

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI 2007 – 2013

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**

Podsekretarz Stanu
Paweł Orłowski

Warszawa, 1 stycznia 2014 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE NA TEMAT PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	6
1. STATUS DOKUMENTU	6
2. OPIS PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	8
3. INFORMACJE NA TEMAT FINANSOWANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	10
4. LISTA PROJEKTÓW KLUCZOWYCH	14
5. OPIS SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH PO KAPITAŁ LUDZKI.....	14
5.1. Projekty w procedurze konkursowej	14
5.2. Projekty systemowe	15
5.3. Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i innowacyjnych.....	17
6. KOMPLEMENTARNOŚĆ WSPARCIA W RAMACH PRIORYTETÓW PO KL Z INNYMI FUNDUSZAMI ORAZ PROGRAMAMI OPERACYJNYMI	17
7. ZAŁĄCZNIKI DO PO KAPITAŁ LUDZKI.....	21
II. INFORMACJE NA TEMAT PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ PO KL	21
PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA	22
1.1 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY	26
1.2 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	32
1.3 OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ.....	37
Poddziałanie 1.3.1 Projekty na rzecz społeczności romskiej – <i>projekty konkursowe</i>	40
Poddziałanie 1.3.2 Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – <i>projekty konkursowe</i>	41
Poddziałanie 1.3.3 OHP - <i>projekty systemowe</i>	41
Poddziałanie 1.3.4 Centralny Zarząd Służby Więziennej - <i>projekty systemowe</i>	43
Poddziałanie 1.3.5 Ministerstwo Sprawiedliwości - <i>projekty systemowe</i>	44
Poddziałanie 1.3.6 PFRON - <i>projekty systemowe</i>	46
Poddziałanie 1.3.7 Projekty skierowane do pracowników migrujących - <i>projekty systemowe</i>	47
1.4 WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ.....	49
1.5 WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO..	53
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU I.....	58
PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH.....	59
2.1 ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI.....	64
Poddziałanie 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach – <i>projekty konkursowe</i>	67
Poddziałanie 2.1.2 Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności – <i>projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych</i>	68
Poddziałanie 2.1.3 Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw – <i>projekty systemowe</i>	70
2.2 WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR.....	72
Poddziałanie 2.2.1 Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności – <i>projekty systemowe</i>	74
Poddziałanie 2.2.2 Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych – <i>projekty systemowe</i>	75
2.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA	76
Poddziałanie 2.3.1 Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych - <i>projekty systemowe</i>	80

Poddziałanie 2.3.2 Doskonalenie zawodowe kadr medycznych - <i>projekty systemowe</i>	81
Poddziałanie 2.3.3 Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia - <i>projekty systemowe</i>	83
Poddziałanie 2.3.4 Rozwój kwalifikacji kadr służący podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia – <i>projekty konkursowe</i>	85
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU II.....	87
PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY.....	89
3.1. MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE	92
Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty - <i>projekty systemowe</i>	95
Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe	96
3.2 ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH	98
3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA	103
Podziałanie 3.3.1 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - <i>projekty systemowe</i>	106
Podziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - <i>projekty konkursowe</i>	107
Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe	108
Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe	110
3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	112
Poddziałanie 3.4.1 Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji - <i>projekty systemowe</i>	115
Poddziałanie 3.4.2 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - <i>projekty systemowe</i>	117
Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - <i>projekty konkursowe</i>	118
3.5. KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ.....	120
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU III	125
PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA.....	127
4.1 WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI ORAZ ZWIEKSZENIE LICZBY ABSOLWNTÓW KIERUNKÓW O KLUCZOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	130
Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni - <i>projekty konkursowe</i>	133
Poddziałanie 4.1.2 Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy – <i>projekty konkursowe</i>	136
Poddziałanie 4.1.3 Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym – <i>projekty systemowe</i>	137
4.2. ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R I WZROST ŚWIADOMOŚCI ROLI NAUKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM	140
4.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020.....	144
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU IV	149
PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE	150
5.1 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	154
Poddziałanie 5.1.1 Modernizacja systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji kadr – <i>projekty systemowe</i>	157
Poddziałanie 5.1.2 Wdrażanie systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym - <i>projekt systemowy</i>	159
Poddziałanie 5.1.3 Staże i szkolenia praktyczne dla słuchaczy KSAP- <i>projekt systemowy</i>	160
5.2 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ.....	161
Poddziałanie 5.2.1 Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej - <i>Projekty konkursowe</i>	165

Poddziałanie 5.2.2 Systemowe wsparcie funkcjonowania administracji samorządowej – <i>projekty systemowe</i>	166
Poddziałanie 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych – <i>projekty konkursowe</i>	168
5.3 WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ	170
PROJEKT SYSTEMOWY PROKURATURY GENERALNEJ	178
PROJEKTY MINISTERSTWA ROZWOJU REGIONALNEGO	179
5.4 ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA	182
Poddziałanie 5.4.1 Wsparcie systemowe dla trzeciego sektora – <i>projekty systemowe</i>	186
Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego – <i>projekty konkursowe</i>	187
5.5 ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO	189
Poddziałanie 5.5.1 Wsparcie systemowe dla dialogu społecznego – <i>projekty systemowe</i>	191
Poddziałanie 5.5.2 Wzmocnienie uczestników dialogu społecznego - <i>projekty konkursowe</i>	192
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU V	195
PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH	196
6.1 POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE	199
Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy - <i>projekty konkursowe</i>	203
Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie - <i>projekty konkursowe wyłącznie dla powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy</i>	207
Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych - <i>projekty systemowe</i>	209
6.2 WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA	211
6.3. INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	218
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VI	219
PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	220
7.1 ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI	223
Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - <i>projekty systemowe</i>	226
Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie – <i>projekty systemowe</i>	228
Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej – <i>projekty systemowe</i>	229
7.2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ	233
Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - <i>projekty konkursowe</i>	236
Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej – <i>projekty konkursowe</i>	239
7.3 INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI	243
7.4 NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY – PROJEKTY KONKURSOWE	244
<i>Projekty konkursowe</i>	246
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VII	250
PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI	252
8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE	254

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – <i>projekty konkursowe</i>	258
Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – <i>projekty konkursowe</i>	259
Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – <i>projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych</i>	264
Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – <i>projekty systemowe</i>	266
8.2 TRANSFER WIEDZY	267
Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – <i>projekty konkursowe</i>	270
Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – <i>projekty systemowe</i>	272
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU VIII	275
PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH	276
9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY	280
Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - <i>projekty konkursowe/ projekty systemowe</i>	284
Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych – <i>projekty konkursowe</i>	287
Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – <i>projekty systemowe</i>	291
9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO	294
9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY	301
9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH	306
9.6 UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH	310
Poddziałanie 9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych – <i>projekty konkursowe</i>	313
Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych – <i>projekty konkursowe</i>	316
Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji – <i>projekty konkursowe</i>	317
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU IX	319
PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA	321
10.1 POMOC TECHNICZNA	323
INDYKATYWNY PODZIAŁ ALOKACJI FINANSOWEJ W RAMACH PRIORYTETU X	327
IV. ZAŁĄCZNIKI	328
ZAŁĄCZNIK I TABELA PODZIAŁ ALOKACJI OGÓLEM NA WOJEWÓDZTWA W RAMACH KOMPONENTU REGIONALNEGO PO KL W ROZBICIU NA PRIORYTETY, DZIAŁANIA I PODDZIAŁANIA (W EURO)	328
ZAŁĄCZNIK IIa PODZIAŁ KRAJOWEGO WKŁADU PUBLICZNEGO NA POSZCZEGÓLNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	329
ZAŁĄCZNIK III LISTA INSTYTUCJI UCZESTNICZĄCYCH WE WDRAŻANIU PO KL	330
ZAŁĄCZNIK IV WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU DLA DZIAŁAŃ W RAMACH PO KL	335
ZAŁĄCZNIK V SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY DLA SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI	359

I. Informacje na temat Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

1. Status dokumentu

Program Operacyjny Kapitał Ludzki jest przygotowywany na podstawie *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1083/2006/WE”, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz *Rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999*, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1081/2006/WE”. Zgodnie z art. 37 rozporządzenia nr 1083/2006/WE program operacyjny składa się z następujących elementów:

1. diagnozy społeczno-ekonomicznej opracowanej z uwzględnieniem podziału na poszczególne obszary wsparcia tj. zatrudnienie, edukację, adaptacyjność, integrację społeczną, administrację i opiekę zdrowotną;
2. analizy SWOT;
3. informacji na temat dotychczasowej pomocy zagranicznej w zakresie rozwoju zasobów ludzkich;
4. strategii wdrażania Programu w podziale na poszczególne obszary wsparcia;
5. opisu priorytetów, oczekiwanych efektów wsparcia i wskaźników realizacji;
6. opisu systemu wdrażania;
7. informacji o zakresie komplementarności z innymi funduszami i programami operacyjnymi;
8. planu finansowego.

Programy operacyjne ustanawia się w celu realizacji strategii rozwoju, w tym Strategii Rozwoju Kraju oraz strategii sektorowych. Zakres obowiązywania PO KL został określony – podobnie jak innych programów operacyjnych – na lata 2007 – 2013, jednakże zgodnie z zasadami rozliczania funduszy strukturalnych wydatki ponoszone na projekty w ramach programów operacyjnych są kwalifikowalne, jeżeli zostały faktycznie poniesione pomiędzy datą przedłożenia programu operacyjnego Komisji Europejskiej a dniem 31 grudnia 2015 r. Program Operacyjny Kapitał Ludzki został oficjalnie przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 12 grudnia 2006 r., co oznacza iż od tego momentu wydatki ponoszone na przedsięwzięcia w ramach PO KL mogą zostać uznane za kwalifikowalne, natomiast kwestia ich refundacji jest uzależniona od decyzji Instytucji Pośredniczących, zwanych dalej „IP”, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych Priorytetów.

Zmiany w treści PO KL mogą następować zarówno z inicjatywy państwa członkowskiego jak również Komisji Europejskiej, po poddaniu zawartości programu powtórnej analizie w co najmniej jednym z następujących przypadków:

1. po zajściu znaczących zmian społeczno-gospodarczych;
2. w celu pełniejszego uwzględnienia lub zmiany podejścia do istotnych zmian w priorytetach wspólnotowych, krajowych lub regionalnych;
3. w świetle oceny wynikającej z monitorowania Programu;
4. w wyniku trudności w realizacji.

Programy operacyjne mogą być w razie potrzeby również zmieniane po dokonaniu alokacji krajowej rezerwy wykonania (która powinna nastąpić nie później niż dnia 31 grudnia 2011 r.).

W ramach przeglądu śródkresowego Programu dokonano podziału krajowej rezerwy wykonania zgodnie z zatwierdzoną przez Komitet Koordynacyjny NSRO *Metodologią podziału Krajowej Rezerwy Wykonania w ramach krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych*. Na Program Operacyjny Kapitał Ludzki w ramach wkładu EFS przeznaczono 300 221 937 euro z ogólnej puli krajowej rezerwy wykonania. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące sposobu podziału dodatkowej alokacji zawarto w rozdziale PO KL poświęconym krajowej rezerwie wykonania.

Po dokonaniu podziału krajowej rezerwy wykonania dodatkową alokację otrzymało osiem województw w następującej kolejności wg wartości dodatkowej alokacji: warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, opolskie, podkarpackie, kujawsko-pomorskie, świętokrzyskie, lubelskie, pomorskie. Szczegółowe zestawienie przyznanych kwot przedstawiono w tabeli poniżej.

Priorytet / województwo	Alokacja EFS (EUR)	Ostateczny podział alokacji KRW (EFS-EUR)
Warmińsko-Mazurskie	265 873 899	60 896 736
Zachodniopomorskie	260 538 163	54 807 063
Opolskie	148 185 479	44 455 644
Podkarpackie	367 465 797	42 627 715
Kujawsko-Pomorskie	340 389 165	36 538 041
Świętokrzyskie	269 867 322	30 448 369
Lubelskie	435 162 677	18 269 021
Pomorskie	319 177 487	12 179 348
Ogółem		300 221 937

Dodatkowa alokacja powiększyła pulę środków dostępnych w ramach Priorytetów VI-X zgodnie z poniższą tabelą (alokacja EFS w EUR).

Priorytet VI	Priorytet VII	Priorytet VIII	Priorytet IX	Priorytet X
145 328 683	43 046 343	43 866 470	55 973 372	12 007 069

Z uwagi na ogólny charakter programów operacyjnych kierowanych do Komisji Europejskiej, każda instytucja zarządzająca programem operacyjnym przygotowuje dodatkowy dokument precyzujący jego postanowienia. W przypadku PO KL jest to *Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Obowiązek przygotowania tego dokumentu spoczywa na instytucji zarządzającej programem operacyjnym, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokument ten ze względu na szczegółowość znajdujących się w nim informacji, stanowi kompendium wiedzy dla potencjalnych beneficjentów programu operacyjnego na temat możliwości i sposobu realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Zawarte w nim informacje dotyczące szczegółowych typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów, grup docelowych wsparcia oraz systemu wdrażania, ułatwią przygotowanie projektu i prawidłowe wypełnienie wniosku o jego dofinansowanie.

Zgodnie z art. 26 ustawy za przygotowanie *Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca programem

operacyjnym, zwana dalej „IZ”, współpracująca w tym zakresie z IP zarówno szczebla centralnego jak i regionalnego.

2. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji państwowej. W ramach programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw, zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej oraz partnerskiego państwa, a także z promocją postaw zdrowotnych wśród osób pracujących.

Działania podejmowane w ramach Programu zmierzają do podnoszenia i rozwijania potencjału podmiotów działających w obszarach objętych wsparciem EFS oraz upowszechniania programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną. Realizowane będą inicjatywy mające na celu aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom i grupom społecznym doświadczającym dyskryminacji na rynku pracy, m.in. poprzez rozwijanie alternatywnych form zatrudnienia, podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

W celu dostosowania polskich przedsiębiorstw do zmian dokonujących się w procesie modernizacji gospodarki wspierany będzie także rozwój ich potencjału adaptacyjnego, poprzez inwestycje w doskonalenie zawodowe kadr, oraz poprawę jakości działań wspierających rozwój usług szkoleniowo-doradczych w przedsiębiorstwach. W szerokim zakresie zapewnione zostanie wsparcie skierowane do przedsiębiorstw i ich pracowników, w szczególności osób o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych, w celu wzmocnienia ich potencjału i dostosowania kwalifikacji, w tym wspieranie transferu wiedzy w ramach współpracy pracowników przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych.

W ramach priorytetów edukacyjnych realizowane będzie wsparcie na rzecz modernizacji i wdrażania w systemie edukacji reform, ukierunkowanych na podwyższanie jakości i efektywności kształcenia, odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy. Wsparcie udzielane w tym obszarze będzie przyczyniać się do: efektywnego zarządzania systemem edukacji, doskonalenia programów nauczania i uzupełniania ich o elementy innowacyjne, wzmocnienia efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr edukacji. Ponadto przewidziane jest dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy, podnoszenie kompetencji i poziomu wiedzy uczniów i studentów w zakresie nauk o znaczeniu kluczowym dla gospodarki, współpraca między instytucjami systemu edukacji a przedsiębiorstwami i sektorem badawczo – rozwojowym, a także wymiana informacji o kwalifikacjach uzyskiwanych w kontekście danego kierunku kształcenia. Ponieważ sytuacja jednostek na rynku pracy w dużym stopniu jest zdeterminowana dostępem do odpowiedniej jakości edukacji i możliwościami korzystania z jej usług, wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia i podnoszenie jakości usług edukacyjnych będzie jednym z głównych kierunków działań. Podejmowane będą również inicjatywy nakierowane na upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych podnoszących kwalifikacje lub uzupełniających wykształcenie w formach szkolnych lub pozaszkolnych oraz konkretne działania zmierzające do rozwoju potencjału dydaktycznego

szkół wyższych. W tym zakresie, w szczególności wspierane będzie kształcenie na poziomie wyższym na kierunkach matematyczno - przyrodniczych i technicznych ze względu na ich priorytetowe znaczenie dla potrzeb rynku pracy i konkurencyjności gospodarki.

Działania ukierunkowane na wzmacnianie zdolności polskiej administracji do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób, realizowane będą poprzez wsparcie potencjału regulacyjnego administracji rządowej i samorządowej, udoskonalenie procesu stanowienia prawa, podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych w szczególności na rzecz przedsiębiorców, zwiększanie kompetencji kadr sektora publicznego oraz wspieranie i upowszechnianie współpracy pomiędzy tym sektorem a partnerami społecznymi i gospodarczymi. Jednocześnie konieczne jest równoległe wspieranie potencjału organizacji trzeciego sektora tak, aby w sposób efektywny i profesjonalny uczestniczyły w różnych formach współpracy z sektorem publicznym.

Z punktu widzenia lepszego wykorzystania możliwości zasobów ludzkich istotną kwestią pozostaje profilaktyka, promocja i edukacja zdrowotna, ukierunkowana na ograniczenie ogólnej podatności pracowników na choroby i zapobieganie chorobom zawodowym. Istotną kwestią stanowi również wsparcie rozwoju zasobów ludzkich na obszarach wiejskich, poprzez wsparcie na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich ukierunkowane na rozwój oferty edukacyjnej, samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich, zwłaszcza w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym i regionalnym.

Priorytety realizowane centralnie to:

- Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna;
- Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;
- Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V Dobre rządzenie.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich;
- Priorytet VII Promocja integracji społecznej;
- Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Ponadto realizowany będzie Priorytet X Pomoc techniczna, którego celem jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach przeglądu śródkresowego do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wprowadzono zmiany ukierunkowane na podniesienie efektywności realizowanego wsparcia oraz służące przetestowaniu nowych rozwiązań systemowych przed ich wprowadzeniem na szerszą skalę w nowym okresie programowania, a także wprowadzono modyfikacje wynikające z dokonania niezbędnych realokacji finansowych pomiędzy Priorytetami, pozwalające na osiągnięcie celów stawianych przed Programem Operacyjnym.

Przeprowadzone badania ewaluacyjne i dokonane analizy wykazały bowiem, że zakres wsparcia oraz struktura celów Programu określonych na etapie programowania, pozostają nadal aktualne oraz odpowiadają potrzebom obecnej sytuacji społeczno – ekonomicznej kraju.

Do najważniejszych zmian w Programie, dokonanych w ramach przeglądu śródkresowego, należy:

- wprowadzenie instrumentów inżynierii finansowej służących wspieraniu przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej,

- zaprzestanie realizacji oddolnych inicjatyw lokalnych na obszarach wiejskich w zakresie zatrudnienia i integracji społecznej,
- wzmocnienie działań z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej i ich koncentracja na obszarach o najniższym stopniu upowszechnienia tej edukacji,
- koncentracja wsparcia na działaniach ukierunkowanych na kształcenie osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych,
- umożliwienie pilotażowego wdrożenia systemu doradztwa dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kwalifikacji w trybie formalnym i pozaformalnym.

3. Informacje na temat finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007–2013 wyniesie ok. 14,43% całości środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, tj. 11 773 409 338 EUR. W ramach tej kwoty wielkość alokacji z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniesie ok. 10 007 397 937 EUR, a wkład krajowy stanowić będzie ok. 1 766 011 401 EUR. Poziom krajowego współfinansowania został oszacowany na poziomie minimalnym tj. 15%.

Okolo 65% środków Programu zostanie przeznaczonych na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, zaś pozostała kwota (ok. 35%) będzie wdrażana sektorowo, przez odpowiednie resorty.

Na realizację Strategii Lizbońskiej w latach 2007 - 2013 w ramach Programu przeznaczone zostanie 83 % wydatków ze środków wspólnotowych, co stanowi sumę 8 396 032 395 EUR.

Na realizację współpracy ponadnarodowej i podejścia innowacyjnego zostanie przeznaczonych od 1% do 5% alokacji środków finansowych w ramach każdej osi priorytetowej (bez zmian wynikających z przeglądu śródkresowego). Do obowiązków IP należy zapewnienie realizacji projektów współpracy ponadnarodowej i podejścia innowacyjnego w ramach każdej z osi priorytetowych.

Komisja Europejska przekazuje środki Europejskiego Funduszu Społecznego na finansowanie programu w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych i płatności salda końcowego. Powyższe środki wpływają na wyodrębniony rachunek bankowy, prowadzony w euro i zarządzany przez Ministra Finansów. Z tego rachunku środki, po przewalutowaniu na złote, przekazywane są na centralny rachunek dochodów państwa na podstawie dyspozycji Ministra Finansów i stanowią dochód budżetu państwa. Następnie środki przekazywane są z budżetu państwa na finansowanie programu. Środki EFS nie są zatem przekazywane na niższe poziomy wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

Na potrzeby finansowania programu w ramach budżetu państwa wyodrębniono budżet środków europejskich, z którego przekazywane są środki odpowiadające wkładowi UE. Ewentualne współfinansowanie krajowe z budżetu państwa przekazywane jest przez właściwego dysponenta części budżetowej / samorząd województwa w formie dotacji celowej.

Środki odpowiadające wkładowi UE trafiają do beneficjentów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego (pełniącego rolę Płatnika), który wypłaca je na podstawie zleceń płatności wystawianych przez instytucję podpisującą umowę o dofinansowanie projektu z beneficjentem. Środki odpowiadające współfinansowaniu krajowemu z budżetu państwa

mogą być przekazywane bezpośrednio przez właściwego dysponenta części budżetowej / samorząd województwa lub za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego.

Montaż finansowy w ramach PO KL dotyczący poziomu środków Europejskiego Funduszu Społecznego w stosunku do krajowego współfinansowania wynosi 85% - 15%. W ramach krajowego współfinansowania, środki pochodzą z następujących źródeł:

- budżet państwa,
- budżet jednostek samorządu terytorialnego, zwanych dalej „JST”,
- inne środki publiczne (Fundusz Pracy, PFRON).

W ramach PO KL wkład ze środków Unii Europejskiej stanowi 85% i obliczany jest w stosunku do całkowitej kwoty publicznych wydatków kwalifikowalnych, które stanowią podstawę do certyfikacji. W związku z powyższym, w Krajowym Systemie Informatycznym SIMIK 07-13 (dalej jako „KSI”) nie będzie wykazywana wysokość wkładu UE na poziomie projektu oraz Działania i Priorytetu. Wartość wkładu UE poświadczanego przez IZ będzie bowiem wyliczana na poziomie Programu na podstawie danych w KSI oraz obowiązującego procentu wkładu UE (85%).

Dofinansowanie przekazywane będzie w wysokości co najmniej 85% środków publicznych w ramach danego projektu, przy czym w wielu przypadkach może osiągnąć nawet 100% środków publicznych danego projektu – dotyczy to projektów, które dodatkowo otrzymują środki odpowiadające wkładowi współfinansowania krajowego. Wkład własny może być wymagany w przypadku projektów realizowanych przez beneficjentów w komponencie centralnym jak i regionalnym, przy czym jego wysokość nie będzie wynosić więcej niż 15% wartości wkładu publicznego. W przypadku, kiedy wymagany wkład własny będzie niższy niż 15%, w ramach dofinansowania będą wypłacane dodatkowe środki odpowiadające współfinansowaniu krajowemu..

a) komponent centralny

W ramach komponentu centralnego PO KL, IP / IW (IP 2) są państwowymi jednostkami budżetowymi (z wyjątkiem PARP w Priorytecie II).

IP / IW (IP 2) będąca państwową jednostką budżetową planuje:

- środki na płatności w ramach finansowania EFS w budżecie środków europejskich w swojej części budżetowej;
- wydatki służące współfinansowaniu krajowemu realizacji danego Priorytetu lub Działania zgodnie z zasadami realizacji budżetu państwa, w ramach rocznych limitów określonych w ustawie budżetowej.

Środki na finansowanie Poddziałń/Działń/Priorytetów, zarówno w części finansowania ESF jak i współfinansowania krajowego, mogą pochodzić również z rezerw celowych budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa.

Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta / wykonawcy jest zlecenie płatności wystawione przez IP / IW (IP 2) w zależności od tego, która instytucja zawarła umowę z beneficjentem. W przypadku gdy IW (IP 2) jest dysponentem niższego stopnia, musi zostać do tego upoważniona przez dysponenta głównego. Upoważnienie wydawane jest corocznie do wysokości limitu, którym dana jednostka budżetowa dysponuje zgodnie z ustawą budżetową na dany rok.

Wypłaty współfinansowania dokonywane są z rachunku pomocniczego w BGK (w przypadku gdy dysponent zawiera stosowną umowę z BGK), co zapewnia spójność strumieni środków przekazywanych przez daną IP / IW (IP 2) lub w przypadku braku powyższej umowy, następują bezpośrednio z rachunku danego dysponenta.

b) komponent regionalny

Środki na dofinansowanie komponentu regionalnego są zapewnione w ramach:

- budżetu środków europejskich na płatności w ramach finansowania EFS (część 34 – Rozwój regionalny) oraz
- części budżetowej Ministra Rozwoju Regionalnego na współfinansowanie projektów.

Łączna wysokość środków dofinansowania komponentu regionalnego na cały okres programowania wskazana jest w kontrakcie wojewódzkim zawartym pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego i samorządem województwa.

Podstawą dokonania płatności dla beneficjenta jest zlecenie płatności wystawione przez instytucję, z którą została zawarta umowa o dofinansowanie projektu / wydana decyzja o dofinansowaniu projektu.

Środki budżetu państwa na współfinansowanie komponentu regionalnego, IZ przekazuje samorządowi województwa (IP) w formie dotacji celowej na wskazany przez samorząd województwa rachunek bankowy na podstawie odrębnej umowy.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na finansowanie komponentu regionalnego PO KL w podziale na województwa prezentuje poniższa tabela.

Województwo	Priorytet VI	Priorytet VII	Priorytet VIII	Priorytet IX	Ogółem
Dolnośląskie	162 192 681	106 133 694	110 141 719	132 308 496	510 776 590
Kujawsko-Pomorskie	170 561 846	96 782 029	78 392 747	124 317 634	470 054 256
Lubelskie	191 419 454	122 931 477	125 269 827	137 500 301	577 121 059
Lubuskie	61 658 428	40 604 627	39 000 425	49 198 259	190 461 739
Łódzkie	175 834 983	114 170 630	119 954 983	147 511 439	557 472 035
Małopolskie	201 441 156	132 143 574	136 375 435	172 458 853	642 419 018
Mazowieckie	288 268 283	198 346 304	202 889 966	254 066 582	943 571 135
Opolskie	86 187 160	36 937 873	53 904 486	60 011 152	237 040 671
Podkarpackie	210 484 081	108 624 642	103 891 583	125 286 937	548 287 243
Podlaskie	94 335 573	61 877 847	61 245 465	72 379 417	289 838 302
Pomorskie	141 423 774	82 109 559	93 708 842	104 017 407	421 259 582
Śląskie	251 004 029	161 846 302	160 196 253	187 891 227	760 937 811
Świętokrzyskie	129 196 499	71 466 466	74 896 092	100 307 923	375 866 980
Warmińsko-Mazurskie	156 763 323	79 446 329	71 621 560	90 403 016	398 234 228
Wielkopolskie	192 564 696	133 228 629	137 872 511	167 037 557	630 703 393
Zachodniopomorskie	149 504 662	88 083 206	78 336 365	93 464 775	409 389 008
P O L S K A	2 662 840 628	1 634 733 188	1 647 698 259	2 018 160 975	7 963 433 050

W komponencie regionalnym w tabelach Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL odnoszących się do poszczególnych Działań i Poddziałań PO KL w polu nr 12 (Zasięg terytorialny NUTS) osobno wskazano 16 województw (NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42, PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63) co oznacza regionalny wymiar projektów realizowanych w ramach tego komponentu.

Zapis ten nie ogranicza terytorialnie realizacji projektu do obszaru danego województwa jak również nie ogranicza grupy docelowej do mieszkańców tego województwa lecz wskazuje że wsparcie udzielane w ramach komponentu regionalnego PO KL powinno przyczyniać się do rozwiązywania konkretnych problemów społeczno – gospodarczych występujących w danym województwie. Instytucja Pośrednicząca dla Priorytetów regionalnych może ponadto zaproponować Komitetowi Monitorującemu szczegółowe kryteria dostępu lub strategiczne, ograniczające możliwość realizacji projektu (bądź jego grupę docelową) do określonego województwa.

Kwalifikowalność wydatków w ramach Programu

Podstawowym dokumentem określającym zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki są *Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* opracowane przez IZ na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 oraz art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy oraz w oparciu o *Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*. Krajowe wytyczne zostały przygotowane w myśl art. 56 Rozporządzenia nr 1083/2006/WE, zgodnie z którym zasady kwalifikowalności wydatków ustanawia się na poziomie krajowym.

Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawierają szczegółowe informacje i zasady dotyczące kwalifikowania wydatków dla projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetów I – IX PO KL. Zasady kwalifikowania wydatków i kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach Priorytetu X Pomoc Techniczna zostały określone w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej*.

Cross – financing

Zgodnie z art. 34 ust. 2 Rozporządzenia nr 1083/2006/WE działania współfinansowane z EFS mogą być, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% (chyba, że opisy Działań wskazują inaczej) finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, objęte zakresem pomocy z innego funduszu, pod warunkiem że są one konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane. W związku z powyższym, w ramach poszczególnych działań, dla których wskazany został obszar cross-finansingu możliwe będzie współfinansowanie z EFS operacji, które spełniają kryteria kwalifikowalności dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Cross-financing jest możliwy do zastosowania w projektach realizowanych we wszystkich Priorytetach PO KL.

W ramach PO KL, cross-financing może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań współfinansowanych z EFS. Ponadto, musi on być powiązany wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu. Rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia udzielanego w Priorytetach I - IX, objętych cross-financingiem, zostały zdefiniowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

W przypadku ponoszenia powyższych wydatków w ramach cross-finansingu należy dążyć do zapewnienia realizacji zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe zasady stosowania *cross-finansingu* zawarte są w Programie oraz *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

4. Lista projektów kluczowych

Program Operacyjny Kapitał Ludzki nie przewiduje realizacji projektów kluczowych.

5. Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki¹

Program Operacyjny Kapitał Ludzki przewiduje realizację wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego przede wszystkim za pośrednictwem dwóch procedur: **procedury wyboru projektów konkursowych i procedury dofinansowania projektów systemowych**, określonych w art. 28 ustawy.

Informacje na temat procedur wyboru projektów zawarte są w **Planie działania**², corocznie przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu. Plan działania jest dokumentem o charakterze planistyczno-operacyjnym, obejmuje okres jednego roku budżetowego i podobnie jak w przypadku Ramowego Planu Realizacji Działania (funkcjonującego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004–2006), ma na celu przedstawienie założeń IP w danym roku co do preferowanych form wsparcia (typów projektów), podziału środków finansowych na wybrane typy projektów oraz zasad i terminów wyboru projektów. Informacje zawarte w zatwierdzonym Planie działania dotyczące typów operacji przewidzianych do realizacji, szczegółowych kryteriów wyboru projektów dostępu i strategicznych, harmonogramu konkursów, projektów systemowych przewidzianych do realizacji oraz strategii realizacji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych podawane są do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez zamieszczenie na stronie internetowej IP oraz IP2.

5.1. Projekty w procedurze konkursowej

Konkursy na projekty w ramach danego Działania (lub Poddziałania) są ogłaszane i prowadzone przez IP2 lub IP – zwane dalej Instytucją Organizującą Konkurs (IOK), zgodnie z Planem działania. Nabór wniosków o dofinansowanie jest publiczny. IOK w celu wyłonienia projektów do dofinansowania ogłasza konkurs co najmniej na własnej stronie internetowej, w prasie, a także - w przypadku gdy IOK jest IP2 - na stronie internetowej IP. Nabór wniosków w ramach PO KL ma charakter **konkursu otwartego** lub **konkursu zamkniętego**. W konkursie otwartym nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły do zamknięcia konkursu uzasadnioną odpowiednią decyzją IOK (np. z powodu wyczerpania określonego limitu środków). Konkurs zamknięty organizowany jest cyklicznie. W konkursie zamkniętym określa się z góry jeden (jeśli konkurs będzie organizowany tylko raz) lub kilka następujących po sobie terminów naboru wniosków. Pomiędzy datą otwarcia naboru a ostateczną datą składania wniosków nie może upłynąć mniej niż 21 dni roboczych. Wybór trybu procedury (konkurs zamknięty bądź konkurs otwarty) należy do IOK i jest przedstawiony w Planie działania. Konkurs ogłaszany jest na wybrane lub wszystkie typy projektów w ramach Poddziałania lub Działania.

¹ Szczegółowe informacje na temat systemu wyboru projektów są przedstawione w dokumencie „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL”, będącym częścią „Systemu Realizacji PO KL”, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 712, z późn. zm.).

² Plan działania jest dokumentem przygotowywanym przez Instytucję Pośredniczącą osobno dla każdego Priorytetu i zatwierdzanym przez Instytucję Zarządzającą PO KL, na podstawie rekomendacji Komitetu Monitorującego (lub Podkomitetu Monitorującego – w przypadku priorytetów regionalnych).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, istnieje możliwość przyjęcia do realizacji w trybie systemowym części tych typów projektów, które zostały wskazane w niniejszym dokumencie jako wsparcie realizowane w trybie konkursowym. Jednocześnie, niezbędne jest w tym celu wskazanie przez IP tego typu rozwiązania we właściwym Planie działania na dany rok, wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Każdorazowo zmiana trybu realizacji części danego typu projektów z konkursowego na systemowy jest akceptowana przez IZ (oraz opiniowana przez KM) w procesie zatwierdzania Planu działania.

Wniosek o dofinansowanie projektu należy złożyć w instytucji wskazanej w ogłoszeniu o konkursie. Złożony wniosek podlega ocenie formalnej i merytorycznej. W procesie oceny wniosku stosowane są kryteria oceny projektów, stanowiące część *Systemu Realizacji PO KL*. Oceną merytoryczną projektów zajmują się Komisje Oceny Projektów (KOP), które umiejscowione są w IP2 (IP). Projekt może zostać przyjęty do dofinansowania, jeśli uzyska minimum 60 punktów podczas oceny spełniania ogólnych kryteriów merytorycznych, a także przynajmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej. Ocena dokonana przez Komisję Oceny Projektów stanowi podstawę do ułożenia listy rankingowej wniosków przekazanych do oceny merytorycznej. Beneficjent, którego wniosek przeszedł pozytywnie weryfikację merytoryczną może podjąć negocjacje z IOK. Negocjacje mogą dotyczyć zarówno zakresu merytorycznego, jak i budżetu projektu, w tym wysokości kwoty dofinansowania. Jeśli wnioskodawca otrzymał pismo informujące go o przyjęciu wniosku do realizacji lub z pozytywnym dla siebie skutkiem zakończył negocjacje z IOK, na wezwanie IOK i w określonym przez nią terminie składa wszystkie wymagane dokumenty (załączniki) do umowy o dofinansowanie. Po wpływie do IOK wszystkich wymaganych poprawnie sporządzonych załączników, IOK dokonuje ich weryfikacji i przesyła projektodawcy dwa egzemplarze umowy o dofinansowanie projektu z prośbą o ich podpisanie i odesłanie. Projektodawca, po otrzymaniu wysłanych przez IOK egzemplarzy umowy, odsyła podpisane umowy do IOK. Po otrzymaniu podpisanych przez beneficjenta egzemplarzy umowy, IOK podpisuje oba egzemplarze umowy i odsyła niezwłocznie jeden egzemplarz do beneficjenta. Podpisanie umowy jest również możliwe w siedzibie IOK.

5.2. Projekty systemowe

Zgodnie z przepisami ustawy projekty systemowe polegają na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów. W ramach PO KL, projekty systemowe (nie dotyczące pomocy technicznej) mogą być realizowane przez beneficjentów wskazanych w niniejszym dokumencie i/lub właściwym Planie działania. Funkcje beneficjenta systemowego może pełnić wskazana odrębna jednostka lub komórka organizacyjna (np. departament) danej instytucji lub urzędu. Istnieje również możliwość realizowania projektów systemowych przez:

- jednostkę lub komórkę organizacyjną pełniącą obowiązki IP2 – jeśli została wyznaczona lub
 - jednostkę lub komórkę organizacyjną pełniącą obowiązki IP
- w przypadku gdy nie ma możliwości realizowania projektu systemowego przez inną jednostkę lub komórkę organizacyjną.

Pełnią one wówczas funkcję beneficjenta bez uszczerbku dla wykonywania swych obowiązków jako IP2/IP.

Warunkiem przyjęcia do realizacji projektu systemowego jest zgodność typu projektu (operacji) z odpowiednim Planem działania oraz zawarcie w Planie działania informacji o rezultatach projektu systemowego. Podmiot, który będzie realizował projekt systemowy, wypełnia wniosek o dofinansowanie projektu PO KL, zawierając w nim dane dotyczące danego projektu. Wniosek należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, opracowaną przez IZ. Wniosek jest składany do IP2/IP (albo IZ w przypadku projektów systemowych realizowanych w Priorytecie V PO KL, których beneficjentem jest IP2 oraz w przypadku Działania 5.3), która dokonuje jego oceny. W procesie oceny wniosku stosowane są kryteria oceny projektów, przyjęte przez Komitet Monitorujący. Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów oznacza konieczność poprawy wniosku lub jego uzupełnienia.

Beneficjent realizujący projekt systemowy zawiera z IP2 obsługującą całe Działanie (albo IP, jeśli IP2 nie została wyznaczona) umowę dotyczącą dofinansowania danego projektu³. W przypadku Działania 5.3 PO KL umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana bezpośrednio pomiędzy beneficjentem a IZ. Umowa zawiera regulacje dotyczące m.in. przedmiotu umowy, środków finansowych, zapewnienia monitoringu i nadzoru nad realizacją projektu. W przypadku, gdy zawarcie umowy nie jest możliwe ze względu na relacje prawno-organizacyjne pomiędzy beneficjentem a IP2 (IP) lub IZ, projekt systemowy realizowany jest na podstawie decyzji lub uchwały właściwego organu. Właściwość organu określa się w oparciu o zapisy porozumienia zawartego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

Załącznikiem do umowy (lub innego dokumentu) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu.

W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować jednostka organizacyjna urzędu wykonująca zadania IP2, wniosek o dofinansowanie projektu składany jest do IP, która dokonuje jego oceny. Podstawę dofinansowania projektu stanowi wówczas umowa lub decyzja (uchwała) właściwego organu. W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować jednostka organizacyjna urzędu inna niż wykonująca zadania IP2 (lecz umiejscowiona w tym samym urzędzie), wniosek o dofinansowanie składany jest do jednostki organizacyjnej wykonującej zadania IP2, która dokonuje jego oceny przy zachowaniu rozdzielności funkcjonalnej zadań. Podstawę dofinansowania stanowi wówczas decyzja (uchwała) właściwego organu. Umowa lub decyzja (uchwała) zawiera regulacje zgodne ze wzorem umowy o dofinansowanie określonym przez IZ. Załącznikiem do powyższej umowy lub decyzji (uchwały) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu. W przypadku, gdy projekt systemowy realizowany jest przez IP2 w Priorytecie V PO KL, wniosek składany jest do IZ, która dokonuje jego oceny. IP2 zawiera z IZ umowę o dofinansowanie projektu.

W przypadku, gdy projekt systemowy zamierza realizować IP w Działaniu, w którym nie powołano IP2, projekt składany jest do IP, która dokonuje jego oceny z zachowaniem rozdzielności funkcjonalnej zadań albo – jeżeli zachowanie rozdzielności funkcjonalnej zadań nie jest możliwe – zleca dokonanie oceny na zewnątrz. Podstawę dofinansowania projektu stanowi decyzja (uchwała) podjęta przez właściwy organ. W przypadku, gdy projekt systemowy IP realizowany jest w Działaniu, w którym powołano IP2, wniosek o dofinansowanie projektu składany jest do IP2, która dokonuje jego oceny. Podstawę dofinansowania projektu stanowi wówczas umowa lub decyzja (uchwała) podjęta przez właściwy organ. Umowa zawarta pomiędzy IP i IP2 lub decyzja (uchwała) zawiera elementy zgodne ze wzorem umowy o dofinansowanie określonym przez IZ. Załącznikiem do

³ Nie dotyczy projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 i 7.1, w przypadku których zawierane są umowy ramowe z beneficjentami. Szczegółowe zasady dotyczące realizacji tych projektów zawierają odrębne regulacje wydane przez Instytucję Zarządzającą.

powyższej umowy lub decyzji (uchwały) jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu.

5.3. Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i innowacyjnych

W ramach PO KL przyjęto, że projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa będą wdrażane w ramach każdego z Priorytetów PO KL, z wyłączeniem możliwości realizacji projektów współpracy ponadnarodowej w projektach ukierunkowanych na wspieranie oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich w Priorytecie IX.

W przypadku Priorytetu X „Pomoc techniczna” możliwa jest realizacja projektów współpracy ponadnarodowej przez właściwe instytucje zaangażowane we wdrażanie PO KL, pod warunkiem zgodności celu projektu z celami Priorytetu X.

Do wyboru projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach komponentu centralnego oraz komponentu regionalnego ma zastosowanie procedura konkursowa lub systemowa, o której mowa w niniejszym rozdziale.

IP odpowiedzialna za zarządzanie Priorytetem PO KL realizuje wszystkie zadania związane z wyborem i wdrażaniem projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Jednocześnie, wybór, kontrolę, monitoring oraz rozliczanie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej IP mogą powierzyć wybranym IP II stopnia.

Szczegółowe zasady realizacji działań innowacyjnych i ponadnarodowych zawarte są w Programie oraz *Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

6. Komplementarność wsparcia w ramach Priorytetów PO KL z innymi funduszami oraz programami operacyjnymi

Numer Priorytetu	NSS	EFR / EFRROW	Inne
Priorytet I PO KL	1. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.</i> 2. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz wsparcia infrastruktury społecznej.</i>		
Priorytet II PO KL	1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – <i>komplementarność w zakresie zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw, badań i rozwoju, społeczeństwa informacyjnego, wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w procesach</i>		

	<p><i>kształcenia, przedsiębiorczości.</i></p> <p>2. Priorytet XIII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia” – <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia.</i></p> <p>3. Priorytet I Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Nowoczesna gospodarka” - <i>komplementarność w zakresie społeczeństwa informacyjnego, wspierania innowacji, przedsiębiorczości.</i></p> <p>4. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, promowania przedsiębiorczości.</i></p> <p>5. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, innowacji i przedsiębiorczości, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia.</i></p>		
Priorytet III PO KL	<p>1. Priorytet I Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Badania i rozwój nowoczesnych technologii” – <i>komplementarność w zakresie wzmocnienia kompetencji społeczeństwa w tematyce nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych.</i></p> <p>2. Priorytet XII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Kultura i dziedzictwo narodowe” – <i>komplementarność w zakresie infrastruktury edukacyjnej.</i></p> <p>3. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie inwestycji w kształcenie.</i></p>		1. Program Leonardo da Vinci - <i>komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych, podnoszenia jakości kształcenia.</i>
Priorytet IV PO KL	<p>1. Priorytet I Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Badania i rozwój nowoczesnych technologii” - <i>komplementarność w zakresie</i></p>		1. Program ERASMUS – <i>komplementarność w zakresie edukacji.</i>

	<p>wzmocnienia <i>kompetencji społeczeństwa w tematyce nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych.</i></p> <p>2. Priorytet II Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Infrastruktura sfery B+R” - <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju.</i></p> <p>3. Priorytet I Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Nowoczesna gospodarka” - <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej.</i></p> <p>4. Priorytet XIV Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „Infrastruktura szkolnictwa wyższego” - <i>komplementarność w zakresie infrastruktury szkolnictwa wyższego.</i></p> <p>5. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie wsparcia infrastruktury szkolnictwa wyższego.</i></p> <p>6. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – <i>komplementarność w zakresie badań i rozwoju, inwestycji w kształcenie, wsparcie infrastruktury edukacyjnej.</i></p>		
<p>Priorytet V PO KL</p>	<p>1. Priorytet VII Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji” - <i>komplementarność w zakresie e-government.</i></p> <p>2. Priorytet II Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego” - <i>komplementarność w zakresie podniesienia jakości usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną oraz usprawnienia wymiany danych.</i></p> <p>3. Program Operacyjny Pomoc Techniczna - <i>komplementarność w zakresie jakości usług</i></p>		

	<p><i>świadczonych przez administrację publiczną.</i></p> <p>4. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wdrażania systemów informatycznych w ramach e-government.</i></p>		
Priorytet VI PO KL	<p>1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – <i>komplementarność w zakresie wsparcia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz stymulowania tworzenia nowych miejsc pracy, w tym zwłaszcza w innowacyjnych działach gospodarki.</i></p> <p>2. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy, przedsiębiorczości oraz rozbudowy infrastruktury społecznej.</i></p>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie pomocy dla osób bezrobotnych, edukacji, szkoleń, aktywizacji obszarów wiejskich.</i>	
Priorytet VII PO KL	1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę społeczną.</i>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie integracji społecznej, aktywizacji obszarów wiejskich.</i>	
Priorytet VIII PO KL	<p>1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka - <i>komplementarność w zakresie innowacyjności, przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, badań i rozwoju.</i></p> <p>2. Priorytet I Programu INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy” – <i>komplementarność w zakresie transferu wiedzy.</i></p> <p>3. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, badań i rozwoju, wsparcia inwestycji w kształcenie.</i></p>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie adaptacyjności.</i>	

Priorytet PO KL	IX	1. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - <i>komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną.</i>	1. EFR oraz EFRROW- <i>komplementarność w zakresie edukacji.</i>	1. Program Leonardo da Vinci - <i>komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych, podnoszenia jakości kształcenia.</i>
--------------------	----	---	--	--

7. Załączniki do PO Kapitał Ludzki

Programowanie interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce jest procesem złożonym i długotrwałym, wymagającym licznych zmian o charakterze legislacyjnym, finansowym i organizacyjnym. Niezbędne w tym celu jest przygotowanie szeregu dokumentów programowych, skierowanych do podmiotów uczestniczących we wdrażaniu EFS, zawierających informacje o różnym stopniu szczegółowości i dotyczących różnorodnych zagadnień tematycznych. Z perspektywy potencjalnych projektodawców PO KL niezbędna jest znajomość następujących dokumentów:

- 1) Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- 2) Szczegółowy Opis Priorytetów PO KL;
- 3) System Realizacji PO KL
- 4) Wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 5) Wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 6) Wzór wniosku o płatność.

Ponadto, dla przeprowadzenia w sposób efektywny procesu wdrażania PO Kapitał Ludzki, opracowane zostaną inne dokumenty programowe, których znajomość ułatwi aplikowanie o środki EFS. Dotyczy to w szczególności rocznego Planu działania przygotowywanego przez IP dla każdego Priorytetu oraz szczegółowej dokumentacji konkursowej, stanowiącej materiał pomocniczy dla beneficjentów ubiegających się o przyznanie dofinansowania projektów. Wszystkie dokumenty (lub ich projekty) zostaną umieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego: www.mrr.gov.pl oraz na stronie Instytucji Zarządzającej PO KL: www.efs.gov.pl.

II. Informacje na temat Priorytetów i Działań PO KL

Poniżej znajdują się informacje niezbędne dla prawidłowego wdrożenia zakresu wsparcia przewidzianego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, opracowane w formie tabelarycznej w podziale dla poszczególnych Działań i Poddziałań.

Priorytet I
ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA
SPOŁECZNA

PRIORYTET I

ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Opis Priorytetu I

Specyfika zmian zachodzących na krajowym rynku pracy, powiązana z dynamiką przemian społeczno-demograficznych, a także utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i rozwarstwienia ekonomicznego społeczeństwa stawiają nowe wyzwania przed instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej. Rodzi to konieczność poszukiwania nowych, bardziej adekwatnych rozwiązań systemowych, zgodnych z wytycznymi zrewidowanej Strategii Lizbońskiej, celami i priorytetami strategii Europa 2020 oraz zapisami krajowych strategii zatrudnienia i polityki społecznej.

Ubóstwo i wykluczenie społeczne w Polsce są bardzo ściśle związane z pozostawaniem bez pracy i niskim poziomem aktywności zawodowej, zaś bezrobocie jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Dlatego tak ważne jest zapewnienie komplementarnego wsparcia w obu obszarach oraz tworzenie warunków do szerszego dostępu do zatrudnienia i uzyskiwania dochodu przez osoby funkcjonujące w środowiskach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łączenie aktywnych instrumentów rynku pracy i narzędzi sprzyjających integracji społecznej stanowi skuteczny sposób przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego i wychodzenia z sytuacji bezradności społeczno-zawodowej. Szczególnie ważne w tym kontekście jest także tworzenie warunków dla budowania współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy, w tym publiczne służby zatrudnienia, oraz różnego rodzaju podmioty działające na rzecz pomocy i integracji społecznej. W związku z tym w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego szczególnie nacisk zostanie położony właśnie na wzmacnianie współpracy tych instytucji.

Szczególnie istotną rolę w zwiększaniu szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i poszukujących pracy odgrywają publiczne służby zatrudnienia, zaś podnoszenie ich potencjału kadrowego i organizacyjnego ma kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności podejmowanych przez nie działań. Jednocześnie poważnym problemem zarówno Publicznych Służb Zatrudnienia, jak też instytucji systemu pomocy społecznej, jest brak zintegrowanego systemu kształcenia kadr, wysoka rotacja pracowników oraz niewystarczający poziom przygotowania merytorycznego do wykonywania zadań z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej. Ponadto z uwagi na coraz większą rolę pełnioną przez niepubliczne instytucje rynku pracy, konieczne jest stworzenie ogólnopolskiego systemu szkoleń dla pracowników tych instytucji, a także systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji w zakresie obsługi bezrobotnych i poszukujących pracy. Niezbędne jest zatem podniesienie kompetencji pracowników instytucji rynku pracy w zakresie świadczenia usług prewencyjnych, w tym zwłaszcza pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, a także prowadzenie szeroko zakrojonych szkoleń i innych form kształcenia pracowników bezpośrednio zajmujących się aktywizacją osób korzystających ze świadczeń opieki socjalnej. W pierwszej połowie okresu programowania założone cele mierzalne dotyczące podniesienia kwalifikacji kadr publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej zostały osiągnięte. W związku z tym w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego, wsparcie dla kadr instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej zostanie ograniczone wyłącznie do sytuacji kiedy podnoszenie kwalifikacji pracowników powiązane jest z wdrożeniem nowych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej. Natomiast

zasadnicze wsparcie dla wzmocnienia potencjału instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej będzie realizowane na poziomie regionalnym i będzie programowane zgodnie z zapotrzebowaniem regionalnego i lokalnego rynku pracy oraz w odpowiedzi na wyzwania stawiane przez klientów służb zatrudnienia.

Poza tym istotną kwestią jest wypracowanie nowych oraz udoskonalenie już istniejących mechanizmów, które pozwolą na racjonalizację systemu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Będzie to możliwe dzięki poszerzeniu zakresu Aktywnej Polityki Rynku Pracy, m.in. poprzez zapewnienie wysokiego poziomu koordynacji i spójności podejmowanych działań, rozbudowę systemu wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy jednostkami świadczącymi pomoc oraz wprowadzanie jednolitych standardów świadczonych usług i zintegrowanych programów szkoleń, służących wypracowywaniu wspólnych metod działania w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej. W Ramach priorytetu będą wspierane partnerstwa pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej.

Ponadregionalny poziom realizacji zadań przewidziany w ramach Priorytetu I sprzyja pełniejszemu wykorzystaniu potencjału ogólnopolskich instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podmioty te, posiadając wykwalifikowane kadry, zdolności instytucjonalne i doświadczenie w realizacji zadań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, są w stanie zapewnić odpowiednie warunki do realizacji kompleksowych projektów na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej grup, które w szczególności wymagają szczególnego wsparcia na poziomie ogólnokrajowym (m.in. Romowie, niektóre grupy osób niepełnosprawnych, młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym oraz osoby przebywające w placówkach penitencjarnych). W związku z tym część zadań adresowanych do osób pochodzących z tych grup społecznych będzie realizowana na poziomie centralnym przez wyspecjalizowane i merytorycznie przygotowane do tego instytucje. Wsparcie to będzie komplementarne wobec działań przewidzianych do realizacji na poziomie regionalnym.

Ponadto w ramach Priorytetu I przewidziana została możliwość tworzenia i wdrażania kompleksowych rozwiązań, mających na celu upowszechnianie idei równego traktowania kobiet i mężczyzn w dostępie do zatrudnienia oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Polska zajmuje ostatnie miejsce w UE zarówno w zakresie dostępności do żłobków, jak i przedszkoli – średnio jedynie 2 proc. dzieci w wieku do lat 3 jest objętych tą formą opieki. Posiadanie małego dziecka nie tylko zmniejsza szanse na podjęcie pracy, ale obniża także szanse na utrzymanie zatrudnienia. Jednocześnie, prowadzone badania pokazują, iż konsekwencje rodzicielstwa odnoszą się przede wszystkim do kobiet. W wyniku zmian w ramach przeglądu śródk okresowego wsparcie zostanie skoncentrowane na stworzeniu warunków do powrotu na rynek pracy przez osoby wychowujące dzieci. W tym celu realizowane będą działania z zakresu rozwijania systemu opieki nad dziećmi poprzez wspieranie rozwiązań w zakresie dostępu do usług opieki nad dziećmi, w tym wsparcie w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr ośrodków opieki nad dziećmi.

W ramach Priorytetu wsparcie ukierunkowane jest również na tworzenie konkretnych rozwiązań systemowych o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym, mających na celu promowanie mobilności geograficznej i zawodowej oraz zapewnienie korzystnego bilansu migracyjnego zasobów pracy, w kontekście nasilających się ruchów migracyjnych.

Dla aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym szczególne znaczenie ma rozwój sektora ekonomii społecznej.

W związku z tym istotne jest wypracowanie systemowych rozwiązań służących rozwojowi tego sektora, w szczególności rozwiązań w zakresie finansowania podmiotów ekonomii społecznej. W związku z tym w wyniku zmian w ramach przeglądu śródkresowego, w ramach Priorytetu I wspierane będzie stworzenie oraz pilotażowe wdrożenie systemu finansowania podmiotów ekonomii społecznej, opartego na mechanizmach zwrotnych. Działania realizowane w ramach Priorytetu I będą komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach Priorytetu VII, gdzie przewidziano finansowe wsparcie bezzwrotne dla spółdzielni socjalnych.

W odpowiedzi na konieczność zapewnienia pełnego monitorowania dwóch odrębnych obszarów politycznych, jakie obejmuje Priorytet I, jego konstrukcja przewiduje ustalenie odrębnych celów i wskaźników dla zatrudnienia i integracji społecznej. Polska przyjmuje zobowiązanie do odrębnego monitorowania i raportowania efektów, włączając raportowanie w ramach Raportów Rocznych, wsparcia udzielonego z EFS w ramach tych dwóch obszarów. Klasyfikacja działań w ramach Priorytetu bierze w pełni pod uwagę kategoryzację wydatków zgodnie z Rozporządzeniem 1828/2006.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu I powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu I:

1. Wdrożenia standardów usług w 100% PSZ na terenie całego kraju.
2. Objęcia wszystkich kluczowych pracowników PSZ szkoleniem lub inną formą doskonalenia zawodowego, w tym w zakresie obsługi osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Objęcia wsparciem 100 tysięcy osób z grup wymagających szczególnego wsparcia.
4. Upowszechnienia rozwiązań sprzyjających godzeniu życia zawodowego i rodzinnego poprzez objęcie wsparciem 6 500 osób w celu ułatwienia powrotu na rynek pracy.
5. Wdrożenia standardów usług w 90% instytucji pomocy społecznej.
6. Objęcia 70% kluczowych⁴ pracowników instytucji pomocy społecznej (bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją) szkoleniami i innymi formami podnoszenia kwalifikacji (np. studia I i II stopnia, studia podyplomowe, doktoranckie, kursy zawodowe w tym: I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny).
7. Zawarcia kontraktów socjalnych z ponad 10% wszystkich swoich klientów przez co najmniej 25% instytucji pomocy społecznej.
8. Opracowania i pilotażowego wdrożenia systemu wsparcia finansowego dla podmiotów ekonomii społecznej poprzez objęcie wsparciem finansowym 250 podmiotów ekonomii społecznej.

⁴ Kluczowymi pracownikami instytucji pomocy społecznej w ramach Programu są osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego (w tym również: główny specjalista, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator, starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej).

1.1 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.1 Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Podniesienie efektywności funkcjonowania instytucji rynku pracy oraz poprawa jakości świadczonych przez nie usług.
		Uzasadnienie Działania: Dynamika zmian zachodzących na rynku pracy warunkuje potrzebę wprowadzenia rozwiązań o charakterze systemowym, które pozwolą na zbudowanie sprawnego aparatu instytucji rynku pracy, zdolnego do efektywnego wypełniania powierzonych mu zadań. Odpowiednie przygotowanie kadry publicznych oraz niepublicznych instytucji rynku pracy, wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zwiększających dostępność oraz zakres

		<p>świadczonych usług, a także zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami są kluczowe dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania całego systemu. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera potrzeba opracowania oraz wdrożenia kompleksowych programów szkolenia oraz doskonalenia zawodowego pracowników publicznych służb zatrudnienia w zakresie wprowadzania nowych standardów usług rynku pracy. Istotną kwestią jest również wyposażenie kadr instytucji rynku pracy w odpowiednie instrumenty i narzędzia, w tym wykorzystujące nowoczesne technologie informacyjne na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Ważnym elementem wsparcia systemowego jest też zapewnienie lepszej koordynacji podejmowanych działań oraz upowszechnianie i promocja najlepszych praktyk w obszarze usług rynku pracy. Elementem systemowym wychodzącym naprzeciw potrzebom klientów instytucji rynku pracy jest zwiększenie dostępu do usług rynku pracy oraz do informacji o nim. Dodatkowym wyzwaniem dla rynku pracy jest wzrost międzynarodowej mobilności pracowników. Wymaga ona wprowadzenia odpowiednich rozwiązań systemowych, umożliwiających adekwatne reagowanie instytucji rynku pracy i innych podmiotów działających w obszarze polityki migracyjnej.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	63 812 080 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	54 240 267 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	9 571 813 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach	85%

	kwalikowalnych (%)	
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) i (10) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje, – Liczba instytucji PSZ, które uczestniczyły w projektach mających na celu wdrożenie standardów usług

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr publicznych służb zatrudnienia w zakresie wypracowania i wdrożenia nowych standardów usług rynku pracy (1)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie wspólnych programów szkoleniowych dla kadr instytucji rynku pracy i pomocy społecznej w zakresie współdziałania obu instytucji na rzecz udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji zawodowej (2) - rozwój narzędzi i systemów informatycznych (dla publicznych służb zatrudnienia oraz zintegrowanych systemów dla publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej) (3) - projektowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych, w tym metod i narzędzi zwiększających efektywność usług świadczonych na rzecz klientów instytucji rynku pracy (m.in. doskonalenie struktur organizacyjnych oraz usprawnianie systemów zarządzania instytucjami rynku pracy) (4) - budowa i rozwój skoordynowanego systemu współpracy i wymiany informacji między publicznymi służbami zatrudnienia oraz innymi instytucjami rynku pracy na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym (w tym m.in. w obszarze międzynarodowego pośrednictwa pracy) (5) - zwiększanie dostępu do programów i usług rynku pracy m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, tworzenie publicznej sieci dostępu do baz danych o rynku pracy, a także wdrażanie nowych metod i instrumentów aktywizacji zawodowej (6) - tworzenie i rozwijanie systemu jednolitych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, m.in. poprzez opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych, popularyzację dobrych praktyk i rozwiązań, a także wprowadzenie systemu benchmarkingu w ramach publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy (7)
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie i rozwój systemu oceny i monitorowania efektywności usług świadczonych przez instytucje rynku pracy (8) – tworzenie i wdrażanie rozwiązań systemowych oraz narzędzi i metod rozwiązywania problemów w obszarze migracji zarobkowych (9) – rozwój ogólnopolskiego systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy, powiązanego z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁵ (10)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65, 69
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – instytucje rynku pracy i ich pracownicy – instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy (w zakresie projektów wspólnych z instytucjami rynku pracy)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
	Opis systemu wyboru projektów:	
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe

⁵ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie kraju. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.2 WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Podniesienie jakości i efektywności funkcjonowania instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej, poprzez rozszerzanie realizowanych przez nie usług, poprawę systemu monitorowania i oceny efektywności podejmowanych działań oraz inwestycje w rozwój kwalifikacji i kompetencji kadr.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Rozwojowi społeczno – gospodarczemu Polski towarzyszy wzrastający poziom ubóstwa i rozwarstwienia społecznego, wywołanego w dużej mierze utrzymującym się długotrwale bezrobociem. Zwalczanie ubóstwa i promowanie integracji społecznej wymaga jednak istnienia profesjonalnie przygotowanych do tego służb,</p>

		które efektywnie realizują zadania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W związku z tym, należy dążyć do wypracowania systemowych rozwiązań w zakresie instytucjonalnej przebudowy systemu pomocy społecznej, oraz dokonania całościowego przeglądu istniejących systemów wsparcia, celem ich skoordynowania i nadania im charakteru proaktywizacyjnego w wymiarze zawodowym, edukacyjnym zdrowotnym czy społecznym. Niezbędne w tym celu są działania zmierzające do rozwijania standardów jakości usług pomocy społecznej, poszerzania oferty dostępnej pomocy, łączenia i rozwijania systemów informatycznych dla instytucji pomocy i integracji społecznej, a także poprawy koordynacji i przepływu informacji między instytucjami polityki społecznej.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	126 860 760 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	107 831 645 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	19 029 115 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>

24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji nr (1) i (4) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba instytucji pomocy społecznej, które uczestniczyły w projektach systemowych, mających na celu wdrożenie standardów usług – Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy społecznej ⁶ , którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa systemu monitorowania i oceny efektywności działań a także prognozowania sytuacji w obszarze pomocy społecznej m. in. poprzez prowadzenie i upowszechnianie badań, ekspertyz i analiz powiązanych z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁷ (1) – tworzenie i rozwijanie standardów jakości usług instytucji pomocy i integracji społecznej (2) – podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu nowych standardów usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej (3) – opracowanie standardów i procedur współdziałania i wymiany informacji
----	--	--

⁶ Kluczowymi pracownikami instytucji pomocy społecznej w ramach Programu są osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego (w tym również: główny specjalista, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator, starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej).

⁷ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		<p>między kadrami pomocy i integracji społecznej oraz kadrami instytucji rynku pracy w zakresie udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji zawodowej (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszerzanie oferty instytucji pomocy i integracji społecznej w zakresie usług na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej (w tym m.in. budowa krajowego systemu doradztwa na rzecz inicjatyw lokalnych w sferze integracji społecznej oraz systemu doradztwa na rzecz ekonomii społecznej (5) - rozwój narzędzi i systemów informatycznych (dla instytucji pomocy społecznej oraz zintegrowanych systemów dla publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej) (6) - upowszechnianie systemów informatycznych zwiększających dostęp do informacji o instrumentach i usługach systemu pomocy i integracji społecznej (w tym również dostęp dla osób niepełnosprawnych) (7) - budowa i ulepszanie systemu koordynacji oraz przekazywania informacji i danych między instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej i rynku pracy (8) - identyfikacja i promocja najlepszych praktyk i rozwiązań z zakresu pomocy i integracji społecznej (9)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65, 66
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy - instytucje rynku pracy i ich pracownicy (w zakresie projektów wspólnych z podmiotami pomocy i integracji społecznej) - organizacje pozarządowe i instytucje ekonomii społecznej zajmujące się statutowo problematyką pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy - pracownicy administracji publicznej działający bezpośrednio w obszarze pomocy i integracji społecznej

		<ul style="list-style-type: none"> – radni i członkowie zarządów jednostek samorządu terytorialnego bezpośrednio zaangażowani w działania w obszarze aktywnej integracji – lokalni przedsiębiorcy i przedstawiciele mediów lokalnych (w zakresie działań edukacyjnych i promocyjnych)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.3 OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	W zakresie projektów konkursowych na rzecz społeczności romskiej - Władza Wdrażająca Program Europejskie podległa Ministrowi Administracji i Cyfryzacji. W pozostałych Poddziałaniach (z wyjątkiem Poddziałania 1.3.2) – Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	W zakresie projektów konkursowych na rzecz społeczności romskiej - Władza Wdrażająca Program Europejskie podległa Ministrowi Administracji i Cyfryzacji. W zakresie projektów konkursowych na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS.
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.3 Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Celem Działania jest opracowywanie, wdrażanie i promocja ogólnopolskich i ponadregionalnych rozwiązań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowanych do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na

		<p>ryнку pracy, w tym w szczególności: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osób pozbawionych wolności, osób niepełnosprawnych oraz członków społeczności romskiej.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zgodnie z założeniami Programu, realizacja większości projektów skierowanych bezpośrednio do osób i grup społecznych, napotykających na trudności w dostępie do rynku pracy lub zaliczanych do zagrożonych wykluczeniem społecznym, powinna odbywać się przede wszystkim na poziomie regionalnym. Niemniej jednak, można zidentyfikować pewne grupy, które ze względu na swoją specyfikę i charakter problemów jakimi są obciążone, należy objąć wsparciem z poziomu centralnego, przez wyspecjalizowane instytucje. Dla tych grup społecznych niezbędne jest przygotowanie wsparcia systemowego, w postaci kompleksowych programów i przedsięwzięć z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej, umożliwiających realizację bardziej wszechstronnych i pogłębionych działań na ich rzecz, w tym m.in. poprzez: badania i analizy z zakresu diagnozowania występujących potrzeb i ograniczeń, szkolenia i warsztaty kształcące umiejętności niezbędne na rynku pracy i niwelujące indywidualne bariery w dostępie do zatrudnienia czy integracji społecznej.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	189 378 439 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	160 971 673 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	28 406 766 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania</p>

		<p>art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5)</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)</p> <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (2) w Poddziałaniu 1.3.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 1.3.6 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 1.3.7 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<p>– Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:</p> <p>a) młodzież zagrożona wykluceniem społecznym (15-25 lat),</p> <p>b) więźniowie,</p> <p>c) osoby przebywające w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,</p>

		d) Romowie, e) osoby niepełnosprawne
--	--	---

Poddziałanie 1.3.1 Projekty na rzecz społeczności romskiej – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– projekty obejmujące działania z zakresu zatrudnienia, edukacji, integracji społecznej i zdrowia, przyczyniające się do aktywizacji społeczno - zawodowej społeczności romskiej (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– członkowie społeczności romskiej – instytucje i podmioty działające na rzecz społeczności romskiej w Polsce – osoby z otoczenia społeczności romskiej (w zakresie wspólnych projektów prowadzących do integracji Romów ze społeczeństwem)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji

Procedura odwoławcza	Władza Wdrażająca Program Europejskie w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
----------------------	--

Poddziałanie 1.3.2 Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego – projekty konkursowe⁸

Poddziałanie 1.3.3 OHP - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Projekty aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowane do młodzieży w wieku 15-25 lat kwalifikującej się do objęcia wsparciem przez OHP w tym (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez (a): <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia kształtujące umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i prowadzące do podwyższenia samodzielności i uzyskania zatrudnienia - warsztaty obejmujące diagnozowanie potencjału zawodowego i możliwości jego rozwoju - usługi poradnictwa zawodowego (z uwzględnieniem indywidualnych planów działań) oraz pośrednictwa pracy - subsydiowanie zatrudnienia młodzieży - organizację staży i praktyk zawodowych (przygotowania zawodowego w miejscu pracy) - opracowywanie i rozpowszechnianie informacji na temat rynku pracy, w tym (b): <ul style="list-style-type: none"> - ofert i form zatrudnienia - możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania doświadczenia zawodowego - dostępu do informacji na temat inicjatyw wspomagających młodzież w wejściu na rynek pracy - Ekspertyzy, badania i analizy diagnozujące potrzeby młodzieży w zakresie aktywizacji zawodowej oraz badające efektywność podejmowanych form wsparcia powiązanych
----	--	---

⁸ Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Poddziałania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

		z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁹ (2) – Podnoszenie kwalifikacji kadr OHP (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 68,71
4.	Typ beneficjentów	Ochotnicze Hufce Pracy
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– młodzież w wieku 15-25 lat ze szczególnymi trudnościami w dostosowaniu się do warunków życia i pracy, kwalifikująca się objęcia wsparciem przez Ochotnicze Hufce Pracy – kadra OHP
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

⁹ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

Poddziałanie 1.3.4 Centralny Zarząd Służby Więziennej - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczno-zawodowa i podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pozbawionych wolności (1) – projekty służące modernizacji systemu szkolenia zawodowego więźniów (2) – projekty informacyjno - promocyjne m.in. z zakresu równych szans, mobilności zawodowej, przekwalifikowań, promujące integrację i zatrudnianie osób odbywających karę pozbawienia wolności (3) – przygotowanie i realizacja procedur i standardów postępowania przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej, w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób odbywających karę pozbawienia wolności (4) – podnoszenie kwalifikacji kadr jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) w zakresie przygotowania osób odbywających karę pozbawienia wolności do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem (5) – projekty współpracy jednostek penitencjarnych z instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, partnerami społeczno – gospodarczymi w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób odbywających karę pozbawienia wolności (6)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Centralny Zarząd Służby Więziennej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby odbywające karę pozbawienia wolności, maksymalnie na dwa lata przed opuszczeniem jednostki penitencjarnej (również w związku z warunkowym, przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary maksymalnie na 2 lata przed nabyciem uprawnień do warunkowego przedterminowego zwolnienia z obycia reszty kary) – jednostki organizacyjne Służby Więziennej oraz ich funkcjonariusze i pracownicy

		<p>W zakresie projektów współpracy również:</p> <ul style="list-style-type: none"> – partnerzy społeczno-gospodarczy – instytucje i organizacje działające w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej – instytucje rynku pracy i pomocy społecznej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.5 Ministerstwo Sprawiedliwości - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – projekty wspierające integrację zawodową i społeczną osób przebywających w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich, ośrodkach kuratorskich oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym młodzieży zagrożonej wykluczeniem w wyniku konfliktu z prawem i młodzieży, która weszła w konflikt z prawem (1) – projekty współpracy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, partnerami społeczno – gospodarczymi w celu przygotowania do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem osób przebywających w tych placówkach (2) – projekty informacyjno-edukacyjne z zakresu integracji społecznej i zawodowej osób
----	--	--

		<p>przebywających w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, ośrodkach kuratorskich oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym młodzieży zagrożonej wykluczeniem w wyniku konfliktu z prawem i młodzieży, która weszła w konflikt z prawem (3)</p> <p>– podnoszenie kwalifikacji kluczowych pracowników zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz kuratorów sądowych (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, studia i studia podyplomowe) w zakresie przygotowania osób przebywających w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich oraz ośrodkach kuratorskich do zatrudniania i integracji ze społeczeństwem (4)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Sprawiedliwości
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby przebywające w zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich oraz ośrodkach kuratorskich</p> <p>– kluczowi pracownicy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz kuratorzy sądowi</p> <p>– młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, w tym młodzież zagrożona konfliktem z prawem i młodzież, która weszła w konflikt z prawem</p> <p>W zakresie projektów współpracy również:</p> <p>– partnerzy społeczno-gospodarczy</p> <p>– instytucje i organizacje działające w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej</p> <p>– instytucje rynku pracy i pomocy społecznej</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.6 PFRON - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ekspertyzy i badania dotyczące diagnozy potrzeb, efektywności form wsparcia oraz aktywizacji zawodowej i społecznej wobec osób niepełnosprawnych, powiązane z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi¹⁰ (1) – ogólnokrajowe i ponadregionalne projekty aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowane do osób niepełnosprawnych i ich otoczenia (ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii oraz projektów promujących elastyczne i innowacyjne formy zatrudnienia) (2) – identyfikacja i promocja najlepszych rozwiązań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym (3) – kampanie informacyjne skierowane m.in. do pracodawców w celu zachęcania ich do zatrudniania osób niepełnosprawnych
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	PFRON
5.	Grupy docelowe (osoby,	– osoby niepełnosprawne z rzadko występującymi

¹⁰ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

	instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	niepełnosprawnościami i niektórymi niepełnosprawnościami sprzężonymi – rodziny i najbliższe otoczenie osób niepełnosprawnych – instytucje i podmioty bezpośrednio realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych – pracodawcy – partnerzy społeczno-gospodarczy – osoby wspierające zatrudnienie osób niepełnosprawnych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.7 Projekty skierowane do pracowników migrujących - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– projekty badawcze dotyczące systemów dopuszczania migrantów do polskiego rynku pracy powiązane z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi¹¹ (1) – kampanie informacyjno - promocyjne na temat możliwości pracy i życia w Polsce,
----	--	---

¹¹ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		skierowane do pracowników migrujących z i do Polski (w tym także osób, które wyemigrowały z Polski) obejmujące m. in. działania medialne oraz opracowanie szeregu materiałów informacyjnych (włącznie z tworzeniem portalu internetowego) (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	70
4.	Typ beneficjentów	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracownicy migrujący do Polski – pracownicy migrujący z Polski
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.4 WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy – Departament wdrażana EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc (<i>pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje</i>) – 02
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	-
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.4. Wsparcie inżynierii finansowej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Zapewnienie podmiotom ekonomii społecznej dostępu do zewnętrznych źródeł finansowych, niezbędnych do rozwijania przez nie działalności, poprzez stworzenie i pilotażowe wdrożenie programu finansowania podmiotów ekonomii społecznej opartego na zwrotnych instrumentach finansowych.</p>
		<p>Uzasadnienie Działania: Jedną z istotnych barier w rozwoju sektora ekonomii społecznej jest trudność w pozyskiwaniu zewnętrznych komercyjnych środków umożliwiających finansowanie zamierzeń rozwojowych podmiotów ekonomii społecznej. Większość podmiotów ekonomii społecznej nie jest w stanie wypełnić kryteriów otrzymania środków ze źródeł komercyjnych. Podmioty ekonomii społecznej. W związku z tym niezbędne jest zapewnienie im dostępu do kapitału (w tym w szczególności do zwrotnych instrumentów finansowych), którego nie mają szansy uzyskać na warunkach rynkowych, stosowanych przez instytucje finansowe w odniesieniu do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Zapewnienie PES dostępu do kapitału zwrotnego z jednej strony pozwoli na rozszerzanie działalności prowadzonej przez PES, z drugiej – na zwiększanie samodzielności finansowej tych podmiotów i uniezależnienie ich od systemu dotacyjnego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	7 318 555 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	6 220 773 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	1 097 782 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	Minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze wsparcia finansowego w ramach Priorytetu.

Projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Ogólnopolski program wsparcia podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność gospodarczą poprzez instrumenty inżynierii finansowej obejmujące (1): <ul style="list-style-type: none"> ▪ preferencyjne pożyczki na rozwój działalności (a)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ doradztwo związane z udzieloną pożyczką (b)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
4.	Typ beneficjentów	Bank Gospodarstwa Krajowego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność gospodarczą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.5 WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO

30.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
31.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna
32.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
33.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
34.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
35.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
36.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
37.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
38.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
39.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
40.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
41.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
42.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
43.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
44.	Nazwa i numer działania	Działanie 1.5 Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego
45.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <p>Upowszechnianie ogólnopolskich rozwiązań na rzecz efektywnego godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz wspierania powrotu na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci</p>
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Wspieranie rozwiązań na rzecz efektywnego godzenia życia zawodowego i rodzinnego jest jednym z podstawowych warunków pozwalających na zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia. Tego typu działania realizowane na poziomie centralnym powinny służyć wprowadzaniu i upowszechnianiu konkretnych rozwiązań z zakresu równości szans kobiet</p>

		<p>i mężczyzn, wdrażanych na poziomie regionalnym i lokalnym.</p> <p>Niedostateczny poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi stanowi aktualnie strukturalny problem rynku pracy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań, które umożliwią zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi oraz umożliwią rodzicom powrót do zatrudnienia. Jak wskazuje raport <i>Zatrudnienie w Polsce 2008. Praca w cyklu życia</i>, w Polsce międzypciovą luką w aktywności zawodowej i zatrudnieniu jest wyższa dla osób w wieku tworzenia rodziny (około 13,5 pkt. proc.), niższa natomiast wśród osób znajdujących się w wieku rozwoju rodziny (do około 9-9,5 pkt. proc.). Różnica ta wynika przede wszystkim z obciążenia kobiet obowiązkami rodzinnymi i zaangażowania w pracę zarobkową.</p> <p>Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można stwierdzić, że EFS może odegrać istotną rolę w upowszechnianiu rozwiązań służących rozwojowi systemu opieki nad dziećmi. Jednocześnie, skuteczność tego typu działań uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości wykorzystania i rozwinięcia rozwiązań systemowych funkcjonujących w skali całego kraju, w tym zasad organizowania i funkcjonowania usług opiekuńczych, określonych w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. <i>o opiece nad dziećmi do lat 3</i> (Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 235).</p>
46.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
47.	Alokacja finansowa na działanie	58 819 524 Euro
48.	Wkład ze środków unijnych	49 996 596 Euro
49.	Wkład ze środków publicznych krajowych	8 822 928 Euro
50.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
51.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
52.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania

		<p>art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5)</p> <p>– Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3)</p> <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
53.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	15 % wartości projektu.
54.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego Działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
55.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
56.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
57.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 15 %
58.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Wdrażanie i upowszechnianie rozwiązań służących godzeniu życia zawodowego i rodzinnego oraz wspierających powrót do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci¹², poprzez:</p> <p>- wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych, w tym</p>
----	--	--

¹² Przez osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci należy rozumieć osoby pozostające bez zatrudnienia będące rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka w wieku do lat 3 lub osoby przebywające na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym oraz planujące powrót na rynek pracy.

		<p>pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 w żłobku lub klubie dziecięcym, w przypadku gdy co najmniej jedno z rodziców lub opiekunów prawnych dziecka objętego opieką powraca na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dzieci</p> <p>- wsparcie usług świadczonych przez dziennego opiekuna (1)</p> <p>- upowszechnianie idei równych szans, w tym m.in. poprzez organizowanie ogólnopolskich kampanii informacyjno – promocyjnych z wykorzystaniem dostępnych środków masowego przekazu oraz nowoczesnych metod komunikacji, identyfikację i promocję najlepszych praktyk oraz prowadzenie działalności informacyjno – doradczej w obszarze równego dostępu do zatrudnienia (2)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	69
4.	Typ beneficjentów	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i/lub wychowaniem dzieci</p> <p>– pracodawcy</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez Instytucję Pośredniczącą dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru	projekty konkursowe

projektów	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu,	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu I

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 1.1 <i>WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI RYNKU PRACY</i>	63 812 080	54 240 267	9 571 813
Działanie 1.2 <i>WSPARCIE SYSTEMOWE INSTYTUCJI POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ</i>	126 860 760	107 831 645	19 029 115
Działanie 1.3 <i>OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY INTEGRACJI I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ</i>	189 378 439	160 971 673	28 406 766
w tym Poddziałanie 1.3.1 <i>Projekty na rzecz społeczności romskiej</i>	22 000 000	18 700 000	3 300 000
w tym Poddziałanie 1.3.2 <i>Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego</i>	11 205 055	9 524 297	1 680 758
w tym Poddziałanie 1.3.3 <i>OHP</i>	50 000 000	42 500 000	7 500 000
w tym Poddziałanie 1.3.4 <i>Centralny Zarząd Służby Więziennej</i>	28 298 820	24 053 998	4 244 822
w tym Poddziałanie 1.3.5 <i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i>	12 386 920	10 528 882	1 858 038
w tym Poddziałanie 1.3.6 <i>PFRON</i>	64 724 557	55 015 873	9 708 684
w tym Poddziałanie 1.3.7 <i>Projekty skierowane do pracowników migrujących</i>	763 087	648 623	114 464
Działanie 1.4 <i>WSPARCIE INŻYNIERII FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ</i>	7 318 555	6 220 773	1 097 782
Działanie 1.5 <i>WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ NA RZECZ GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO</i>	58 819 524	49 996 596	8 822 928
OGÓŁEM PRIORYTET I	446 189 358	379 260 954	66 928 404

Priorytet II
ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH
I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO
PRZEDSIĘBIORSTW
ORAZ
POPRAWA STANU ZDROWIA
OSÓB PRACUJĄCYCH

PRIORYTET II

ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

Opis Priorytetu II

Przejście od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja, *know-how* oraz technologie informacyjne i komunikacyjne, niesie ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw. Niezbędne jest włączenie w ten proces partnerów społecznych oraz samych pracowników, jak również dostosowanie systemu szkoleń do potrzeb rynku pracy. Wymagane jest także wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez wspieranie nowych rozwiązań w zakresie organizacji pracy i form świadczenia pracy. Ponadto, konieczne jest wprowadzenie powszechnego planowania ścieżek karier zawodowej pracowników w przedsiębiorstwach. Jednocześnie, wspieranie mobilności między sektorami nauki i gospodarki powinno wpłynąć na rozwój zasobów ludzkich sfery B+R oraz zwiększenie skali transferu wiedzy. Działania w tym zakresie mają na celu wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowanie istniejących miejsc pracy.

Jak wynika z diagnozy, nie mniej istotne jest dostarczenie niezbędnej wiedzy w zakresie trendów rozwojowych, realizacji strategii innowacyjnych, nowoczesnych metod i technik zarządzania, organizacji pracy oraz zapewnienie sprzyjających warunków do korzystania z usług szkoleniowych zgodnych z kierunkiem rozwoju firm. Duża dynamika zmian otoczenia przedsiębiorstw wymaga poszukiwania i stosowania nowych metod działania mających na celu wzmocnienie pozycji firm na rynku. Stąd w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu wypracowywane będą nowe rozwiązania w postaci mechanizmów/instrumentów wsparcia przedsiębiorstw.

W wyniku zmian wprowadzonych do Priorytetu II w ramach przeglądu śródk okresowego realizowane będą działania jedynie o charakterze wdrożeniowym. Działania analityczno-badawcze będą marginalnym elementem projektów wdrożeniowych, o ile ich przeprowadzanie będzie niezbędne do zapewnienia efektywności i skuteczności działań wdrożeniowych.

Wskazane w powyższej diagnozie bariery w rozwoju przedsiębiorczości uzasadniają potrzebę wsparcia przedsiębiorstw poprzez udostępnienie im wysokiej jakości usług szkoleniowych, doradczych oferowanych przez instytucje szkoleniowe oraz podmioty świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu, działania te będą skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które ze względu na swoją specyfikę działania, ograniczone zdolności organizacyjno – finansowe oraz ograniczoną liczbę pracowników napotykają na największe bariery w zakresie diagnozowania potrzeb, doboru właściwej formy oraz realizacji ich planu rozwoju, w tym polityki szkoleniowej. Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu zostanie więc skierowane do tej grupy przedsiębiorstw i obejmie bezpośrednie wsparcie szkoleniowe, doradcze i finansowe, na podstawie zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP). Głównym odbiorcą wsparcia będą firmy mikro i małe. Wsparcie dla przedsiębiorstw średnich będzie ograniczone do firm o ograniczonych zasobach organizacyjno-finansowych, stanowiących barierę do ich dalszego rozwoju.

W ramach Priorytetu udzielane będzie wsparcie w formie szkoleń, studiów podyplomowych i doradztwa dla pracowników i przedsiębiorców z sektora MMSP oraz partnerów społecznych działających na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw. Wzmacniane będą kompetencje z zakresu formułowania potrzeb szkoleniowych w przedsiębiorstwach oraz zwiększona zostanie dostępność i stopień dopasowania szkoleń do potrzeb

przedsiębiorstw, także poprzez zastosowanie szkoleń *e-learningowych* i mieszanych (*blended learning*). Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie organizacji i wykorzystania czasu pracy w przedsiębiorstwach, co jest zgodne z trendami gospodarczymi, jak i z założeniami Europa 2020. Tym samym, w wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego nastąpi zmiana podejścia w zakresie realizacji wsparcia na rzecz podnoszenia adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników w Priorytecie II. Wsparcie zostanie ukierunkowane wyłącznie na sektor MMSP, a także zostanie skoncentrowane na wybranych obszarach tematycznych. Szczególny nacisk zostanie położony na tematykę związaną z: opracowywaniem i późniejszą realizacją strategii zarządzania zasobami ludzkimi, w tym w szczególności pracownikami powyżej 50. roku życia. Komplementarne instrumenty będą wdrażane w Priorytecie VIII, ponieważ stanowią odpowiedź na bieżące potrzeby przedsiębiorstw oraz pozwalają zwiększyć dostęp do szkoleń pracownikom o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (osoby powyżej 50. roku życia). Natomiast w Priorytecie II wdrażane będą instrumenty w wybranych obszarach tematycznych pozwalające budować długofalową przewagę konkurencyjną przedsiębiorców na rynku.

Nowe działania kierowane do MMSP w ramach Priorytetu będą miały również na celu wdrażanie i testowanie pilotażowych rozwiązań związanych z rozwojem kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw i poprawą ich adaptacyjności. Wypracowane rozwiązania będą mogły na późniejszym etapie zostać wykorzystane na poziomie regionalnym. Tego typu działania będą dotyczyły np. koncepcji zasilania zakładowych funduszy szkoleniowych, służących realizacji indywidualnych planów szkoleniowych pracowników MMSP. Realizacja tych działań będzie odbywać się przy aktywnym udziale partnerów społecznych w tym procesie na poziomie lokalnym.

Jednocześnie, przewiduje się finansowanie, usług dla przedsiębiorstw w postaci szkoleń i doradztwa oferowanych przez podmioty świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorstw i ich innowacyjności. Szczególnie ważne jest także odpowiednie dostosowanie oferty ww. usługodawców, w tym instytucji szkoleniowych, tak, aby oferowały usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorstw i ich innowacyjności oraz stosowały odpowiednie metody i formy wsparcia. Ponadto wymagane jest wprowadzenie nowych form i metod organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego, co pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. Działania w tym zakresie służą zarówno wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowaniu istniejących i tworzeniu nowych miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia (*flexicurity*).

Biorąc pod uwagę powyższe bariery, potrzeby przedsiębiorców, wyniki przeglądu śródkresowego, a także uwzględniając poziom rozwoju oraz świadomości kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw w ramach II Priorytetu zaplanowano następujący system wsparcia rozwoju adaptacyjności.

1. Wsparcie przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez dostarczenie wysokiej jakości usług okołobiznesowych.

Wyniki przeprowadzonych badań (w tym m.in. badania *Rozwój umiejętności i szkolenia w MŚP*, podsumowującego wyniki pozyskane dla Polski w ramach międzynarodowego projektu realizowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w ramach programu LEED) pokazują, że rozwój MMSP w Polsce wymaga zapewnienia dostępu przedsiębiorcom i osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą do dostosowanych do ich potrzeb i poziomu rozwoju usług okołobiznesowych (szkoleniowych, doradczych i finansowych). Usługi świadczone według ustalonych i monitorowanych standardów przez usługodawców działających lokalnie, ale współpracujących w sieci odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Taki sposób dostarczania usług pozwala na zapewnienie ich szerokiego wachlarza, a jednocześnie dobór usługi (lub zestawu usług) pomagającej rozwiązać indywidualny, zdiagnozowany problem klienta. Usługodawcy będą wybierani w otwartych konkursach spośród podmiotów spełniających określony standard, posiadających doświadczenie oraz zapewniających lokalnie i regionalnie szeroki dostęp do usług pomagających w rozpoczęciu i rozwoju działalności gospodarczej. Zapewnienie szerokiego dostępu do usług wymagać będzie pro

aktywnego podejścia ze strony usługodawców. Podejście to umożliwi również wsparcie przedsiębiorców, którzy nie korzystają z usług okołobiznesowych ze względu na nieświadomienie potrzeby lub brak informacji o możliwościach skorzystania z tego typu usług.

Wsparcie dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług okołobiznesowych w ramach priorytetu II jest komplementarne ze wsparciem na rzecz poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Priorytetu V. Grupą docelową wsparcia w ramach priorytetu V są pracownicy administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości, podczas gdy w priorytecie II wsparcie jest kierowane bezpośrednio do przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

2. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie kluczowych aspektów zrównoważonego rozwoju poprzez wdrożenie konkretnych rozwiązań w przedsiębiorstwach.

Wielu przedsiębiorców, szczególnie z sektora MMSP, koncentruje swoją uwagę na doraźnym planowaniu działalności i bieżącym funkcjonowaniu. Dominują cele krótkookresowe nad budowaniem relacji z klientami, partnerami handlowymi, pracownikami, otoczeniem. W ten sposób polscy przedsiębiorcy tracą z pola widzenia plany strategicznego rozwoju i stworzenia długoterminowej wizji oraz większej konkurencyjności. Odwrócenie tej negatywnej tendencji wymaga wprowadzenia i wdrożenia zasad obowiązujących w gospodarce opartej na wiedzy przez działania szkoleniowo-doradcze.

3. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie doskonalenia kompetencji pracodawców i ich pracowników w wybranych obszarach tematycznych.

Przedsiębiorstwa, które mają świadomość zasad związanych z funkcjonowaniem gospodarki opartej na wiedzy potrzebują wsparcia w doskonaleniu swoich kompetencji w określonych obszarach tematycznych. Stale zmieniające się otoczenie gospodarcze wymusza na przedsiębiorstwach ustawiczny rozwój, solidną organizację i profesjonalne zarządzanie ułatwiające skuteczność działania. Ten rodzaj wsparcia jest odpowiedzią na powyższe potrzeby przedsiębiorstw.

Dodatkowo, w kontekście zwiększania zdolności adaptacyjnych polskich przedsiębiorstw i ich pracowników istotne jest również stworzenie odpowiedniego zabezpieczenia zdrowotnego m.in. poprzez zapewnienie warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących. W ramach interwencji EFS, dla poszczególnych grup zawodowych, możliwe będzie opracowywanie programów o charakterze profilaktycznym oraz programów dla osób ze stwierdzoną chorobą zawodową, wspierających ich powrót do pracy.

Jednocześnie, należy zwrócić szczególną uwagę na zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników służby zdrowia, stanowiących bardzo liczną grupę zawodową w Polsce, ponieważ ich umiejętności i wysokie kompetencje odgrywają istotną rolę w kontekście zapewnienia odpowiedniej opieki zdrowotnej społeczeństwa. Zwiększenie możliwości podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej – zarówno personelu medycznego, jak i pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie placówkami ochrony zdrowia, jest szczególnie ważne w perspektywie obecnie zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) oraz istniejącego zagrożenia dalszego zmniejszania się zasobu kadrowego tego sektora (m.in. w wyniku odpływu kadr za granicę). W związku z tym, w ramach Priorytetu realizowane będą różne formy kształcenia i doskonalenia zawodowego personelu medycznego, w szczególności w deficytowych zawodach i specjalnościach.

Dodatkowo, w obliczu wysokiego zadłużenia zakładów opieki zdrowotnej oraz dokonujących się zmian własnościowych (coraz większa rola sektora prywatnego), uzasadnione jest dążenie do podnoszenia efektywności zarządzania zakładami opieki zdrowotnej, przy jednoczesnym zwiększaniu jakości udzielanych świadczeń. W tym celu będzie wspierany rozwój kompetencji kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych oraz przeprowadzanie akredytacji i certyfikacji jednostek służby zdrowia. Zakłada się, że będzie to pozytywnie wpływać na sprawność funkcjonowania ZOZ przede wszystkim w wymiarze gospodarowania środkami finansowymi.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu II powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu II:

1. Objęcia 300 000 przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą usługami świadczonymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach.
2. Objęcia wsparciem 60 tys. przedsiębiorstw, które inwestują w szkolenie swych pracowników.
3. Podniesienia kwalifikacji 350 tys. pracowników przedsiębiorstw dzięki ich udziałowi w szkoleniach.
4. Wdrożenia strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zmiany gospodarczej, dostosowanych do branż dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi.
5. Objęcia 1800 przedstawicieli partnerów społecznych wsparciem w ramach Priorytetu.
6. Opracowania 10 kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy dla poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych.
7. Zwiększenia o 100% liczby lekarzy onkologów¹³; o 50% liczby lekarzy kardiologów; o 35% liczby lekarzy medycyny pracy, którzy ukończyli specjalizację.
8. Zwiększenia o 200% (z 12 000 do 36 000) liczby pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach PO KL.
9. Zwiększenia o 300% (z 8% do 32%) udziału jednostek służby¹⁴ zdrowia, które uzyskały akredytację w ogólnej liczbie jednostek służby zdrowia.
10. Przeszkolenia 1500 przedstawicieli kadry zarządzającej¹⁵ i dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia¹⁶ w ramach odpowiednich szkoleń z zakresu zarządzania.

¹³ Dotyczy specjalizacji w dziedzinach: onkologii klinicznej, radioterapii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, ginekologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej, zgodnie z wykazem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779 z późn. zm.).

¹⁴ Zakład opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. 2007, Nr 14, poz. 89), posiadający umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów.

¹⁵ Przedstawiciele kadry zarządzającej szpitalami, które posiadają umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów.

¹⁶ Kadra zarządzająca Narodowego Funduszu Zdrowia.

2.1 ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Rozwój MMSP przez poprawę dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą
		Uzasadnienie Działania: Wyzwania w zakresie zmian technologicznych zachodzące w świecie i stojące przed państwami członkowskimi UE niosą ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw, w szczególności w sektor MMSP. W ramach Działania realizowane są projekty szkoleniowe oraz szkoleniowo – doradcze w określonych obszarach tematycznych o znaczeniu horyzontalnym w ujęciu ogólnopolskim. W ograniczonym zakresie przewiduje się realizację

		<p>szkoleń otwartych: po pierwsze, gdy służy to wzmacnianiu zaangażowania partnerów społecznych w realizację działań na rzecz zwiększania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw, po drugie, gdy przewiduje się realizację szkoleń o znacznym zasięgu terytorialnym skierowanych do przedsiębiorców oraz ich pracowników.</p> <p>Wymagane jest wprowadzenie nowych form i metod organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego, co pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. Działania w tym zakresie służą zarówno wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowaniu istniejących miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia.</p> <p>Konieczne jest zwiększenie dostępności i dopasowania szkoleń do potrzeb mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Forma i tematyka szkoleń powinna być dostosowana do możliwości tych przedsiębiorstw. Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie organizacji i wykorzystania czasu pracy w przedsiębiorstwach, co jest zgodne z trendami gospodarczymi, jak i z założeniami Strategii Europa2020.</p> <p>W wyniku zmian wprowadzonych do Priorytetu II w ramach przeglądu śródkresowego realizowane będą działania jedynie o charakterze wdrożeniowym. Działania analityczno-badawcze będą elementem projektów wdrożeniowych, o ile ich przeprowadzanie będzie niezbędne do zapewnienia efektywności i skuteczności działań wdrożeniowych.</p> <p>Jednocześnie realizowane będą tylko wówczas gdy wsparciem wdrożeniowym zaplanowano objąć obszary tematyczne lub grupy docelowe, do tej pory nie zbadane lub istniejące badania nie są aktualne. Działania analityczno-badawcze będą miały pomocniczą rolę w stosunku do działań wdrożeniowych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	527 383 171 Euro

19.	Wkład ze środków unijnych	448 275 695 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	79 107 476 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 4 września 2012 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. Poz. 1064)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeśli IP nie określi inaczej W przypadku Poddziałania 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – o ile IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem, – Liczba pracowników przedsiębiorstw, którzy

		<p>zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia - Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej), którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania, - Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w ramach Działania
--	--	--

Poddziałanie 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie przedsiębiorców w obszarze diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników oraz doboru właściwej formy szkoleń do specyfiki i sposobu działania przedsiębiorstwa(1) - wdrażanie planowania strategicznego, realizacji strategii innowacyjnych i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem(2) - otwarte i zamknięte szkolenia, doradztwo oraz studia podyplomowe dla pracowników mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z określonych umiejętności w ramach poniższych obszarów tematycznych(3): <ul style="list-style-type: none"> - zarządzanie kryzysowe (a) - zarządzanie zrównoważonym rozwojem (b) - zarządzanie wiekiem (c) - zarządzanie zasobami ludzkimi (d) - zarządzanie strategiczne (e) - zarządzanie jakością (f) - zarządzanie zmianą (g) - zarządzanie finansami (h) - zarządzanie ryzykiem (i)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy	62

	strukturalnych (priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Przedsiębiorca – podmiot działający na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, niebędący przedsiębiorcą
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy¹⁷ – pracownicy MMS przedsiębiorstw¹⁸
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Procedura odwoławcza	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Poddziałanie 2.1.2 Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

1.	Typ realizowanych operacji	– opracowanie, upowszechnienie i wdrożenie
----	----------------------------	---

¹⁷ W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu II, ilekroć jest mowa o przedsiębiorcy.

¹⁸ Ilekroć w ramach Działania jest mowa o „pracownikach przedsiębiorstw”, należy przez to rozumieć (zgodnie z art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji nr 800/2008): 1) pracowników w rozumieniu polskiego prawa pracy; 2) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy polskiego prawa; 3) właścicieli-kierowników; 4) partnerów (wspólników) prowadzących regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiących z niego korzyści finansowe.

	(projektów)	<p>nowych rozwiązań, które zwiększają zdolności adaptacyjne pracowników i przedsiębiorstw w szczególności w zakresie form i metod organizacji pracy (w tym pracy w niepełnym wymiarze, pracy tymczasowej oraz telepracy), zarządzania zmianą gospodarczą oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i upowszechnienie mechanizmów udziału partnerów społecznych w procesie diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników i przedsiębiorstw oraz współzarządzania funduszami szkoleniowymi przedsiębiorstw (2) – wsparcie dla tworzenia i zwiększenia wartości funduszy szkoleniowych w MMŚP połączone z wdrożeniem mechanizmów współzarządzania nimi przez partnerów społecznych (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62
4.	Typ beneficjentów	partnerzy społeczni (związki pracodawców ¹⁹ i związki zawodowe ²⁰)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy i ich pracownicy (w tym wykonujący pracę na podstawie umowy cywilno-prawnej) – przedstawiciele związków pracodawców – przedstawiciele związków zawodowych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

¹⁹ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz.U. z 2002 Nr 112 poz. 979 z późn. zm – dotyczy całego Priorytetu II.

²⁰ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu II.

7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Procedura odwoławcza	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Poddziałanie 2.1.3 Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – wypracowanie i/lub wdrażanie narzędzi wsparcia dla przedsiębiorców w obszarze zdiagnozowanych potrzeb dotyczących obszaru zarządzania przedsiębiorstwem oraz zasobami ludzkimi (1) – opracowanie standardów zarządzania procesami w przedsiębiorstwach (2) – projekty szkoleniowe, doradcze lub z zakresu outplacementu wspierające procesy restrukturyzacji (zmiany gospodarczej) (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 63, 64
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – Mikro, mali i średni przedsiębiorcy – pracownicy MŚ przedsiębiorstw – sieci kooperacyjne MŚ przedsiębiorstw i ich pracownicy – partnerzy społeczni i gospodarczy – agencje rozwoju regionalnego – jednostki naukowe, parki technologiczne, centra

		<p>transferów technologii, inkubatory przedsiębiorczości, uczelnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie szkoleń i ich pracownicy (w tym osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych) - instytucje i ośrodki wspierające przedsiębiorczość - osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

2.2 WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wsparcie przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez dostarczenie wysokiej jakości usług okołobiznesowych.
		Uzasadnienie Działania: Wyniki przeprowadzonych badań (w tym m.in. badania <i>Rozwój umiejętności i szkolenia w MŚP</i> , podsumowującego wyniki pozyskane dla Polski w ramach międzynarodowego projektu realizowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w ramach programu LEED) pokazują, że rozwój MMSP w Polsce wymaga zapewnienia dostępu przedsiębiorcom i osobom rozpoczynającym

		<p>działalność gospodarczą do dostosowanych do ich potrzeb i poziomu rozwoju usług okołobiznesowych (szkoleniowych, doradczych i finansowych). Usługi świadczone według ustalonych i monitorowanych standardów przez usługodawców działających lokalnie, ale współpracujących w sieci odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Taki sposób dostarczania usług pozwala na zapewnienie ich szerokiego wachlarza, a jednocześnie dobór usługi (lub zestawu usług) pomagającej rozwiązać indywidualny, zdiagnozowany problem klienta. Usługodawcy będą wybierani w otwartych konkursach spośród podmiotów spełniających określony standard, posiadających doświadczenie oraz zapewniających lokalnie i regionalnie szeroki dostęp do usług pomagających w rozpoczęciu i rozwoju działalności gospodarczej. Zapewnienie szerokiego dostępu do usług wymagać będzie pro aktywnego podejścia ze strony usługodawców. Podejście to umożliwi również wsparcie przedsiębiorców, którzy nie korzystają z usług okołobiznesowych ze względu na nieuświadomienie potrzeby lub brak informacji o możliwościach skorzystania z tego typu usług.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	106 415 556 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	90 453 223 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	15 962 333 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008,

		str. 3) Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 4 września 2012 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Poz. 1064)
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeśli IP nie określi inaczej W przypadku Poddziałania 2.2.1 kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	- Liczba przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, którzy skorzystali z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach

Poddziałanie 2.2.1 Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- dostarczanie kompleksowych usług (szkoleniowych, doradczych i finansowych) odpowiadających na potrzeby przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą (1)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62
4.	Typ beneficjentów	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	- instytucje świadczące usługi oraz udzielające wsparcia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	oraz sieci tych instytucji i ich pracownicy, w tym osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno-prawnych – przedsiębiorcy (z sektora MMSP) oraz osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą,
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.2.2 Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych – projekty systemowe²¹

²¹ Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r.

2.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS 0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cele Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy (wdrożenie wybranych programów) 2. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego 3. Poprawa jakości w zakładach opieki zdrowotnej

		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Utrzymanie dobrego stanu zdrowia osób pracujących jest niezbędne, aby zapewnić właściwy rozwój gospodarczy kraju. Jednym z poważnych czynników o charakterze zdrowotnym hamującym rozwój gospodarki, jest występowanie chorób o podłożu zawodowym (zarówno chorób zawodowych określonych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. Nr 105, poz. 869) jak i chorób nie zamieszczonych w przedmiotowym załączniku do rozporządzenia, jednak których powstanie pośrednio pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z istniejącymi warunkami pracy). W aspekcie ekonomicznym stanowią one znaczne obciążenie finansowe zarówno dla budżetu państwa jak i budżetów gospodarstw domowych. Natomiast w kontekście społecznym są często powodem przerywania aktywności zawodowej pracowników. W związku z tym, aby zredukować te niekorzystne zjawiska, w ramach EFS opracowywane będą kompleksowe programy kierowane do określonych grup zawodowych/pracowniczych, ukierunkowane zarówno na profilaktykę jak i wspieranie powrotu do pracy osób, u których wystąpiły choroby zawodowe oraz choroby pośrednio zależne od warunków pracy. Zakłada się, że takie programy będą przyczyniać się do przedłużenia aktywności zawodowej, co jest bardzo istotne w perspektywie istniejącego trendu starzenia się społeczeństwa.</p> <p>Rozwój medycyny, coraz większa specjalizacja oraz wymogi prawne, stwarzają konieczność ustawicznego kształcenia kadr medycznych. W kontekście obecnie nasilających się procesów starzenia się społeczeństwa, uzasadnione jest inwestowanie w rozwój kwalifikacji osób pracujących w służbie zdrowia w zakresie profilaktyki i leczenia dolegliwości zdrowotnych typowych dla osób starszych oraz zapewniania właściwej opieki zdrowotnej, co będzie mogło wpływać na wydłużenie ich aktywności zawodowej i społecznej. Dzięki temu możliwe będzie zmniejszenie obciążeń dla osób w wieku produkcyjnym, powodujących często rezygnację z aktywności zawodowej na rzecz opieki nad osobami starszymi, niezdolnymi do samodzielnej egzystencji.</p>
--	--	--

		<p>W kontekście oddziaływania na rynek pracy i zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników służby zdrowia, wsparcie kierowane będzie przede wszystkim na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych (umożliwiających uzyskiwanie niezbędnych kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu) oraz wspieranie kształcenia specjalizacyjnego lekarzy deficytowych specjalności tj. kardiologów, onkologów oraz lekarzy medycyny pracy. Ponieważ choroby o podłożu kardiologicznym i onkologicznym stanowią najczęstszą przyczynę zgonów w Polsce, zwiększanie możliwości podnoszenia specjalistycznych kwalifikacji zawodowych lekarzy zajmujących się tymi schorzeniami jest szczególnie uzasadnione. Poza kształceniem lekarzy w ramach procesu specjalizacji, wsparcie kierowane do lekarzy, będzie również dotyczyło podnoszenia ich kwalifikacji w innych formach (np. szkolenia, kursy, studia podyplomowe), związanych tematycznie ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczenia rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa. Osiągnięcie większej efektywności w leczeniu ww. schorzeń będzie pozytywnie oddziaływać na zdrowie osób pracujących, tym samym zwiększając możliwość ich dłuższej aktywności na rynku pracy.</p> <p>Jednocześnie dążąc do zwiększenia sprawności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w Polsce, w szczególności w obliczu zadłużenia publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym szpitali, niezbędne jest prowadzenie działań ukierunkowanych na lepsze zarządzanie zakładami opieki zdrowotnej oraz na podnoszenie jakości udzielanych przez nie świadczeń zdrowotnych. Zwiększenie racjonalności gospodarowania środkami finansowymi w ochronie zdrowia będzie wspomaganie w ramach EFS dzięki rozwijaniu umiejętności kadry zarządzającej szpitalami z zakresu efektywnego zarządzania oraz wiedzy o skutecznych i efektywnych technologiach medycznych. Szkolenia będą również kierowane do dysponentów środków publicznych w ochronie zdrowia. Z kolei podwyższanie standardów i zwiększanie jakości usług świadczonych przez zakłady opieki zdrowotnej, w tym w szczególności</p>
--	--	--

		przez szpitale będzie odbywać się poprzez wsparcie procesu akredytacji zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	118 213 179 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	100 481 202 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	17 731 977 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku Poddziałania 2.3.4 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy, opracowanych w ramach Działania; – Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach Działania; – Liczba lekarzy deficytowych specjalizacji (onkologia, kardiologia, medycyna pracy), którzy ukończyli w ramach Działania cykl kursów w ramach realizacji programu specjalizacji; – Liczba przedstawicieli kadry zarządzającej oraz dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia, którzy zakończyli szkolenie

		<p>z zakresu zarządzania w ramach Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba jednostek służby zdrowia, które uzyskały akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w ramach Działania
--	--	---

Poddziałanie 2.3.1 Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych przystosowanych do potrzeb poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych, w szczególności ukierunkowanych na redukcję występowania chorób zawodowych (wdrożenie wybranych programów) (1) - opracowanie kompleksowych programów ukierunkowanych na powrót do pracy określonych grup pracowników/grup zawodowych ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi (wdrożenie wybranych programów) (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 67
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi - Minister właściwy ds. zdrowia
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grupy zawodowe/grupy pracowników narażone na czynniki wywołujące choroby zawodowe - osoby, u których warunki pracy spowodowały wystąpienie choroby zawodowej (stwierdzono chorobę zawodową) lub orzeczono niezdolność do pracy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.3.2 Doskonalenie zawodowe kadr medycznych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – kształcenie w ramach procesu specjalizacji lekarzy deficytowych specjalności, tj. onkologii, kardiologii, medycyny pracy (1) – kształcenie lekarzy w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa (2) – kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych, w szczególności w ramach studiów pomostowych²² (3) – kształcenie przedstawicieli innych zawodów medycznych w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa²³ (4)
----	--	---

²² Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 92, poz. 885) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo (Dz. U. Nr 110, poz. 1170), nazwa tzw. studiów pomostowych brzmi: studia zawodowe na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczone dla pielęgniarek, położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i są absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej.

²³ Określonych w *Planie działania*.

2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego; - Minister właściwy ds. zdrowia; - Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekarze kwalifikujący się do uczestnictwa w procesie kształcenia specjalizacyjnego z zakresu kardiologii, szeroko rozumianej onkologii (onkologii klinicznej, radioterapii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, ginekologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej) oraz medycyny pracy; - pielęgniarki i położne kwalifikujące się do uczestnictwa w studiach pomostowych oraz ewentualnie do kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych²⁴; - lekarze kwalifikujący się do uczestnictwa w formach kształcenia, podnoszących kwalifikacje w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa - przedstawiciele innych zawodów medycznych kwalifikujący się do uczestnictwa w formach kształcenia, podnoszących kwalifikacje w tematyce związanej ze schorzeniami będącymi przyczyną opuszczania rynku pracy przez osoby w wieku produkcyjnym oraz tematyką związaną ze starzeniem się społeczeństwa²⁵
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	

²⁴ Finansowanie kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych możliwe będzie tylko w przypadku posiadania środków wygenerowanych z części przeznaczonej na finansowanie Poddziałania 2.3.2.

²⁵ Finansowanie kształcenia podyplomowego możliwe będzie tylko w przypadku posiadania środków wygenerowanych z części przeznaczonej na finansowanie Poddziałania 2.3.2.

Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich	
Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>	
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich	
Procedura odwoławcza	nie dotyczy	

Poddziałanie 2.3.3 Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie procesu akredytacji zakładów opieki zdrowotnej, w szczególności szpitali, posiadających umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów (1) – szkolenia pracowników, w szczególności kadry zarządzającej zakładów opieki zdrowotnej, posiadających umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów oraz dysponentów środków publicznych w sektorze ochrony zdrowia, tj. kadry zarządzającej NFZ (2) – rozwój standardów kwalifikacji dla kadry zarządzającej w sektorze ochrony zdrowia (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy	63, 72

	strukturalnych (priority theme dimension)	
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia; - Narodowy Fundusz Zdrowia; - Naczelna Izba Lekarska; - Minister właściwy ds. zdrowia - Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakłady opieki zdrowotnej, w szczególności szpitale, posiadające umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów - pracownicy, w szczególności kadra zarządzająca zakładów opieki zdrowotnej, które posiadają umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów - dysponenci środków publicznych w sektorze ochrony zdrowia tj. kadra zarządzająca NFZ
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 2.3.4 Rozwój kwalifikacji kadr służący podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Kształcenie poprzez kursy, szkolenia, studia podyplomowe pracowników podmiotów leczniczych, wykonujących niemedyczne czynności zawodowe (w szczególności administracyjne, zarządcze), którzy z własnej inicjatywy wyrażają chęć udziału w projekcie²⁶ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– Pracownicy podmiotów leczniczych, wykonujący niemedyczne czynności zawodowe (w szczególności administracyjne, zarządcze)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
	Tryb dokonywania wyboru	Projekty konkursowe

²⁶ W przypadku realizacji ww. form kształcenia, gdy ich uczestnikami są przedsiębiorcy lub pracownicy przedsiębiorstw, łącznie spełnione muszą być następujące warunki:

- 1) Projektodawca (w przypadku projektów partnerskich lider partnerstwa i partner/partnerzy projektu) jest niezależny od pracodawcy uczestnika danej formy kształcenia (tzn. nie zachodzą zależności prawne i kapitałowe pomiędzy projektodawcami a pracodawcami uczestników danej formy kształcenia);
- 2) kształcenie odbywa się poza miejscem pracy uczestników;
- 3) nabór na daną formę kształcenia jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych;
- 4) pracownicy zatrudnieni w jednym miejscu pracy (u jednego pracodawcy) stanowią nie więcej niż 20% uczestników jednej formy kształcenia w ramach tego samego projektu.

projektów	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich
Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Funduszy Europejskich

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu II

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 2.1 <i>ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI</i>	527 383 171	448 275 695	79 107 476
w tym Poddziałanie 2.1.1 <i>Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach</i>	394 511 298	335 334 603	59 176 695
w tym Poddziałanie 2.1.2 <i>Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności</i>	30 253 443	25 715 427	4 538 016
w tym Poddziałanie 2.1.3 <i>Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw</i>	102 618 430	87 225 665	15 392 765
Działanie 2.2 <i>WSPARCIE DLA SYSTEMU ADAPTACYJNOŚCI KADR</i>	106 415 556	90 453 223	15 962 333
w tym Poddziałanie 2.2.1 <i>Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności</i>	82 244 530	69 907 850	12 336 680
w tym Poddziałanie 2.2.2 <i>Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych</i>	24 171 026	20 545 373	3 625 653
Działanie 2.3 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ POPRAWA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA</i>	118 213 179	100 481 202	17 731 977
w tym Poddziałanie 2.3.1 <i>Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych</i>	8 598 665	7 308 865	1 289 800

w tym Poddziałanie 2.3.2 <i>Doskonalenie zawodowe kadr medycznych</i>	92 333 850	78 483 772	13 850 078
w tym Poddziałanie 2.3.3 <i>Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia</i>	10 066 041	8 556 135	1 509 906
w tym Poddziałanie 2.3.4 <i>Rozwój kwalifikacji kadr służące podniesieniu jakości zarządzania w ochronie zdrowia</i>	7 214 623	6 132 430	1 082 193
OGÓŁEM PRIORYTET II	752 011 906	639 210 120	112 801 786

Priorytet III
WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU
OŚWIATY

PRIORYTET III

WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

Opis Priorytetu III

Wzrost gospodarczy oraz poprawa zatrudnienia nie są możliwe bez zwiększenia skali inwestycji w system oświaty oraz podniesienia efektywności kształcenia. Coraz ściślejsze powiązanie gospodarki i systemu kształcenia narzuca coraz większą potrzebę modernizowania instytucji oświatowych i programów kształcenia.

Priorytet III koncentruje się na podwyższaniu jakości funkcjonowania systemu oświaty, zakładając wprowadzenie rozwiązań systemowych w zakresie monitoringu i ewaluacji, rozwój badań edukacyjnych oraz ich powiązanie z polityką edukacyjną. Nowe rozwiązania obejmują również działania na rzecz zwiększenia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego.

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia niezbędny jest rozwój systemu zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych w obszarze oświaty. Zadanie to realizowane będzie m.in. poprzez wypracowanie zobiektywizowanego narzędzia oceny skutków działań w obszarze oświaty, które zostanie wykorzystane w kompleksowych działaniach badawczych i analitycznych wspomagających rozwój systemu kształcenia. W związku z długofalowym oddziaływaniem wsparcia w zakresie badań i analiz systemu oświaty, po przeglądzie śródkresowym nie będzie podejmowana realizacja nowych projektów, obejmujących opracowanie i wdrożenie koncepcji instytucjonalnego zaplecza badawczego oraz badania w obszarze funkcjonowania systemu oświaty, efektywności kształcenia oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Pozyskiwaniu obiektywnych danych statystycznych służyć będzie zmodernizowany i rozbudowywany System Informacji Oświatowej. Równocześnie odpowiednio wzmocniony system egzaminów zewnętrznych zapewni rzetelną informację dotyczącą wyników kształcenia, a więc efektywności instytucji systemu oświaty.

Wyniki badań i analiz wykorzystywane będą w kształtowaniu polityki edukacyjnej państwa, przyczyniając się do doskonalenia podstaw programowych. Posłużą także do usprawnienia systemu finansowania oświaty, co przyczyni się do zwiększenia efektywności zarządzania w instytucjach oświatowych. Wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych (dotyczących m.in. nowoczesnych form kształcenia) poprzedzane będzie – w miarę potrzeby – finansowaniem działań o charakterze pilotażowym.

Poprawie jakości kształcenia będzie służyć modernizacja systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli z uwzględnieniem akredytacji jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli oraz opracowanie i wdrożenie innowacyjnych, ponadregionalnych programów doskonalenia nauczycieli.

W celu poprawy jakości systemu doskonalenia nauczycieli, spójnego z rozwojem szkół w ramach Priorytetu zrealizowane zostaną programy kompleksowego wspomaganie szkół i przedszkoli na podstawie diagnozy rzeczywistych potrzeb. Doskonalenie nauczycieli i wsparcie szkół realizowane będzie w różnych obszarach tematycznych, stanowiących zakres przedmiotowych projektów, na podstawie opracowanych ofert doskonalenia. Ponadto, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń, w tym upowszechnienia dobrych praktyk każda ze szkół będzie miała możliwość uczestnictwa w lokalnych sieciach współpracy i samokształcenia.

Dostosowaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy będą służyć prace nad aktualizacją podstaw programowych oraz nad innowacyjnymi programami nauczania, a także materiałami dydaktycznymi, zwłaszcza obejmującymi kształtowanie tzw. *kompetencji kluczowych* z zakresu przedsiębiorczości, przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych. Rozwój portalu edukacyjnego Scholaris umożliwi upowszechnienie innowacyjnych programów i metod dydaktycznych wśród nauczycieli.

Przewiduje się także realizację ponadregionalnych programów rozwijania zainteresowań naukami matematycznymi, przyrodniczymi i technicznymi, w uzupełnieniu do projektów rozwojowych szkół, które będą realizowane na szczeblu regionalnym w ramach Priorytetu IX. Działania te przyczynią się do poprawy zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.

Inną formą służącą zbliżeniu realiów szkolnych do oczekiwań rynku pracy będą innowacyjne formy doskonalenia nauczycieli w przedsiębiorstwach, obejmujące m.in. staże i praktyki o czasie trwania nie krótszym niż dwa tygodnie. Organizowane będą również staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół zawodowych z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń.

Dostosowanie systemu edukacji (kształcenia i szkolenia) do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy realizowane będzie ponadto poprzez opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji, poprzedzone opracowaniem Krajowych Ram Kwalifikacji, spójnych z Europejskimi Ramami Kwalifikacji. Prace te ułatwią potwierdzanie (tzw. walidację) kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych poza formalnym systemem oświaty, np. w wyniku szkoleń bądź pracy zawodowej, a także zapewnią lepszą porównywalność różnych form kształcenia. W konsekwencji ułatwi to obywatelom funkcjonowanie na rynku pracy, zarówno krajowym, jak też międzynarodowym.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu III powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu III:

1. Dokonania przeglądu wszystkich aktualnie obowiązujących podstaw programowych.
2. Wdrożenia 100 innowacyjnych programów nauczania, w tym w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
3. Objęcia 15% nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu doskonaleniem zawodowym we współpracy z przedsiębiorstwami.
4. Zastosowania przez 13% jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegów nauczycielskich) nowych form i zasad kształcenia nauczycieli.
5. Objęcia 15% jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli jednolitym systemem akredytacji.
6. Zrealizowania 95% Planu Działań dotyczącego wzmocnienia zdolności ewaluacyjno-badawczych systemu edukacji.
7. Wdrożenia 100% Planu Działań obejmującego opracowanie Krajowych Ram Kwalifikacji /spójnych z Europejskimi Ramami Kwalifikacji/ oraz opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji.
8. Objęcia 20% szkół pilotażem w zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia szkół.

3.1. MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny
15.	Nazwa i numer działania	3.1 Modernizacja systemu zarządzania i nadzoru w oświacie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.
		Uzasadnienie Działania:

		<p>Działanie zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązań organizacyjnych i instytucjonalnych do realizacji i koordynacji programów badawczych w obszarze funkcjonowania systemu oświaty, w szczególności ukierunkowanych na ocenę jakości i efektywności procesu kształcenia oraz analizę systemu kształcenia pod kątem przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. W ramach Działania zakłada się także rozwój Systemu Informacji Oświatowej, tak, by stał się on jak najpełniejszym źródłem danych w obszarze oświaty, spójnym z innymi systemami informatycznymi funkcjonującymi w systemie edukacji. Realizacja Działania 3.1 zapewni koordynację pozyskiwania danych, dzięki czemu możliwe będzie wypracowywanie spójnych rekomendacji dla polityki edukacyjnej państwa.</p> <p>W ramach Działania przewiduje się również programy wzmocnienia jakości i efektywności systemu nadzoru pedagogicznego rozumianego jako ocenianie i analizowanie stanu, warunków i efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej szkół, placówek, wspieranie i inspirowanie tej działalności oraz kontrola przestrzegania prawa w tym zakresie. W ocenianiu tym podstawą będą wyniki ewaluacji zewnętrznej i kontroli szkół i placówek, jako komplementarny sposób oceny jakości pracy szkół i placówek</p> <p>Działania te pozwolą na identyfikację szkół o szczególnie niskiej jakości nauczania, a także szkół o wysokiej jakości, co da podstawę do uruchomienia, odpowiednio, programów naprawczych lub upowszechnienia dobrych praktyk. Tym samym nadzór pedagogiczny, jako jeden z podstawowych instrumentów zarządzania oświatą umożliwi podejmowanie racjonalnych decyzji w tym obszarze. W ramach Działania planuje się również wypracowanie rozwiązań wspierających uczestników systemu oświaty na poziomie regionalnym i lokalnym w kształtowaniu polityk edukacyjnych poprzez doskonalenie strategii zarządzania oświatą na poziomie organów prowadzących szkoły. Planowane jest opracowanie i wdrożenie programów partnerskiej współpracy w ramach środowisk szkolnych (m. in. rodziców, uczniów i nauczycieli).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>

18.	Alokacja finansowa na działanie	106 437 876 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	90 472 196 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	15 965 680 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba pracowników nadzoru pedagogicznego, którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania

Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie kadr badawczych w dziedzinie badań edukacyjnych, m.in. poprzez uruchomienie studiów podyplomowych i studiów doktoranckich (1) – usprawnienie systemu zbierania i analizy danych dotyczących funkcjonowania systemu oświaty, m. in. poprzez rozwój Systemu Informacji Oświatowej (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Instytut Badań Edukacyjnych – Centrum Informatyczne Edukacji – Centralna Komisja Egzaminacyjna
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – placówki oświatowe – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie koncepcji modernizacji systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły (1) – wdrożenie zmodernizowanego systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły (2) – doskonalenie strategii zarządzania oświatą na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym zarządzania procesami zmian w systemie oświaty (3) – opracowanie i wdrożenie programów partnerskiej współpracy w ramach środowisk szkolnych (m. in. rodziców, uczniów i nauczycieli) (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu</i>

		<i>Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Ośrodek Rozwoju Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące – administracja oświatowa – Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – społeczne organy w systemie oświaty (w tym przede wszystkim rady rodziców oraz samorządy uczniowskie)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

3.2 ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny
15.	Nazwa i numer działania	3.2 Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania planuje się realizację szeregu badań dotyczących jakości i efektywności systemu

		<p>egzaminów zewnętrznych. Wybrane tematy badawcze będą kontynuacją projektów realizowanych przy wsparciu z EFS w latach 2004-2006. Kontynuacja powyższych badań jest istotna ze względu na konieczność stałego monitorowania systemu egzaminów zewnętrznych oraz wprowadzanych w jego ramach zmian. W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań nastąpi wypracowanie systemu analizy danych pochodzących z wyników egzaminów zewnętrznych. System ten pozwoli na rozszerzenie wpływu egzaminów zewnętrznych na zwiększenie jakości i efektywności pracy szkół. Informacje na temat wyników badań realizowanych dzięki wsparciu Działania 3.2 będą szeroko rozpowszechniane, między innymi poprzez specjalistyczne publikacje. W ramach Działania planowane są także programy pilotażowe dotyczące modyfikacji systemu egzaminów na poszczególnych etapach kształcenia. Modyfikacja ta przyczyni się do zwiększenia powiązań między różnymi poziomami egzaminów zewnętrznych, a tym samym – do uspołnienienia całego systemu. W ramach Działania nastąpi również wsparcie kadr państwowego systemu egzaminów zewnętrznych, m.in. poprzez szkolenia oraz staże.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	65 215 355 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	55 433 052 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	9 782 303 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP

25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji numer (1) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba szkół, w których upowszechniono narzędzie i metodologię pomiaru EWD (edukacyjnej wartości dodanej)

projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Badania (powiązane z dodatkowymi działaniami wdrożeniowymi), dotyczące jakości i efektywności systemu egzaminów zewnętrznych, w tym (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza standardów wymagań egzaminacyjnych m.in. w kontekście standardów kształcenia na studiach wyższych (a) - badania trafności narzędzi pomiarowych wykorzystywanych przez system (b) - badania jakości i kryteriów oceny zadań egzaminacyjnych (c) - badania uwarunkowań wyników egzaminów (d) - badania EWD (edukacyjnej wartości dodanej) (e) - programy pilotażowe w zakresie modyfikacji systemu egzaminów na poszczególnych etapach kształcenia (f), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • pilotaż matury z matematyki oraz innych przedmiotów • pilotaż egzaminu gimnazjalnego z języka obcego
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • pilotaż nowej formuły sprawdzianu po klasie VI • pilotaż egzaminów on-line <p>Wsparcie zwiększające efektywność pracy komisji egzaminacyjnych (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń) (2), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia i staże pracowników i współpracowników komisji egzaminacyjnych w zakresie m.in. (a): <ul style="list-style-type: none"> • metodologii badań • diagnostyki edukacyjnej • zarządzania procesami podnoszenia jakości w edukacji - przygotowanie programów szkoleń dla kandydatów na egzaminatorów, egzaminatorów, weryfikatorów, przewodniczących zespołów egzaminacyjnych (b) - specjalistyczne publikacje dotyczące egzaminów zewnętrznych (c)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Centralna Komisja Egzaminacyjna - Instytut Badań Edukacyjnych - Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej - Centrum Informatyczne Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centralna Komisja Egzaminacyjna - Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - szkoły i placówki oświatowe i ich organy prowadzące - minister właściwy ds. oświaty i wychowania - minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego

		– izby rzemieślnicze i inne organizacje rzemiosła
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych – Poddziałania 3.3.2 i 3.3.4)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny/Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych – Poddziałania 3.3.2 i 3.3.4)
15.	Nazwa i numer działania	3.3 Poprawa jakości kształcenia
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Zwiększenie zdolności systemu do kształcenia zorientowanego na efekty nauczania i uczenia się
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania planuje się opracowanie i uruchomienie studiów stanowiących podstawowy element spójnego systemu kształcenia nauczycieli.

		<p>W ramach Działania nastąpi również opracowanie i wdrożenie jednolitych zasad i procedur akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli, które to zasady będą obowiązywać na terenie całego kraju. Dzięki wsparciu Działania 3.3 wybrane szkoły zostaną przygotowane do prowadzenia praktyk dla studentów będących przyszłymi nauczycielami. Planowana jest organizacja kursów szkoleniowych, praktyk oraz innych form podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, absolwentów oraz studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń (w ramach współpracy ponadnarodowej).</p> <p>Ponadto Działanie 3.3 zakłada wykorzystanie wniosków i wdrożenie rekomendacji z badań wypracowanych w Działaniu 3.1 do modernizacji procesu kształcenia poprzez doskonalenia podstaw programowych oraz opracowanie nowych programów kształcenia (w tym w formie na odległość), tak, aby były one jak najlepiej dostosowane do wymagań, jakie stawia przed absolwentami społeczeństwo oparte na wiedzy oraz nowoczesna gospodarka. Wypracowane w ten sposób dobre praktyki będą upowszechniane na terenie całego kraju, między innymi za pośrednictwem portalu edukacyjnego Scholaris. Portal ten stanowi cenne źródło informacji oraz materiałów metodycznych i dydaktycznych, z których korzystać mogą wszyscy uczestnicy procesu kształcenia. Z tego względu, wsparcie EFS na rzecz rozbudowy portalu będzie kontynuowane w latach 2007-2013.</p> <p>W ramach Działania zostaną opracowane i wdrożone ponadregionalne programy zmierzające do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania edukacji. W ramach Działania przewiduje się również programy rozwijania zainteresowań naukowych uczniów. Programy te przyczynią się do podniesienia jakości oferty edukacyjnej szkół, a za tym do lepszych wyników w nauce osiąganym przez uczniów, którzy uzyskają dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>

18.	Alokacja finansowa na działanie	368 347 206 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	313 095 124 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	55 252 082 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich), które zastosowały nowe formy i zasady kształcenia nauczycieli – Liczba jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli, które otrzymały wsparcie w ramach Działania w celu uzyskania akredytacji – Liczba podstaw programowych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej objętych przeglądem w celu lepszego ich zorientowania na potrzeby rynku pracy – Liczba opracowanych i upowszechnionych innowacyjnych programów nauczania w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych

Podziałanie 3.3.1 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ujednoczenie i wdrożenie systemu doskonalenia nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (1) – kursy szkoleniowe, konferencje, seminaria, praktyki oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, absolwentów oraz studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń)²⁷(2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Ośrodek Rozwoju Edukacji – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – nauczyciele, absolwenci oraz studenci przygotowywani do wykonywania zawodu nauczyciela – partnerzy społeczno-gospodarczy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

²⁷ Na zasadach obowiązujących w Lifelong Learning Programme/programie „Uczenie się przez całe życie”.

Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Podziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie wybranych szkół do realizacji praktyk przez studentów przygotowywanych do wykonywania zawodu nauczyciela (1) – uruchomienie nowego typu studiów wyższych i podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny

		<ul style="list-style-type: none"> – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – doskonalenie podstaw programowych ukierunkowane na zapewnienie zgodności kształcenia z wymogami gospodarki opartej na wiedzy (1) – opracowanie, wdrożenie i upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych, organizacyjnych), m.in. poprzez rozwój portalu edukacyjnego Scholaris (2)
----	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów dla działających za granicą szkół, które należą do polskiego systemu oświaty oraz dla uczniów – dzieci obywateli polskich przebywających czasowo za granicą, umożliwiającym kontynuowanie nauki w polskim systemie oświaty (3) – programy indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych, o profilu artystycznym (4) – opracowanie nowych aktywnych metod kształcenia nauczycieli, w tym kształcenia praktycznego (5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej – Ośrodek Rozwoju Edukacji – Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą – Minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego / Centrum Edukacji Artystycznej – Centrum Nauki Kopernik
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – dzieci i młodzież przebywające za granicą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania,</p>

		przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów i metod kształcenia dotyczących m.in. kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości (1) – ponadregionalne programy rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w szczególności w zakresie: technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących

		działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe – uczelnie i jednostki naukowe – administracja oświatowa – organy prowadzące szkoły i placówki – kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli – dzieci i młodzież przebywające za granicą
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych Poddziałania 3.4.3)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Ekonomiczny/Ośrodek Rozwoju Edukacji (w zakresie projektów konkursowych Poddziałania 3.4.3)
15.	Nazwa i numer działania	3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie.
		Uzasadnienie Działania:

		<p>W ramach Działania zaplanowano wsparcie ukierunkowane na ułatwienie uczniom dostępu do usług w zakresie poradnictwa zawodowego. Ponadto w Działaniu przewiduje się opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagające proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów, w tym wsparcie instytucji oświatowych prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe poprzez wyposażenie ich w te materiały i narzędzia. Zadanie to stanowić będzie kontynuację wsparcia, jakie instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe dotychczas otrzymały ze środków EFS. W obszarze kształcenia zawodowego zostaną również podjęte działania, których celem będzie wypracowanie instrumentów (organizacyjnych i prawnych) do rozwoju i poprawy jakości szkolnictwa zawodowego oraz promocji umiejętności zawodowych. W ramach Działania zostanie również opracowany i wdrożony system kształcenia na odległość.</p> <p>Ponadto w ramach Działania planuje się pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach (nauczyciel, który przeszedł kurs doskonalący w przedsiębiorstwie, będzie prowadził kształcenie bardziej dostosowane do realiów nowoczesnej gospodarki). Realizacja powyższego projektu pozwoli na wypracowanie dobrych praktyk w zakresie doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego. Późniejsze upowszechnienie informacji dotyczących przykładów dobrej praktyki przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia zawodowego. Organizowane będą również staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół zawodowych w ramach projektów współpracy ponadnarodowej.</p> <p>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji przebiegać będzie w trzech etapach. Pierwszy etap obejmuje działania o charakterze analityczno-badawczym. Podstawowym zadaniem, jakie będzie realizowane w ramach tego etapu, jest zebranie informacji o wszystkich kompetencjach oraz kwalifikacjach występujących na polskim rynku pracy, niezależnie od sposobu ich nabywania. W ramach tego etapu przeprowadzona zostanie analiza aktów prawnych i innych dokumentów konstytuujących i opisujących formalny i pozaformalny system kształcenia i szkolenia. Planuje się także zbadanie i zidentyfikowanie - m.in. w drodze reprezentatywnych badań sondażowych –</p>
--	--	---

		<p>posiadanych przez pracowników kompetencji nabytych w trybie pozaformalnym i nieformalnym oraz oczekiwań społecznych (korzyści) związanych z ich formalnym potwierdzeniem. Identyfikacja kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym (w formach szkolnych i pozaszkolnych), pozaformalnym i nieformalnym pozwoli na przejście do drugiego etapu realizacji zadania, który polegać będzie na ustrukturyzowaniu i opisanu zidentyfikowanych kompetencji i kwalifikacji, czego wynikiem będzie powstanie Krajowych Ram Kwalifikacji. Zakłada się, że Krajowe Ramy Kwalifikacji utworzone dzięki wsparciu Działania 3.4 będą korespondowały z Europejskimi Ramami Kwalifikacji, co ma ułatwić porównywalność i uznawalność kwalifikacji na poziomie międzynarodowym. Trzeci etap realizacji zadania polegać będzie na opracowaniu i wdrożeniu zasad i procedur potwierdzania kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, czego wynikiem będzie powstanie Krajowego Systemu Kwalifikacji. W ramach tego etapu planuje się także realizację działań o charakterze instytucjonalnym, tj. wsparcie tworzenia struktur organizacyjnych wdrażających Krajowy System Kwalifikacji (nowych bądź powstałych na bazie obecnych instytucji funkcjonujących w ramach systemu oświaty). W ramach działania prowadzone będą także ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	128 019 641 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	108 816 696 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	19 202 945 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typów operacji nr (1a) w ramach Poddziałania 3.4.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł - jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach Działania - Liczba kwalifikacji odniesionych do poziomów w Polskich Ramach Kwalifikacji - Liczba uczniów szkół zawodowych, którzy otrzymali wsparcie w postaci staży i praktyk zagranicznych

Poddziałanie 3.4.1 Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania i analizy (powiązane z dodatkowymi działaniami wdrożeniowymi) dotyczące kompetencji i kwalifikacji występujących na polskim rynku pracy, a także możliwości nabywania i potwierdzania kwalifikacji (a) - opracowanie Krajowych Ram Kwalifikacji -
----	--	--

		<p>opis i usystematyzowanie kompetencji i kwalifikacji według poziomu i zakresu kształcenia (b)</p> <p>- budowa Krajowego Systemu Kwalifikacji - opracowanie i wdrożenie zasad i procedur potwierdzania kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym (w formach szkolnych i pozaszkolnych) pozaformalnym i nieformalnym, a także wsparcie rozwiązań organizacyjno-instytucjonalnych (tworzenia i doskonalenia struktur organizacyjnych Systemu) (c)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Instytut Badań Edukacyjnych
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące - administracja oświatowa - pracodawcy - izby rzemieślnicze i inne organizacje rzemiosła - uczelnie - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Wdrażanie operacji następuje zgodnie z <i>Wytuczynymi Instytucji Zarządzającej PO KL</i> , wydanymi na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658).
	Opis systemu wyboru projektów:	
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów</i>

wniosku o dofinansowanie	<i>w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.4.2 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie (1) – opracowanie i wdrożenie modelu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz internetowego systemu poradnictwa zawodowego (2) – opracowanie i wdrożenie systemu edukacji na odległość (3) – opracowanie systemu rozwijania i promocji umiejętności zawodowych (4) – opracowanie i wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach oraz instytucjach szkoleniowych dla osób kształcących się i szkolących zawodowo i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki zawodowe (z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń)²⁸(5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej – Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy

²⁸ Na zasadach obowiązujących w Lifelong Learning Programme/programie „Uczenie się przez całe życie”.

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>prowadzące</p> <ul style="list-style-type: none"> – administracja oświatowa – pracodawcy – uczniowie, studenci, osoby pracujące, bezrobotne i poszukujące pracy – uczelnie – Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne – Ministerstwo Edukacji Narodowej – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – partnerzy społeczno-gospodarczy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania - Departament Funduszy Strukturalnych
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów (1) – opracowanie i pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli
----	--	--

		kształcenia zawodowego (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - uczniowie - nauczyciele i doradcy zawodowi - instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe - placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli - szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące - kuratoria oświaty - Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne - uczelnie i jednostki naukowe - administracja oświatowa - organy prowadzące szkoły i placówki - Ministerstwo Edukacji Narodowej - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .

	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

3.5. KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych
6.	Instytucja Certyfikująca	Departament Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Ośrodek Rozwoju Edukacji
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz	Ośrodek Rozwoju Edukacji

	beneficjentów	
15.	Nazwa i numer działania	3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <p>Poprawa jakości doskonalenia nauczycieli, spójnego z rozwojem szkół i przedszkoli w obszarach wymagających szczególnego wsparcia</p>
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Obecny system doskonalenia nauczycieli nie nakłada obowiązku powiązania oferty kształcenia z potrzebami konkretnych szkół, co często skutkuje ich incydentalnością, a także kierowaniem się indywidualnymi potrzebami podczas wyboru formy i tematyki doskonalenia. Zadanie wspierania szkół i nauczycieli jest w obecnym stanie prawnym realizowane niezależnie przez różne jednostki systemu oświaty, w tym m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - placówki doskonalenia nauczycieli - poradnie psychologiczno-pedagogiczne - biblioteki pedagogiczne. <p>Ocena funkcjonowania ww. instytucji pozwala zauważyć, że ze względu na zakres kompetencji, dostępność terytorialną, istniejące rozwiązania finansowe, prawne i instytucjonalne nie są one w stanie odrębnie zaspokajać rosnących potrzeb szkół (w oczekiwany przez nie sposób) w zakresie wspomagania. Ponadto, zmiany wprowadzane w systemie edukacji powodują, iż szkoły i placówki oświatowe muszą spełniać wymagania, które wynikają z nowych oczekiwań wobec pełnionej przez nie funkcji. Aby pomóc szkołom w realizacji nałożonych na nie zadań, konieczne jest udzielenie im zewnętrznego wsparcia, którego celem będzie zwiększenie ich zdolności do rozwiązywania własnych problemów, poprzez wspomaganie i motywowanie nauczycieli do dalszego kształcenia w miejscu pracy, indywidualnie lub w grupie innych nauczycieli, dostarczaniu odpowiedniej oferty szkoleń lub ich organizowaniu.</p> <p>W ramach Działania zostaną zrealizowane programy kompleksowego wspomagania szkół i przedszkoli, opracowane na podstawie szczegółowej diagnozy rzeczywistych potrzeb Doskonalenie nauczycieli i wsparcie szkół i przedszkoli realizowane będzie w różnych obszarach tematycznych, stanowiących zakres przedmiotowych projektów, na podstawie opracowanych</p>

		<p>ofert doskonalenia. Ponadto, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń, w tym upowszechnienia dobrych praktyk każda ze szkół będzie miała możliwość uczestnictwa w lokalnych sieciach współpracy i samokształcenia.</p> <p>Założenia nowego systemu wsparcia zostały opracowane w ramach projektu systemowego Ośrodka Rozwoju Edukacji <i>System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół</i> (Poddziałania 3.3.1 PO KL).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	50 712 922 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	43 105 984 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	7 606 938 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba szkół i przedszkoli objętych pilotażem w

		zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia, w podziale na: a) szkoły b) przedszkola
--	--	--

Projekty konkursowe²⁹

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- programy kompleksowego wspomaganie szkół oraz przedszkoli, podporządkowane potrzebom ww. podmiotów w obszarach wymagających szczególnego wsparcia (1), obejmujące: - pomoc w diagnozowaniu obszarów problemowych (a) - prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o wybrane przez poszczególne szkoły lub przedszkola oferty doskonalenia nauczycieli (b) - powołanie i prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń (c)
2.	Zakres stosowania crossfinansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	- powiaty, w tym miasta na prawach powiatu.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli oraz szkół dla dzieci i młodzieży - szkoły dla dzieci i młodzieży - przedszkola
6	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: - ogólne

²⁹ Koncepcja doskonalenia nauczycieli w ramach Działania 3.5 w latach 2012-2015 realizowana będzie w formie pilotażu, obejmującego 20% podmiotów funkcjonujących w systemie oświaty. Działaniami projektowymi powinny zostać objęte różne typy szkół: podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne (ogólnokształcące i zawodowe), a także przedszkola (w liczbie minimum 1 dla każdego przystępującego powiatu). W celu zapewnienia odpowiedniej jakości działań dotyczących bezpośredniego, kompleksowego wspomaganie rozwoju szkół prowadzona będzie ewaluacja on-going, będąca podstawą do oceny przeprowadzonych działań.

		- szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Procedura odwoławcza	Ośrodek Rozwoju Edukacji/Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Indykacyjny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu III

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 3.1 <i>MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE</i>	106 437 876	90 472 196	15 965 680
w tym Poddziałanie 3.1.1 <i>Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty</i>	77 387 292	65 779 200	11 608 092
w tym Poddziałanie 3.1.2 <i>Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego</i>	29 050 584	24 692 996	4 357 588
Działanie 3.2 <i>ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH</i>	65 215 355	55 433 052	9 782 303
Działanie 3.3 <i>POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA</i>	368 347 206	313 095 124	55 252 082
w tym Poddziałanie 3.3.1 <i>Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty systemowe</i>	17 374 956	14 768 712	2 606 244
w tym Poddziałanie 3.3.2 <i>Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe</i>	58 618 590	49 825 801	8 792 789
w tym Poddziałanie 3.3.3 <i>Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty systemowe</i>	54 046 224	45 939 290	8 106 934
w tym Poddziałanie 3.3.4 <i>Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe</i>	238 307 436	202 561 321	35 746 115
Działanie 3.4 <i>OTWARTOŚĆ SYSTEMU</i>	128 019 641	108 816 696	19 202 945

<i>EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</i>			
w tym Poddziałanie 3.4.1 <i>Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji</i>	16 295 762	13 851 398	2 444 364
w tym Poddziałanie 3.4.2 <i>Upowszechnianie uczenia się przez całe życie – projekty systemowe</i>	59 245 625	50 358 782	8 886 843
w tym Poddziałanie 3.4.3 <i>Upowszechnianie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe</i>	52 478 254	44 606 516	7 871 738
Działanie 3.5 KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ	50 712 922	43 105 984	7 606 938
OGÓŁEM PRIORYTET III	718 733 000	610 923 052	107 809 948

Priorytet IV
SZKOLNICTWO WYŻSZE
I NAUKA

PRIORYTET IV

SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Opis Priorytetu IV

Zachodzące w latach 90. przemiany w polskiej gospodarce rozbudziły aspiracje edukacyjne młodzieży. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zwiększa się możliwość uzyskania pracy i wyższych płac, a także rośnie mobilność zawodowa pracowników. Wszystko to sprawia, że odsetek młodzieży podejmującej studia istotnie wzrasta od początku lat 90. do chwili obecnej. Jednocześnie jednak istnieje wiele problemów strukturalnych w obszarze szkolnictwa wyższego, wśród których należy wymienić: zróżnicowanie jakości kształcenia, małą popularność kierunków ścisłych oraz zbyt niskie tempo wzrostu liczebności kadry akademickiej w stosunku do gwałtownego przyrostu liczby studentów.

W wymiarze europejskim zarówno Strategia Lizbońska, jak i opracowany przez Komisję Europejską w ramach Procesu Bolońskiego dokument *Rola uniwersytetów w Europie wiedzy* wyraźnie akcentują rolę, jaką szkolnictwo wyższe powinno odegrać w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, dzięki której obecnie w Europie powstaje ok. połowa nowych miejsc pracy. Obszar szkolnictwa wyższego ma kluczowe znaczenie również dla realizacji celów Unii Europejskiej w nadchodzącej dekadzie, zaktualizowanych w ramach Strategii Europa 2020. W tym kontekście istotne jest wspieranie kształcenia przyczyniającego się do budowy innowacyjnej gospodarki i transferu wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju (*smart growth*) oraz kształcenia tematycznie powiązanego z efektywnością energetyczną gospodarki (*sustainable growth*). Osiągnięcie tego celu stawia przed europejskim szkolnictwem wyższym szereg wyzwań, takich jak: zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, bliskiej współpracy instytucji szkolnictwa wyższego i jednostek sektora badawczo-rozwojowego z sektorem gospodarki, a w szczególności przemysłu wysokich technologii, otwartości i współpracy międzynarodowej środowisk akademickich, a także mobilności studentów i kadry akademickiej. Wyzwania te w równym stopniu odnoszą się do obecnej kondycji szkolnictwa wyższego, jak i sektora badawczo-rozwojowego w Polsce.

Konieczność powiązania sektora nauki z sektorem gospodarki wymaga więc podniesienia kwalifikacji kadr sektora badawczo-rozwojowego, zwłaszcza w zakresie umiejętności zarządzania projektami badawczymi i w zakresie komercjalizacji wyników prac badawczych.

Priorytet IV koncentruje się na podwyższaniu jakości funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego, zarówno poprzez stworzenie korzystnych warunków systemowo-organizacyjnych do efektywnego zarządzania szkolnictwem wyższym, jak też poprzez wywołanie impulsów rozwojowych wpływających na dostępność i rozwój tych kierunków kształcenia, których znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy jest największe.

Wsparcie systemowe w ramach Priorytetu zostanie przeznaczone na analizę stanu polskiego szkolnictwa wyższego, wskazanie deficytów oraz wypracowanie efektywnych narzędzi zarządzania i zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Ponadto prace w zakresie opracowywania i modernizacji metod i programów kształcenia oraz standardów międzynarodowej uznawalności akredytacji przyczynią się do zwiększenia otwartości i mobilności środowisk akademickich.

Strategiczną rolę w rozwoju konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki mogą odegrać absolwenci uczelni o kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy. W obecnej strukturze absolwentów absolwenci tych kierunków stanowią niewystarczający, niski odsetek. Dlatego konieczne jest stymulowanie podaży absolwentów kierunków ścisłych poprzez zamawianie kształcenia na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych. Należy wprowadzić także programy kształcenia z zakresu ochrony własności przemysłowej, wzornictwa przemysłowego i innych przemysłów kreatywnych oraz marketingu B+R.

Do realizacji celu Priorytetu przyczyniać się będą również programy rozwojowe uczelni. Programy te będą mogły obejmować szereg wybranych przez daną uczelnię zagadnień (m.in. rozwój oferty kształcenia w tym *e-learningu*, doskonalenie kadry, organizację praktyk i staży dla studentów, współpracę z pracodawcami i jednostkami naukowymi w zakresie realizacji procesu kształcenia oraz współpracę międzynarodową). W celu wzmocnienia powiązań pomiędzy uczelnią a środowiskiem pracodawców, w ramach realizowanych przez uczelnię programów rozwojowych, obowiązkowym elementem będzie nawiązywanie współpracy ze środowiskiem pracodawców w zakresie realizacji procesu dydaktycznego lub uwzględnianie w ramach programów kształcenia elementów przedsiębiorczości, w szczególności na tych kierunkach, które do tej pory takich elementów nie przewidywały. W tym zakresie, w szczególności wspierane będzie kształcenie na poziomie wyższym na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych ze względu na ich priorytetowe znaczenie dla potrzeb rynku pracy i konkurencyjności gospodarki.

Realizowane równolegle projekty dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego w obszarze badań i innowacji, m.in. w zakresie kształtowania umiejętności zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji ich wyników, służyć będą podnoszeniu konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorstw. Przyczyni się to do podniesienia kwalifikacji kadr systemu B+R, poprawy jakości i efektywności badań oraz w rezultacie do wzrostu innowacyjności gospodarki.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu IV powinny przyczyniać się do realizacji odpowiednich celów szczegółowych określonych dla Priorytetu IV:

1. Wdrożenia programów rozwojowych przez 22,5% uczelni.
2. Wzrostu odsetka kierunków ocenionych przez Polską Komisję Akredytacyjną jako wyróżniające z 1,25% do 5%.
3. Wdrożenia modeli zarządzania jakością i kontroli jakości kształcenia przez 27% instytucji szkolnictwa wyższego.
4. 7% wzrostu liczby studentów uczestniczących w stażach lub praktykach (w tym uczestniczących w stażach i praktykach trwających co najmniej 3 miesiące).
5. Zwiększenia do 22% odsetka absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
6. Zmniejszenia o 33% odsetka studentów, niekontynuujących nauki po I roku studiów na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych.
7. Zwiększenia do 7,3% odsetka pracowników sektora B+R, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych.

4.1 WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI ORAZ ZWIEKSZENIE LICZBY ABSOLWNTÓW KIERUNKÓW O KLUCZOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej – zapewnienie efektywnego zarządzania systemem

		szkolnictwa wyższego oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Wsparcie w ramach Działania będzie ukierunkowane na podniesienie jakości kształcenia na poziomie wyższym poprzez realizację programów rozwoju uczelni i wsparcie systemowe dla szkolnictwa wyższego. W obecnej sytuacji szkolnictwo wyższe cechuje się nierównomiernym stopniem rozwoju pod względem jakości oferowanych usług edukacyjnych. Pomimo znacznego zwiększenia dostępności szkolnictwa wyższego, poprzez rozwój szkół niepublicznych, nadal istotnym problemem pozostaje jakość nauczania, która w wielu przypadkach jest ograniczona niskim potencjałem uczelni i znacznie odbiega od wymagań określonych przez rynek pracy.</p> <p>Programy rozwojowe uczelni umożliwią podniesienie jakości oferowanych przez nie usług edukacyjnych, koncentrując się m. in. na otwieraniu nowych kierunków studiów lub specjalności na istniejących kierunkach oraz realizacji studiów podyplomowych. Obejmą one również rozszerzanie oferty edukacyjnej na istniejących kierunkach, w szczególności w obszarach istotnych dla rozwoju gospodarki, podnoszenie kwalifikacji kadry akademickiej oraz realizację programów współpracy międzynarodowej.</p> <p>Szczególnie istotnym elementem programów rozwojowych uczelni będzie dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i uwarunkowań gospodarczych. Wsparciem objęta zostanie również współpraca uczelni z pracodawcami i jednostkami badawczo – rozwojowymi przyczyniająca się do modernizacji i większej innowacyjności nauczania, a także zwiększenia znaczenia praktycznych form nauczania (praktyki i staże studenckie). Równoległe przewiduje się wsparcie dla działalności w zakresie doradztwa, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy realizowanego przez akademickie biura karier oraz przedsiębiorczości akademickiej.</p> <p>Elementem uzupełniającym będą systemy stypendialne dla doktorantów i młodych doktorów oraz kadry wizytującej, jako instrument rozwoju kadry akademickiej o najwyższych kwalifikacjach. Wsparciem będą także objęte projekty podwyższające kwalifikacje kadry dydaktycznej i na uczelniach.</p> <p>Strategiczną rolę w rozwoju konkurencyjności i</p>

		<p>innowacyjności polskiej gospodarki mogą odegrać absolwenci kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>W obecnej strukturze populacji osób kończących studia, absolwenci tych kierunków stanowią niewystarczający, niski odsetek. Dlatego konieczne jest stymulowanie wzrostu liczby absolwentów kierunków ścisłych poprzez zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych. Istnieje także potrzeba doksztalcenia absolwentów, aby dostosować ich umiejętności do potrzeb rynku pracy (studia podyplomowe w obszarach niezbędnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	874 866 839 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	743 636 813 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	131 230 026 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (5) w Poddziałaniu 4.1.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej

27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące – Liczba instytucji szkolnictwa wyższego, które wdrożyły modele zarządzania jakością i kontroli jakości w ramach Działania, (z podziałem na publiczne i prywatne instytucje szkolnictwa wyższego) – Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych – Liczba studentów I roku na kierunkach zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego – Liczba absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych, zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego

Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy rozwoju uczelni, obejmujące m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów, studiów doktoranckich (w tym interdyscyplinarnych studiów doktoranckich) oraz dostosowywanie programów na istniejących kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy (a) – przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów podyplomowych (b) – rozszerzanie oferty edukacyjnej uczelni o
----	--	---

		<p>zajęcia fakultatywne w postaci programów wyrównawczych dla studentów z zakresu matematyki i fizyki (c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzanie oferty edukacyjnej uczelni o programy skierowane do osób spoza społeczności akademickiej (zwiększanie udziału szkolnictwa wyższego w kształceniu ustawicznym) (d) - opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych oraz wdrożenie programów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (studia, studia podyplomowe, kursy) (e) - współpracę uczelni z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów kształcenia (staże i praktyki studenckie) oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów kształcenia (<u>element obligatoryjny</u>) (f) - lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy m. in. poprzez wsparcie akademickich biur karier działających przy uczelni (g) - podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w celu podwyższania jakości kształcenia (h) - podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej w zakresie zarządzania uczelnią (w tym zarządzania finansowego i pozyskiwania funduszy na cele rozwojowe) (i) - organizowanie staży i szkoleń w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo – badawczych dla kadry dydaktycznej uczelni przydatnych dla prowadzenia pracy dydaktycznej (w tym staże dla doktorantów i staże postdoktorskie) (j) - stypendia³⁰ dla doktorantów, młodych doktorów (postdoców) i profesorów wizytujących zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego w
--	--	--

³⁰ Sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez Instytucję Pośredniczącą w ten sposób, że maksymalny limit średniomiesięcznej wysokości stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

		<p>dziedzinach szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarki (k)</p> <ul style="list-style-type: none"> – projekty skierowane do studentów niepełnosprawnych w celu umożliwienia im korzystania z pełnej oferty edukacyjnej uczelni (l) – wdrożenie modeli zarządzania jakością w uczelni (w szczególności opracowanych w ramach wsparcia systemowego w Poddziałaniu 4.1.3) (m)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczelnie (instytucje, kadra akademicka) – studenci, słuchacze, doktoranci oraz inne osoby biorące udział w kształceniu
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

<p>sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu</p>	
<p>Procedura odwoławcza</p>	<p>Narodowe Centrum Badań i Rozwoju</p>

Poddziałanie 4.1.2 Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy – projekty konkursowe

<p>1. Typ realizowanych operacji (projektów)</p>	<p>– Realizacja kształcenia zamawianego poprzez podniesienie atrakcyjności kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych poprzez realizację projektów obejmujących m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów stypendialnych dla studentów kierunków zamawianych (a) - tworzenie i wdrażanie programów wyrównawczych adresowanych do studentów pierwszego roku kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych obejmujących podnoszenie kompetencji niezbędnych do kontynuowania studiów na tych kierunkach (b) - wdrażanie nowych lub zmienionych programów (w tym programów kształcenia opracowanych w ramach Poddziałania 4.1.3) (c) - inne formy działalności dydaktycznej określane przez uczelnię podnoszące atrakcyjność kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych (d)
<p>2. Zakres stosowania cross-financingu</p>	<p>Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>.</p>
<p>3. Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)</p>	<p>73</p>
<p>4. Typ beneficjentów</p>	<p>wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)</p>
<p>5. Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)</p>	<p>Między innymi:</p>

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie realizujące kształcenie na kierunkach zamawianych – studenci podejmujący kształcenie na kierunkach zamawianych w ramach działania
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Poddziałanie 4.1.3 Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – promocja wyboru ścieżki kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych (1) – opracowanie modeli efektywnego zarządzania w szkolnictwie wyższym, w tym: modeli zarządzania uczelniami różnych typów oraz modeli zarządzania jakością w uczelni (2) – opracowanie programów kształcenia, w szczególności w zakresie nauk przyrodniczych, matematycznych technicznych oraz nowoczesnych technologii
----	--	--

		<p>w medycynie (w tym również makrokierunki, kierunki unikatowe, studia międzykierunkowe) (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> – opracowanie programów kształcenia w językach obcych (w tym w języku angielskim) w wybranych obszarach kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematycznych, przyrodniczych, rolniczych, medycznych i technicznych (4) – badania, analizy i ekspertyzy, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego zwłaszcza w zakresie jakości kształcenia i dostosowania jego kierunków do potrzeb gospodarki (5) – organizacja konferencji, seminariów i spotkań panelowych z udziałem przedstawicieli uczelni oraz przedsiębiorców, w celu wymiany doświadczeń oraz wypracowania propozycji rozwiązań kluczowych problemów w szkolnictwie wyższym (6) – opracowanie i wdrożenie systemu monitoringu i zbierania danych na temat szkolnictwa wyższego w Polsce zwłaszcza w zakresie procesu i jakości kształcenia (7) – wsparcie szkoleniowe i analityczno – badawcze dla kadr Polskiej Komisji Akredytacyjnej w celu wzmocnienia systemu akredytacji (8)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – Departament Strategii
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – pozostali ministrowie nadzorujący uczelnie – Polska Komisja Akredytacyjna – Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego

		<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie (instytucje i kadra akademicka) – studenci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

4.2. ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R I WZROST ŚWIADOMOŚCI ROLI NAUKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy – 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.2. Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym.
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Podniesienie kompetencji kadr systemu B+R do poziomu zapewniającego efektywną współpracę jednostek naukowych i przedsiębiorstw w zakresie wdrażania osiągnięć naukowych w gospodarce.
		Uzasadnienie Działania: Zacieśnienie współpracy sektora nauki z

		<p>przedsiębiorstwami wymaga podjęcia działań wzmacniających kompetencje kadr tego sektora w zakresie zarządzania dużymi projektami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Działania takie są niezbędne z uwagi na obserwowany niski stopień wdrażania wyników prac B+R, co ma bezpośrednie przełożenie na utrzymywanie się luki technologicznej między Polską a większością krajów UE. W związku z powyższym niezbędne jest wzmocnienie potencjału kadr B+R w zakresie umiejętności marketingowych oraz zarządzania badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i komercjalizacją ich wyników. Ważnym elementem będą także projekty związane z promowaniem ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz ich roli w transferze technologii. Szczególnie istotnym elementem w procesie budowy gospodarki opartej na wiedzy oraz zwiększeniu znaczenia prac badawczo-rozwojowych w gospodarce jest wymiana wiedzy i doświadczeń między sektorem nauki i gospodarki. Służyć temu będą działania podnoszące świadomość kadr systemu B+R w zakresie potrzeb oraz korzyści płynących z wdrożeń rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych.</p> <p>Uzupełnieniem powyższych form interwencji będzie wzmocnienie świadomości znaczenia nauki i osiągnięć naukowych dla rozwoju gospodarczego poprzez realizację przedsięwzięć edukacyjnych oraz kampanii informacyjnych skierowanych w szczególności do sfery B+R.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	51 000 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	43 350 000 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	7 650 000 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba pracowników sektora B+R, którzy ukończyli szkolenie w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych w ramach Działania (ogółem/kobiet/mężczyzn)

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – projekty w zakresie podnoszenia umiejętności pracowników systemu B+R (np. kursy, szkolenia, studia podyplomowe) w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi oraz komercjalizacji rezultatów prac badawczych (w tym również w zakresie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej) (1) – projekty dotyczące podnoszenia świadomości pracowników systemu B+R w zakresie wagi i zasad badań naukowych i prac rozwojowych dla gospodarki, a także potrzeb sektora nauki i gospodarki w tym zakresie (2) – przedsięwzięcia upowszechniające osiągnięcia nauki polskiej i światowej w procesie kształcenia na poziomie wyższym (3)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74

4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe i ich pracownicy - podmioty współpracujące z podmiotami działającymi w sektorze B+R (np. przedsiębiorstwa, uczelnie) – w zakresie działań informacyjnych - studenci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

4.3 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
15.	Nazwa i numer działania	4.3. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów strategii Europa 2020
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: – budowanie potencjału dydaktycznego uczelni poprzez rozszerzenie i wzbogacenie oferty edukacyjnej w obszarach kluczowych w

		kontekście celów Europa 2020
		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>W obliczu obecnie istniejących wyzwań stojących przed europejską gospodarką oraz mając na uwadze potrzebę wzmocnienia konkurencyjności polskiej gospodarki, wsparcie w ramach Działania zostanie skoncentrowane na wzmocnieniu zdolności dydaktycznych uczelni w tych obszarach, które mają największe znaczenie dla wnoszenia innowacyjnych rozwiązań dla gospodarki, transferu wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju, jak również dla zwiększania efektywności energetycznej gospodarki.</p> <p>Uczelnie będą mogły realizować kompleksowe programy rozwojowe, dotyczące różnorodnych aspektów dydaktyki, przy założeniu, że każdy element programu rozwojowego, współfinansowany w ramach Działania, będzie przyczyniał się do wzmocnienia potencjału uczelni w ww. obszarach.</p> <p>Ze względu na potrzebę wzmocnienia powiązań pomiędzy uczelniami i biznesem, każdy program rozwojowy uczelni będzie musiał zawierać elementy współpracy pomiędzy uczelnią a środowiskiem pracodawców, w szczególności w zakresie definiowania i realizacji programu nowo otwieranych kierunków studiów. Jednocześnie w celu zwiększenia zdolności do zatrudnienia absolwentów uczelni programy kształcenia powinny obligatoryjnie uwzględniać elementy przedsiębiorczości.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	59 500 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	50 575 000 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	8 925 000 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania – Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące – Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy rozwoju uczelni skoncentrowane na obszarach kluczowych w kontekście realizacji strategii Europa 2020³¹ obejmujące m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów, studiów doktoranckich, oraz dostosowywanie programów na istniejących kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy oraz gospodarki innowacyjnej i opartej na wiedzy (a) - przygotowanie, otwieranie i realizację
----	--	---

³¹ Realizacja wszystkich elementów składających się na program rozwoju uczelni musi służyć wzmocnieniu zdolności dydaktycznych uczelni na kierunkach/specjalnościach bezpośrednio powiązanych z **budową innowacyjnej gospodarki oraz transferem wiedzy pomiędzy sferą gospodarki a sferą badań i rozwoju (smart growth)** oraz kierunków/specjalności bezpośrednio powiązanych z **efektywnością energetyczną gospodarki (sustainable growth)**. Lista kierunków zostanie określona przez IP w ramach Planu działania dla Priorytetu IV PO KL.

		<p>nowych kierunków studiów podyplomowych (b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpracę uczelni z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów kształcenia (staże i praktyki studenckie) oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów kształcenia (element obligatoryjny) (c) - tworzenie i wdrażanie programów wyrównawczych adresowanych do studentów pierwszego roku obejmujących podnoszenie kompetencji niezbędnych do kontynuowania rozpoczętych studiów (d) - opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych oraz wdrożenie programów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (studia, studia podyplomowe, kursy) (e) - lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy m. in. poprzez wsparcie akademickich biur karier działających przy uczelni (f) - podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w celu podwyższania jakości kształcenia (g) - organizowanie staży i szkoleń w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo – badawczych dla kadry dydaktycznej uczelni przydatnych dla prowadzenia pracy dydaktycznej (w tym staże dla doktorantów i staże postdoktorskie) (h) - stypendia³² dla doktorantów, młodych doktorów (postdoców) i profesorów wizytujących zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego w dziedzinach szczególnie istotnych w kontekście realizacji strategii Europa 2020 (i) - projekty skierowane do studentów niepełnosprawnych w celu umożliwienia im korzystania z pełnej oferty edukacyjnej uczelni (j)
2.	Zakres stosowania cross-	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie</i>

³² Sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez Instytucję Pośredniczącą w ten sposób, że maksymalny limit średniomiesięcznej wysokości stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

	finansingu	<i>kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: – uczelnie (instytucje, kadra akademicka) – studenci, słuchacze, doktoranci oraz inne osoby biorące udział w kształceniu
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Procedura odwoławcza	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu IV

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 4.1 <i>WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO SZKOLNICTWA WYŻSZEGO</i>	874 866 839	743 636 813	131 230 026
w tym Poddziałanie 4.1.1 <i>Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni</i>	572 811 000	486 889 350	85 921 650
w tym Poddziałanie 4.1.2 <i>Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy</i>	283 000 000	240 550 000	42 450 000
w tym Poddziałanie 4.1.3 <i>Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym</i>	19 055 839	16 197 463	2 858 376
Działanie 4.2 <i>ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R</i>	51 000 000	43 350 000	7 650 000
Działanie 4.3 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI W OBSZARACH KLUCZOWYCH W KONTEKŚCIE CELÓW STRATEGII EUROPA 2020</i>	59 500 000	50 575 000	8 925 000
OGÓŁEM PRIORYTET IV	985 366 839	837 561 813	147 805 026

Priorytet V
DOBRE RZĄDZENIE

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

Opis Priorytetu V

Sprawna i efektywna administracja wpływa na wzrost gospodarczy i rozwój państwa. Dlatego też w ramach Priorytetu *Dobre rządzenie* przewidziane zostało wsparcie ukierunkowane na podniesienie potencjału administracji, zwłaszcza w obszarach szczególnie istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej oraz Krajowego Planu Reform. Konieczne jest skoncentrowanie wsparcia na priorytetowych wyzwaniach dla podniesienia potencjału administracyjnego, jakimi są: wzmocnienie zdolności do tworzenia wysokiej jakości prawa oraz opracowywania długofalowych programów i strategii, wdrożenie systemu wieloletniego planowania budżetowego, wzrost jakości usług publicznych, w szczególności świadczonych na rzecz przedsiębiorców, usprawnienie wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w obszarze sądownictwa gospodarczego oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.

W ramach Priorytetu wspierane będą działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału regulacyjnego polskiej administracji poprzez udoskonalenie procesu stanowienia prawa (w szczególności reformę systemu oceny skutków regulacji) oraz przegląd istniejących już aktów prawnych pod kątem możliwości ich uproszczenia. Wsparcie ukierunkowane na poprawę jakości prawa będzie zgodne z założeniami Programu Reformy Regulacji przyjętego przez Radę Ministrów w sierpniu 2006 roku. Kolejnym kluczowym celem w ramach Priorytetu V jest poprawa jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw. Konieczne jest podjęcie działań w zakresie uproszczenia tych procedur, wdrożenie systemu „jednego okienka” oraz redukcja związanych z rejestracją kosztów administracyjnych.

Podjęte zostaną również działania ukierunkowane na wzmocnienie zdolności administracji do tworzenia długofalowych strategii lub programów rozwojowych o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym. Kluczowe jest również przygotowanie administracji do zarządzania finansami w aspekcie zadaniowym oraz wdrożenie budżetowania zadaniowego u poszczególnych dysponentów środków publicznych. W przypadku urzędów na szczeblu samorządu terytorialnego niezbędne jest wdrożenie rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości i dostępności usług świadczonych przez te urzędy. Efektem wprowadzenia tych działań będzie optymalizacja wykorzystania zasobów przez jednostki administracji samorządowej oraz wzrost efektywności obsługi klienta.

Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego pociąga za sobą również potrzebę inwestowania w kadry zatrudnione w administracji. W ramach Priorytetu przewiduje się zatem wsparcie dla działań kadr w jednostkach administracji rządowej i samorządowej, wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi oraz wyposażenie kadr w kompetencje niezbędne do realizacji zadań przypisanych administracji publicznej, w tym przede wszystkim te z zakresu wdrażanych reform. Priorytet V przyczyni się z znacznej mierze do podniesienia kompetencji kadr administracji publicznej. Oferta szkoleniowa jaka powstanie w ramach Priorytetu będzie wynikiem szczegółowej analizy i przede wszystkim będzie odpowiedzią na potrzeby wynikające z wytyczonych celów w Priorytecie V.

Ze względu na konieczność usprawnienia funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości wsparcie udzielane będzie także instytucjom oraz kadrom tego sektora, ze szczególnym uwzględnieniem sądownictwa gospodarczego.

Niezbędne wydaje się również zapewnienie partnerskiego modelu współpracy administracji oraz organizacji pozarządowych i partnerów społecznych (organizacji pracodawców i pracowników). Działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych mają charakter horyzontalny i są powiązane z obszarami wsparcia przewidzianymi w ramach pozostałych Działań Priorytetu V. Wsparcie dla partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych wiąże się z rolą tych podmiotów w procesie wspierania modernizacji struktur państwa i przede wszystkim przyczyni się do zwiększenia ich uczestnictwa w procesie realizacji niezbędnych reform, optymalizacji procesu stanowienia prawa oraz wdrażania zasady dobrego rządzenia. Wsparcie takie powinno być realizowane przez rozbudowę sieci instytucji obsługi sektora pozarządowego, które na poziomie regionalnym i lokalnym świadczą będą wsparcie o charakterze doradczo – szkoleniowym dla organizacji pozarządowych. Konieczne jest także zwiększanie dostępności i poprawa jakości usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Organizacje trzeciego sektora odgrywają w tym procesie kluczową rolę, zwłaszcza na szczeblu lokalnym. W odniesieniu do wzmocniania potencjału partnerów społecznych (organizacji pracodawców i związków zawodowych) wsparcie skierowane zostanie przede wszystkim do mających charakter konfederacji, reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych, które uczestniczą w różnych formach dialogu społecznego.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu V powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu V:

1. Zmniejszenia kosztów regulacyjnych dla przedsiębiorców o 1% PKB do 2015 r. oraz uproszczenia uregulowań prawnych utrudniających prowadzenie działalności gospodarczej.
2. Poprawy standardów stanowienia prawa w celu usprawnienia koordynacji i efektywności procesu legislacyjnego.
3. Skrócenia średniego czasu oczekiwania na rejestrację działalności gospodarczej przez osobę fizyczną i rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
4. Modernizacji zarządzania finansowego: wdrożenia systemu wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym u wszystkich dysponentów środków budżetowych.
5. Wdrożenia do końca 2015 r. zarządzania przez cele oraz/lub zarządzania przez kompetencje oraz/lub podejścia procesowego w 75% urzędów administracji rządowej³³ (z wyłączeniem administracji skarbowej).
6. Wdrożenia do końca 2015 r. usprawnień zarządczych w 25% urzędów administracji rządowej na szczeblu powiatu lub województwa realizujących zadania związane z obsługą przedsiębiorców.
7. Poprawy jakości aktów prawa wydanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego poprzez obniżenie do 2015 r. o 5% liczby decyzji uchylonych w stosunku do liczby decyzji zaskarżonych.
8. Wdrożenia systemu monitorowania polityk publicznych w województwie przez co najmniej 50% samorządów województw do końca 2015 r.
9. Poprawy standardów zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego poprzez wdrożenie do 2015 r. w urzędach jst systemów zarządzania satysfakcją klienta (20%),

³³ w których średnie zatrudnienie w grupie urzędów wynosi co najmniej 50 osób

systemów wspierających zarządzanie jakością (30%), standardów zarządzania zasobami ludzkimi (40%) oraz modernizację dostępu do informacji publicznej (20%).

10. Standaryzacji oraz wzrostu jakości elektronicznych usług publicznych poprzez wdrożenie co najmniej 20 e-usług świadczonych przez 80% jednostek samorządu terytorialnego oraz zespoloną wojewódzką administrację rządową do 2015 r.
11. Skrócenia z 8,5 do 5,6 miesiąca w 2015 r. średniego czasu postępowania w sprawach cywilnych i gospodarczych rozpoznawanych w procesie w trybie zwykłym i uproszczonym.
12. Wdrożenia w 15% jednostek organizacyjnych prokuratury jednolitych kryteriów oceny jakości i efektywności pracy prokuratorów.
13. Do końca 2015 r. 10% jednostek samorządu terytorialnego wdroży standardy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
14. Zwiększenia do 15% odsetka organizacji pozarządowych korzystających z centrów wsparcia, umacniających ich zdolności do realizacji zadań publicznych.
15. Wzrostu o 250% liczby powiatów objętych bezpłatnym poradnictwem prawnym i obywatelskim.
16. W 2015 r. średnio 40% organizacji partnerów społecznych aktywnie uczestniczy w konsultacjach prowadzonych za pośrednictwem reprezentatywnych³⁴ partnerów społecznych.
17. Do końca 2015 r. 75% Rad Działalności Pożytku Publicznego, działających na poziomie wojewódzkim i powiatowym oraz gminnym, realizuje swoje zadania według modelowych standardów.
18. W 2015 r. w każdym województwie istnieje co najmniej jedna trwała i efektywna sieć organizacji pozarządowych zrzeszająca organizacje z co najmniej połowy powiatów województwa.

³⁴ Reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.).

5.1 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. administracji publicznej - Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Kontroli i Nadzoru
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Kontroli i Nadzoru
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.1 Wzmocnienie potencjału administracji rządowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Modernizacja procesów zarządzania w administracji rządowej.
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania przewiduje się wsparcie mające na

		<p>celu usprawnienie procesów zarządzania w administracji rządowej w trzech kluczowych aspektach. Pierwszy z nich to przygotowanie administracji do zarządzania finansami w aspekcie zadaniowym oraz wdrożenie budżetowania zadaniowego u poszczególnych dysponentów środków publicznych. Realizacja tego działania stanowi się bezpośrednią odpowiedź na wyzwania wskazane w Krajowym Programie Reform.</p> <p>Drugim istotnym działaniem będzie usprawnienie zarządzania zasobami ludzkimi w administracji rządowej, w szczególności poprzez opracowanie nowego systemu kształtowania wynagrodzeń, udoskonalenie systemu wartościowania stanowisk pracy oraz wsparcie dla działów kadr w jednostkach administracji rządowej. Cele Priorytetu: poprawa zdolności regulacyjnych administracji publicznej, poprawa jakości usług i modernizacja procesów zarządzania wymagają wyposażenia kadr administracji publicznej w kompetencje niezbędne dla ich osiągnięcia. Programy szkoleniowe muszą być skorelowane z celami Priorytetu.</p> <p>Po trzecie, Działanie przyczyni się do poprawy standardów zarządzania w jednostkach administracji. Przewiduje się bowiem, że dzięki wsparciu EFS w urzędach administracji rządowej wprowadzone zostaną nowoczesne metody zarządzania obejmujące zarówno poziom całej jednostki (CAF, ISO), jak i usprawnienia w poszczególnych aspektach funkcjonowania urzędu (komunikacja wewnętrzna, obieg dokumentów, obsługa klientów itp.).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na Działanie	48 083 000 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	40 870 550 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	7 212 450 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach	85%

	kwalikowalnych (%)	
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	nie dotyczy
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania – Odsetek dysponentów środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym³⁵ – Liczba pracowników administracji publicznej i przedstawicieli partnerów społecznych, którzy ukończyli udział w projektach w ramach Priorytetu w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) oceny wpływu i konsultacji online, b) technik legislacyjnych i wdrażania prawa UE – Liczba urzędów administracji rządowej, z wyłączeniem administracji skarbowej, w których wdrożono zarządzanie przez cele oraz/lub zarządzanie przez kompetencje oraz/lub podejście procesowe – Liczba urzędów administracji rządowej, na szczeblu powiatu lub województwa, realizujących zadania związane z obsługą przedsiębiorców, w których wdrożono usprawnienia zarządcze – Liczba pracowników administracji rządowej, na szczeblu powiatu lub województwa, uczestniczących w szkoleniach z zakresu poprawy jakości usług, w tym świadczonych drogą elektroniczną na rzecz klienta zewnętrznego

³⁵ W przypadku wskaźnika dot. dysponentów środków budżetowych państwa wartość docelowa będzie wykazywana w podziale na dysponentów budżetowych I, II i III stopnia.

30.		–
-----	--	---

Poddziałanie 5.1.1 Modernizacja systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji kadr – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie założeń systemów zarządzania oraz/lub wdrożenie zarządzania procesowego, oraz/lub zarządzania przez cele oraz/lub zarządzania przez kompetencje w wybranych urzędach administracji rządowej, z wyłączeniem administracji skarbowej, w tym podnoszenie kompetencji kadr urzędów w zakresie realizowanych usprawnień (1) – podniesienie kwalifikacji kadry zarządzającej procesami IT w administracji rządowej (2) – wdrożenie w komórkach obsługowych ministerstw, urzędów centralnych oraz urzędów wojewódzkich usprawnień przyczyniających się do poprawy efektywności funkcjonowania tych komórek (3) – opracowanie i wdrożenie usprawnień zarządczych dopasowanych do potrzeb urzędów administracji rządowej realizujących zadania związane z obsługą przedsiębiorców, w tym podnoszenie kompetencji kadr urzędów w zakresie wdrażanych usprawnień (4) – podnoszenie kwalifikacji kadr zatrudnionych w administracji rządowej na szczeblu powiatu i województwa w zakresie poprawy jakości usług, w tym świadczonych drogą elektroniczną, na rzecz klientów zewnętrznych tych urzędów (5) – doskonalenie technik i metod legislacyjnych w administracji rządowej, w szczególności poprzez szkolenia i zwiększenie dostępu do aplikacji legislacyjnej (6) – doskonalenie funkcjonowania systemu oceny wpływu m.in. poprzez udoskonalanie metodologii, wsparcie reorganizacji struktury poszczególnych resortów, wyposażenie sieci ekspertów w resortach w niezbędne kompetencje (7)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>

3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dla typów projektów nr 1,3,4,5,7) – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji – Pełnomocnik Ministra ds. Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w Administracji (dla typu projektu nr 2) – Rządowe Centrum Legislacji (dla typu projektu nr 6)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – urzędy administracji rządowej – państwowe jednostki organizacyjne działające w sektorze ubezpieczeń społecznych – pracownicy urzędów administracji publicznej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru

	przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.1.2 Wdrażanie systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym - projekt systemowy³⁶

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Projekty związane z wdrażaniem systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym, w tym m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przegląd aktów prawnych regulujących funkcjonowanie finansów publicznych (a), - wsparcie dla opracowania i wdrożenia systemu ewaluacji zadań publicznych opartego na wskaźnikach, m.in. poprzez analizę wzorców w zakresie tworzenia wskaźników realizacji zadań publicznych, tworzenie baz danych wskaźników, stworzenie kompleksowego systemu ewaluacji zadań publicznych (b), - doskonalenie metodologii w zakresie w zakresie przygotowywania wieloletniego planowania budżetowego oraz planowania strategicznego (c), - implementacja systemu planowania wieloletniego w obszarze zarządzania finansowego i zarządzania przez cele (d)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Finansów
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ministerstwo Finansów, – urzędy administracji rządowej – pracownicy administracji rządowej
6.	Propozycje kryteriów	Kryteria:

³⁶ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Poddziałania 5.1.2 jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

	wyboru finansowanych operacji	<ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.1.3 Staże i szkolenia praktyczne dla słuchaczy KSAP- projekt systemowy³⁷

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– staże i szkolenia praktyczne w instytucjach UE oraz administracjach państw UE dla słuchaczy KSAP (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme)	81

³⁷ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Poddziałania 5.1.3 jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

	dimension)	
4.	Typ beneficjentów	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – słuchacze KSAP
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Kontroli i Nadzoru
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

5.2 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny

4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. administracji publicznej - Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzrost jakości usług publicznych świadczonych przez urzędy na szczeblu samorządu terytorialnego oraz poprawa jakości polityk i programów o zasięgu regionalnym i lokalnym.
		Uzasadnienie Działania: W ramach Działania przewiduje się różne formy wsparcia ukierunkowane na wzrost efektywności funkcjonowania administracji lokalnego i regionalnego szczebla. Cel osiągnięty zostanie przede wszystkim przez modernizację procesów zarządzania w jednostkach administracji samorządowej, w tym wdrożenie planowania zadaniowego w ujęciu finansowym, a także wdrożenie uprawnień zarządczych w poszczególnych jednostkach

		<p>administracji samorządowej, zarówno na poziomie całego urzędu, jak i usprawnień w określonych obszarach funkcjonowania urzędu.</p> <p>Priorytetowo traktowane będą usprawnienia, których rezultatem będzie poprawa obsługi klienta w urzędzie mająca wymierny efekt np. we wprowadzeniu standardów obsługi klienta, uproszczeniu procedur wewnątrz urzędu czy skróceniu czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy.</p> <p>W ramach Działania przewiduje się także wsparcie ukierunkowane na usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wsparciem zostaną także objęte przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości tworzonych przez administrację strategii i polityk o zasięgu lokalnym i regionalnym m.in. poprzez wzmocnienie zdolności do wykorzystywania nowoczesnych narzędzi programowania, efektywnej implementacji zaprogramowanych polityk oraz oceny efektów ich wdrażania.</p> <p>Od kompetencji kadr zależą również jakość oraz efekty wprowadzanych rozwiązań. W tym aspekcie przewiduje się więc opracowanie standardów kompetencyjnych dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, intensyfikację inwestycji w rozwój umiejętności i wiedzy urzędników oraz kształtowanie i wzmacnianie postaw etycznych.</p> <p>Cele Priorytetu: poprawa zdolności regulacyjnych administracji publicznej, poprawa jakości usług i modernizacja procesów zarządzania wymagają wyposażenia kadr zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego w kompetencje niezbędne dla ich osiągnięcia. Programy szkoleniowe muszą być skorelowane z celami Priorytetu.</p> <p>Jakkolwiek wsparcie w ramach Działania ukierunkowane jest przede wszystkim na wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, to jednocześnie możliwe jest objęcie działaniami ukierunkowanymi na podnoszenie kompetencji także służb podległych ministrowi spraw wewnętrznych. Ich umiejscowienie w bezpośrednim kontakcie z obywatelem, uzasadnia potrzebę inwestycji w kadry zatrudnione w ww. służbach.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na Działanie	199 609 967 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	169 668 472 Euro

20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	29 941 495 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ w porozumieniu z IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników jednostek samorządu terytorialnego, pracowników organów nadzoru nad działalnością jst oraz pracowników organów wyższego stopnia w rozumieniu KPA, którzy ukończyli udział w szkoleniach z zakresu poprawy zdolności regulacyjnych – Liczba jednostek samorządu terytorialnego oraz zespolonej wojewódzkiej administracji rządowej, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu świadczenia elektronicznych usług publicznych – Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu monitorowania polityk publicznych w województwie – Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli udział w szkoleniach z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> a) zarządzania satysfakcją klienta, b) zarządzania jakością, c) zarządzania zasobami ludzkimi, d) poprawy dostępu do informacji publicznej

**Poddziałanie 5.2.1 Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej -
Projekty konkursowe**

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie jst w zakresie wdrożenia standardów świadczenia elektronicznych usług publicznych oraz elektronicznej wymiany korespondencji za pomocą ePUAP, w tym m.in. poprzez wdrożenie dziedzinowych systemów informatycznych, podniesienie kwalifikacji pracowników samorządowych w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, działania informacyjne podnoszące stopnia wykorzystania e-usług (1) - wdrożenie w samorządach województw systemu monitorowania polityk publicznych w tym w szczególności poprzez wzmocnienie potencjału: analitycznego, organizacyjnego, technicznego (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - urzędy administracji samorządowej - pracownicy urzędów administracji samorządowej
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ogólne - szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	

Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	
Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy	
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>	
Institucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	
Procedura odwoławcza	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	

Poddziałanie 5.2.2 Systemowe wsparcie funkcjonowania administracji samorządowej – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – wdrażanie usprawnień zarządczych w jst na poziomie całej organizacji, w tym w szczególności w zakresie: wdrażania systemów monitorowania i zarządzania satysfakcją klienta, wdrażania systemów zarządzania jakością (w tym m.in. z wykorzystaniem CAF, PRI, ISO, EFQM, BSC), standardów zarządzania zasobami ludzkimi oraz poprawy dostępu do informacji publicznej, a także poprzez szkolenia i doradztwo oraz upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrażanych usprawnień zarządczych (1) – wprowadzenie na poziomie centralnym standardów niezbędnych dla rozwoju świadczenia e- usług w jst oraz zespolonej wojewódzkiej administracji rządowej, w tym m.in. poprzez standardy interoperacyjności, formularze uniwersalne e-usług, działania upowszechniające (2)
2.	Zakres stosowania cross-	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie</i>

	financingu	<i>kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji – urzędy administracji samorządowej – pracownicy urzędów administracji samorządowej – urzędy zespolonej wojewódzkiej administracji rządowej i ich pracownicy – KWRiST
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Departament Zarządzania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Departament Zarządzania EFS Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji – Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych – projekty konkursowe³⁸

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – badania i oceny potrzeb szkoleniowych służb publicznych (1) – szkolenia ogólne i specjalistyczne dla służb publicznych (2) – pomoc doradcza i szkolenia dla kadr służb publicznych w zakresie etyki i unikania konfliktu interesów (3) – wzmocnienie potencjału samorządowych kolegiów odwoławczych, m.in. poprzez specjalistyczne szkolenia (4) – wzmocnienie potencjału regionalnych izb obrachunkowych, m.in. poprzez specjalistyczne szkolenia i wzmocnianie narzędzi nadzorczych (5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednostki administracji publicznej (nie będącej częścią administracji rządowej ani samorządowej) – pracownicy jednostek administracji publicznej (nie będących częścią administracji rządowej ani samorządowej) – pracownicy służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych – samorządowe kolegia odwoławcze i ich pracownicy

³⁸ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Poddziałania 5.2.3 jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

		– regionalne izby obrachunkowe i ich pracownicy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	Procedura odwoławcza	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

5.3 WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. administracji publicznej - Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Wzmocnienie mechanizmów kreowania i wdrażania polityk publicznych, stanowienia prawa oraz obsługi przedsiębiorców oraz poprawa jakości usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości.

		<p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Działanie przyczyniać się będzie do realizacji celów Priorytetu V poprzez poprawę jakości regulacji, ułatwienia rejestracji i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wzrost jakości usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości. Są to obszary kluczowe z punktu widzenia realizacji przez Polskę celów wyznaczonych przez Strategię Lizbońską.</p> <p>Instrumenty wsparcia w ramach Działania koncentrują się na trzech elementach istotnych dla funkcjonowania sektora publicznego w Polsce. Pierwszym z nich jest wzmocnienie i rozwój potencjału wymiaru sprawiedliwości, w szczególności sądownictwa gospodarczego. Niedostateczna sprawność sektora sprawiedliwości powoduje konieczność wprowadzenia szeregu zmian zmierzających m.in. do modernizacji systemu zarządzania oraz organizacji pracy w poszczególnych instytucjach sektora sprawiedliwości, wprowadzenia nowoczesnych metod kształcenia zawodowego pracowników oraz doboru kadr, jak również stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Priorytetowo traktowane będą programy szkoleniowe skierowane do pracowników wymiaru sprawiedliwości zajmujących się postępowaniami w sprawach gospodarczych.</p> <p>Drugim elementem jest wzmocnienie potencjału regulacyjnego polskiej administracji poprzez udoskonalenie procesu stanowienia prawa oraz przegląd istniejących już aktów prawnych pod kątem możliwości ich uproszczenia. W tym aspekcie kluczowe jest wsparcie reformy oceny skutków regulacji, która stanowi jeden z najlepszych instrumentów analitycznych umożliwiających zdiagnozowanie skutków planowanych działań oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń jakie niesie za sobą projektowana regulacja. Ponadto w ramach Działania realizowane będą projekty ukierunkowane na skrócenie i usprawnienie procesu rejestracji działalności gospodarczej, zarówno osób fizycznych</p> <p>Działanie 5.3 obejmuje również projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji Programu, realizowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w zakresie wzmocnienia zdolności analityczno-strategicznego administracji publicznej różnych szczebli oraz wzmocnienia mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu polityk publicznych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na	86 103 913 Euro

	Działanie	
19.	Wkład ze środków unijnych	73 188 327 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	12 915 586 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	nie dotyczy
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania – Liczba nowych lub znowelizowanych aktów prawnych ze zmierzonymi kosztami administracyjnymi – Liczba pracowników administracji publicznej i przedstawicieli partnerów społecznych, którzy ukończyli udział w projektach w ramach Priorytetu w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) oceny wpływu i konsultacji online, b) technik legislacyjnych i wdrażania prawa UE – Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy efektywności sądownictwa gospodarczego w ramach Działania

		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wdrożonych rozwiązań nakierowanych na poprawę zarządzania sprawą - Liczba przedstawicieli kadry menadżerskiej sądów przeszkolonych w zakresie zarządzania - Liczba wdrożonych usług rejestrów sądowych, dostępnych droga elektroniczną - Liczba przeszkolonych prokuratorów dokonujących ocen okresowych i podlegających ocenie - Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu zarządzania strategicznego rozwojem, w tym programowania, monitorowania i ewaluacji strategii opracowywanych na poziomie lokalnym i regionalnym
--	--	--

Projekty systemowe Ministerstwa Gospodarki

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie funkcjonowania systemu oceny wpływu m.in. poprzez udoskonalanie metodologii, wsparcie reorganizacji struktury poszczególnych resortów, wyposażenie sieci ekspertów w resortach w niezbędne kompetencje (1), - realizacja programów ukierunkowanych na upraszczanie krajowych aktów prawnych obejmujących identyfikację niespójnych przepisów, opracowanie programów uproszczeń, monitorowanie ich realizacji (2), - opracowanie i wdrożenie systemów diagnozowania, pomiaru i eliminacji obciążeń regulacyjnych, zwłaszcza obciążeń administracyjnych w obszarze prawa gospodarczego (3), - wsparcie dla opracowania i wdrożenia systemu monitoringu prac legislacyjnych Rady Ministrów /poszczególnych resortów (4), - opracowanie i wdrożenie systemu umożliwiającego efektywną transpozycję dyrektyw UE, w szczególności środowiskowych i związanych ze Wspólnym Rynkiem (5) - wdrożenie systemowych rozwiązań z zakresu alternatywnych metod rozstrzygania sporów (6)
----	--	---

2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Gospodarki
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – Ministerstwo Gospodarki – urzędy administracji publicznej i ich pracownicy – izby gospodarcze, mediatorzy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekty systemowe Ministerstwa Sprawiedliwości³⁹

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnozowanie kondycji wymiaru sprawiedliwości w wybranych aspektach jego funkcjonowania, m.in. poprzez ekspertyzy, badania, analizy (1) - Wdrażanie usprawnień mających na celu ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności poprzez (2): <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie standardów obsługi klienta (a), - rozwój polityki informacyjnej (b), - rozwój sieci punktów obsługi interesantów (c), - realizację programów edukacyjnych (d), promocyjnych i informacyjnych mających na celu rozwój dialogu pomiędzy władzą sądowniczą a obywatelami - Wdrażanie usprawnień zarządczych w wybranych obszarach funkcjonowania instytucji, w szczególności z wykorzystaniem narzędzi i systemów informatycznych, w tym w zakresie m.in. (3): <ul style="list-style-type: none"> - zarządzania jakością (a), - zarządzania finansowego (b), - organizacji sądu/urzędu, w tym usprawnienia pracy sekretariatów sądowych (c), - komunikacji wewnętrznej i przepływu dokumentów, obsługi klienta (d) - Upowszechnianie informacji na temat alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów w szczególności mediacji, arbitrażu, sądownictwa polubownego, w tym m.in. w formie akcji informacyjnych i konferencji (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Sprawiedliwości

³⁹ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Działania 5.3, w których beneficjentem jest Ministerstwo Sprawiedliwości jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – Ministerstwo Sprawiedliwości, – prokuratura i sądy – pracownicy sądów i prokuratur – mediatorzy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekty systemowe Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury⁴⁰

1.	Typ realizowanych	– szkolenia ogólne i specjalistyczne pracowników
----	-------------------	---

⁴⁰ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Działania 5.3, w których beneficjentem jest Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

	operacji (projektów)	<p>sądów i prokuratur, w tym m.in. szkolenia specjalistyczne, dotyczące etyki zawodowej, zasad udzielania informacji interesantom, szkolenia informatyczne, językowe (1)</p> <p>– studia podyplomowe podnoszące kompetencje w obszarze prawa gospodarczego dla sędziów, prokuratorów, referendarzy, asesorów oraz asystentów sędziów i prokuratorów (2)</p> <p>– modernizacja systemu szkoleń dla kadr wymiaru sprawiedliwości (3)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	<p>Między innymi:</p> <p>– pracownicy sądów i prokuratur</p> <p>– aplikanci sędziowsko-prokuratorscy</p>
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <p>– ogólne</p> <p>– szczegółowe</p> <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

	podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekt systemowy Prokuratury Generalnej

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– opracowanie i wdrożenie jednolitych kryteriów oceny jakości i efektywności pracy prokuratorów w szczególności poprzez opracowanie profili kompetencyjnych prokuratorów, wsparcie informatyczne modelu oceny okresowej, wsparcie szkoleniowe, w tym w formie e-learningu
2.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Prokuratura Generalna
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: - jednostki organizacyjne prokuratury - prokuratorzy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
	Opis systemu wyboru projektów:	
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>

	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Projekty Ministerstwa Rozwoju Regionalnego⁴¹

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Wzmacnianie zdolności analityczno - strategicznych administracji publicznej na wszystkich szczeblach: centralnym, regionalnym i lokalnym (1)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – Pracownicy administracji publicznej – Partnerzy społeczni
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	

⁴¹ Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Działania 5.3, w których beneficjentem jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych (1)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu (jeśli dotyczy)	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Między innymi: – społeczności lokalne – jednostki samorządu terytorialnego
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IZ.
7.		

Opis systemu wyboru projektów:	
Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Procedura odwoławcza	nie dotyczy

5.4 ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. administracji publicznej - Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy – Departament Wdrażania EFS
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wspieranie potencjału organizacji trzeciego sektora w celu ich efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w mechanizmach partnerstwa, szczególnie w obszarach istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej i Krajowego Programu Reform</p> <p>Uzasadnienie Działania: Partnerstwo ma charakter kluczowy dla realizacji Strategii Lizbońskiej. Podstawą dla właściwego podziału ról między partnerami życia publicznego, w zakresie realizacji zadań publicznych, powinna być zasada komplementarności. Do przeszłości powinien odejść model wąskiego, sektorowego spojrzenia na instytucję zadań publicznych, przejawiający się w skłonności</p>

		<p>instytucji publicznych – odpowiedzialnych za zadania publiczne i będących w związku z tym dysponentem środków publicznych – do stosowania prawa wyłączności w zakresie bezpośredniej realizacji tych zadań. Istotny jest również wzrost efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia i realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych</p> <p>Obecna kondycja trzeciego sektora wskazuje, iż jego potencjał nie jest wciąż w pełni wykorzystywany, tak, aby sektor ten mógł wypełniać należycie przypisane mu funkcje i możliwe do realizacji zadania. W ramach Działania przewiduje się realizację przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie potencjału i sprawności działań trzeciego sektora – w wymiarze horyzontalnym, sektorowo-branżowym i terytorialnym – w zakresie jego zdolności do realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną.</p> <p>Przewiduje się, że wsparcie ukierunkowane będzie głównie na wzmocnienie zasobów ludzkich (m.in. pracowników i wolontariuszy) organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe będą mogły otrzymać wsparcie o charakterze doradczo – szkoleniowym świadczone głównie przez regionalne i lokalne centra wspomaganie organizacji pozarządowych. Takie rozwiązanie pozwoli na dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb trzeciego sektora z danego regionu. Preferowane będą szkolenia dające uczestnikom specjalistyczną wiedzę m.in. z zakresu finansów, rachunkowości i księgowości, zarządzania projektami, aspektów formalno-prawnych związanych z funkcjonowaniem organizacji, umiejętności interpersonalnych. Konieczne jest przy tym ścisłe powiązanie tematyki szkoleń do rzeczywistych potrzeb odbiorców wsparcia.</p> <p>Szczególny nacisk położony zostanie na wsparcie organizacji działających w obszarze poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz organizacji zajmujących się „działaniami strażniczymi”, czyli tworzeniem i wdrażaniem programów z zakresu obywatelskiego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	100 238 968 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	85 203 123 Euro

20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	15 035 845 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania – Liczba centrów wsparcia organizacji pozarządowych nowoutworzonych lub wspartych w ramach Działania – Liczba powiatów, na terenie których wdrożono programy z zakresu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego – Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły standardy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Priorytetu, w tym liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły standardy w zakresie mechanizmów finansowych – Liczba konsultacji społecznych, przy użyciu aktywnych narzędzi/technik konsultacji, przeprowadzonych w ramach Priorytetu – Liczba sieci objętych wsparciem, w tym liczba nowoutworzonych sieci w ramach Priorytetu – Liczba Rad Działalności Pożytku Publicznego

		działających na poziomie województwa, powiatu oraz gminy wspartych w ramach Priorytetu
--	--	--

Poddziałanie 5.4.1 Wsparcie systemowe dla trzeciego sektora – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmocnienie szeroko rozumianych konsultacji społecznych, dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną (1) – Wdrożenie standardów współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Pożytku Publicznego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacje pozarządowe – administracja publiczna – szkoły wyższe – jednostki naukowe
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

	projektu	
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmocnienie szeroko rozumianych konsultacji społecznych, dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną (1) – Wdrożenie standardów współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi (2) – Rozwój sieci organizacji pozarządowych jako formy wzmocnienia potencjału zrzeszonych w nich organizacji (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacje pozarządowe – związki i porozumienia organizacji pozarządowych – osoby poszukujące porady prawnej – administracja publiczna
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

5.5 ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet V Dobre rządzenie
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Minister właściwy ds. administracji publicznej - Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 - PL
13.	Institucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 5.5 Rozwój dialogu społecznego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzmocnienie potencjału związków zawodowych i organizacji pracodawców uczestniczących w dialogu społecznym w zakresie prowadzenia dialogu autonomicznego i trójstronnego, w tym uzgadniania polityk we współpracy z administracją publiczną w obszarach określonych w Ustawie o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego oraz wzmocnienie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia dialogu społecznego.</p>
		<p>Uzasadnienie Działania: W ramach Działania realizowane będą przedsięwzięcia</p>

		<p>mające na celu wzmocnienie potencjału związków zawodowych oraz organizacji pracodawców tak, aby w sposób skuteczny pełniły one rolę reprezentatywnych rzeczników interesów pracowników i pracodawców. Realizowane będą także projekty służące wzmocnieniu kompetencji administracji publicznej w zakresie dialogu społecznego.</p> <p>Zasadniczą barierą w prowadzeniu efektywnego dialogu są skromne zasoby organizacji partnerów społecznych, które uniemożliwiają szerokie uczestnictwo w tworzeniu i realizacji polityk publicznych oraz programów jak również brak profesjonalnej kadry eksperckiej. Podnoszenie jakości dialogu społecznego wymaga więc istotnego wzmocnienia potencjału organizacji partnerskich oraz konsekwentnego budowania ich kompetencji. Wsparcie skierowane zostanie przede wszystkim do tych związków zawodowych i organizacji pracodawców, które biorą aktywny udział w dialogu trójstronnym i autonomicznym. Wzmacniane będą więc przede wszystkim zasoby ludzkie poprzez różnorakie formy kształcenia ukierunkowane na dostarczenie wiedzy w zakresie m.in. prawa, ekonomii czy technik negocjacji. Ważnym aspektem jest także przygotowanie polskich partnerów społecznych do aktywnego uczestnictwa do dialogu społecznym prowadzonym na szczeblu międzynarodowym i ponadnarodowym. Konieczne jest jednakże ściśle powiązanie szkoleń z rzeczywistymi potrzebami danego typu odbiorców.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	21 931 851 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	18 642 073 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	3 289 778 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%

23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IZ.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IZ nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w zakresie budowania potencjału eksperckiego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) liczba przedstawicieli organizacji pracodawców b) liczba przedstawicieli związków zawodowych – Liczba organizacji partnerów społecznych, które zostały objęte wsparciem w zakresie budowania potencjału instytucjonalnego

Poddziałanie 5.5.1 Wsparcie systemowe dla dialogu społecznego – projekty systemowe⁴²

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – Studia, analizy, ekspertyzy na temat dialogu społecznego, jego kondycji, perspektyw i barier w rozwoju oraz potrzeb uczestników dialogu (1) – Monitorowanie i ewaluacja współpracy pomiędzy administracją publiczną a instytucjami dialogu społecznego (2) – Upowszechnianie współpracy w zakresie uzgadniania polityk publicznych pomiędzy administracją publiczną i partnerami społecznymi (3) – Wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy administracji publicznej z partnerami społecznymi (4) – Wsparcie udziału partnerów społecznych w pracach europejskich struktur dialogu
----	--	---

⁴² Kwalifikowalność wydatków w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji w ramach Poddziałania 5.5.1 jest możliwa jedynie na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 30 czerwca 2012 r., przy czym wydatki w ramach projektów mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

		społecznego (5)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Między innymi: <ul style="list-style-type: none"> – reprezentatywne organizacje pracodawców oraz ich podmioty członkowskie – reprezentatywne związki zawodowe oraz ich podmioty członkowskie – administracja publiczna
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Institucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Tryb dokonywania wyboru projektów	systemowy
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Institucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 5.5.2 Wzmocnienie uczestników dialogu społecznego - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– Wzmocnienie szeroko rozumianych konsultacji społecznych, dotyczących regulacji prawnych i
----	--	--

		<p>uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usprawnienie funkcjonowania organizacji partnerów społecznych, m.in. poprzez tworzenie programów rozwoju organizacji, poprawę efektywności procesów zarządczych i komunikacyjnych, tworzenie i wdrażanie programów podnoszących kwalifikacje eksperckie (2) – Wsparcie udziału partnerów społecznych w pracach europejskich struktur dialogu społecznego (3)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	81
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – instytucje dialogu społecznego – organizacje pracodawców i pracowników – członkowie Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych oraz Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego – członkowie związków zawodowych i organizacji pracodawców
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania dla Priorytetu V, przygotowywanym przez IP.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Tryb dokonywania wyboru projektów	konkursowy
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Szczegółowe informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS
Procedura odwoławcza	Minister właściwy ds. pracy - Departament Wdrażania EFS

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu V

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 5.1 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ</i>	48 083 000	40 870 550	7 212 450
Działanie 5.2 <i>WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ</i>	199 609 967	169 668 472	29 941 495
Działanie 5.3 <i>WSPARCIE NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII LIZBOŃSKIEJ</i>	86 103 913	73 188 327	12 915 586
Działanie 5.4 <i>ROZWÓJ POTENCJAŁU TRZECIEGO SEKTORA</i>	100 238 968	85 203 123	15 035 845
Działanie 5.5 <i>ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO</i>	21 931 851	18 642 073	3 289 778
OGÓŁEM PRIORYTET V	455 967 699	387 572 545	68 395 154

Priorytet VI
RYNEK PRACY OTWARTY DLA
WSZYSTKICH

PRIORYTET VI

RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Opis Priorytetu VI

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo stanowi podstawowe wyzwanie dla polityki zatrudnieniowej państwa, szczególnie w kontekście dokonujących się przemian społecznych, gospodarczych i demograficznych, które wpływają na strukturę rynku pracy w Polsce. Jednocześnie, ze względu na terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia, a także lepszą możliwość rozpoznania specyficznych problemów występujących w wymiarze lokalnym i regionalnym, pomoc kierowana do osób bezrobotnych i biernych zawodowo jest realizowana przede wszystkim na poziomie regionu, przy jednoczesnej współpracy i zaangażowaniu szerokiego grona podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej w skali regionalnej.

Wsparcie w ramach Priorytetu koncentruje się przede wszystkim na wybranych grupach docelowych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Grupy te obejmują m.in. osoby młode (do 25. roku życia), które nie posiadają doświadczeń zawodowych oraz kwalifikacji koniecznych do znalezienia zatrudnienia, kobiety (w tym zwłaszcza matek samotnie wychowujących dzieci), osoby starsze (po 50. roku życia), mających trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki, a także osób niepełnosprawnych, poszukujących zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Ponadto wsparcie w ramach Priorytetu będzie adresowane do osób długotrwale bezrobotnych, których reintegracja z rynkiem pracy jest z reguły najbardziej czasochłonna i wymaga zastosowania różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych.

Istotnym problemem polskiego rynku pracy jest również występowanie bezrobocia ukrytego, które w największym stopniu dotyka mieszkańców obszarów wiejskich, w tym zwłaszcza miejscowości popegeerowskich. Konieczne jest zatem tworzenie warunków dla zatrudnienia w sektorze pozarolniczym, a także dostarczenie zachęt dla poszukiwania pracy poza rolnictwem.

Wsparcie w ramach Priorytetu jest również ukierunkowane na podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo, w tym zwłaszcza na wczesną identyfikację potrzeb klientów instytucji rynku pracy oraz diagnozowanie możliwości ich rozwoju zawodowego, a także na zwiększenie dostępności usług pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, które odgrywają kluczową rolę w początkowym okresie pozostawania bez zatrudnienia. Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu jest również tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, obejmujące m.in. działania na rzecz dalszego doskonalenia, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy. Pomoc koncentruje się również na rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego, wsparcie na rozwój przedsiębiorczości, oprócz bezzwrotnych dotacji będzie obejmowało także zwrotne instrumenty finansowe w formie pożyczek udzielanych na rzecz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zmiany te wpisują się w szerszy kontekst założeń strategii Europa 2020, przyczyniając się do realizacji określonych w niej priorytetów, dotyczących wzrostu wskaźnika zatrudnienia, lepszego dopasowania popytu i podaży pracy oraz zapewnienia spójności społecznej.

Skuteczność realizacji powyższych zadań uzależniona jest w dużym stopniu od zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych i instytucjonalnych, poprzez udzielenie wsparcia publicznym i niepublicznym podmiotom świadczącym usługi na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródk okresowego wsparcie związane z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji rynku pracy zarówno w formach szkolnych (np. studia magisterskie uzupełniające), jak i pozaszkolnych (m.in. szkolenia, doradztwo), będzie w całości realizowane w ramach Priorytetu VI. Wsparcie to będzie bezpośrednio powiązane z zakresem i specyfiką realizowanych zadań. Jednocześnie w ramach Priorytetu VI nie będą realizowane działania dotyczące podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr w zakresie nowych standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, gdyż działania te będą realizowane w ramach komponentu centralnego w Priorytecie I. Ponadto w celu zwiększenia dostępu do usług pośrednictwa pracy oraz doradztwa zawodowego, możliwe będzie wsparcie na rzecz zatrudnienia kluczowego personelu, realizującego działania skierowane do osób bezrobotnych na poziomie regionalnym.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VI powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VI:

1. Objęcia wsparciem 45% zarejestrowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Objęcia 100% kluczowych pracowników PSZ szkoleniami realizowanymi w systemie pozaszkolnym, istotnymi z punktu widzenia regionalnego rynku pracy.
3. Objęcia wsparciem 50% młodych osób bezrobotnych i poszukujących pracy (15-24 lata).
4. Objęcia 50% bezrobotnych kobiet instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
5. Objęcia 50% osób długotrwale bezrobotnych instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
6. Objęcia 35% bezrobotnych osób niepełnosprawnych instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
7. Objęcia 50% osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.
8. Objęcia 40% starszych osób bezrobotnych (50-64 lata) instrumentami rynku pracy oraz usługą szkoleniową.

6.1 POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zmiany zachodzące na rynku pracy, które wynikają z czynników demograficznych, strukturalnych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób biernych zawodowo. Jednocześnie skuteczność podejmowanych działań zależy w dużym stopniu od koncentracji wsparcia na wybranych grupach docelowych, tj. takich, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Dlatego wsparcie oferowane w ramach Działania powinno być kierowane przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży do 25 roku życia, osób niepełnosprawnych (bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych), kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, jak również do osób w tzw. wieku niemobilnym, tj. tych, które ukończyły 50 rok życia. Istotnym problemem polskiego rynku pracy jest również występowanie bezrobocia ukrytego na wsi. Wymogi modernizującej się gospodarki, wymuszają potrzebę zmiany struktury zatrudnienia na obszarach wiejskich. W ramach Działania wsparcie powinno być zatem kierowane również do osób pozostających bez zatrudnienia, które zamieszkują na obszarach wiejskich (w tym zwłaszcza na terenach popegeerowskich, na których poziom bezrobocia jest szczególnie wysoki) oraz prowadzić do zdobycia przez nich kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia w zawodach pozarolniczych. Skuteczność podejmowanych działań zależy w dużym stopniu od właściwego zdiagnozowania potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz od dopasowania do nich odpowiednich instrumentów i form wsparcia, uwzględniających specyfikę i potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy. Ponadto, konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków instytucjonalnych i organizacyjnych służących podniesieniu poziomu zatrudnienia w regionie oraz realizacji działań prewencyjnych, poprzez modernizację instytucji rynku pracy oraz</p>
-----	------------------------------	---

		<p>podniesienie efektywności świadczonych przez nie usług.</p> <p>Istotnym elementem wsparcia, służącym podniesieniu poziomu aktywności zawodowej w regionie, powinno być również wspieranie mechanizmów współpracy publicznych i niepublicznych podmiotów świadczących usługi na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. w ramach partnerstw publiczno-społecznych oraz różnorodnych form dialogu społecznego.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	2 062 973 511 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	1 753 527 483 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	309 446 028 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85 %
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>

		Odpowiednie rozporządzenia wykonawcze wydane do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.),
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego W przypadku typu operacji nr (13) w Poddziałaniu 6.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r. W przypadku typu operacji nr (2) w Poddziałaniu 6.1.2 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 % ⁴³
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym: - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)

⁴³ Nie dotyczy Poddziałania 6.1.3, w ramach którego nie ma możliwości ponoszenia wydatków na zasadzie cross-finansingu.

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) - liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m) - Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy (ogółem/k/m) - Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej (bezwrotne dotacje) (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) <p>Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej</p>
--	--	---

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie⁴⁴(1)
----	--	--

⁴⁴ W przypadku typów projektów 1-8 istnieje możliwość dofinansowania w projekcie wspierającego dla uczestników projektu, polegającego na zapewnieniu opieki nad dziećmi w wieku do lat 7 i osobami zależnymi. W uzasadnionych przypadkach IP/IP2 może podjąć decyzję o udzieleniu wsparcia na rzecz uczestnika projektu będącego rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka lub dzieci w wieku powyżej 7 roku życia.

	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych (2) – wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy (3) – realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia,: <ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe - staże/praktyki zawodowe⁴⁵ - szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych⁴⁶ - subsydiowanie zatrudnienia - wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) (4) – wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia m.in. poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza (5) – wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym w szczególności osób zamieszkujących na obszarach wiejskich) (6) – upowszechnianie alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz metod organizacji pracy (w tym m.in. telepraca, praca w niepełnym wymiarze czasu pracy,
--	--

⁴⁵ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

⁴⁶ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach (typy projektu nr 2 oraz nr 4) przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu. Osoba pozostająca bez zatrudnienia, zarejestrowana w PUP jako bezrobotna, zobowiązana jest powiadomić PUP o udziale w szkoleniu realizowanym w ramach projektu, w terminie do 7 dni przed rozpoczęciem szkolenia.

		<p>praca rotacyjna) (7)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu, w tym w ramach zatrudnienia subsydiowanego, lub wsparcie adaptacyjne dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową lub wolontariat, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/stażysty/praktykanta/wolontariusza do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy, obejmujące doradztwo, szkolenia oraz wsparcie indywidualnego opiekuna (8) – organizacja kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych mających na celu zachęcenie pracodawców do zatrudnienia osób z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (9) – opracowanie i rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy, możliwościach udziału w szkoleniach i stażach oraz innych oferowanych usługach i instrumentach aktywizacji zawodowej, w tym m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych i wielokanałowych technik informacyjnych i komunikacyjnych (10) – szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji rynku pracy działających na terenie regionu (z wyłączeniem Publicznych Służb Zatrudnienia), powiązane ze specyfiką zadań realizowanych przez te instytucje na regionalnym rynku pracy (11) – rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym (12) – prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, w tym poprzez tworzenie regionalnych obserwatoriów rynku pracy, połączone z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁴⁷ (13)
--	--	---

⁴⁷ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie regionu. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje,

		– jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia (14) ⁴⁸
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	63, 66, 67, 69
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) ⁴⁹
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - osoby pozostające bez zatrudnienia (w tym osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne), – instytucje rynku pracy i ich pracownicy – podmioty działające na rzecz rozwoju zasobów ludzkich oraz upowszechniania dialogu oraz partnerstwa publiczno-społecznego na poziomie lokalnym i regionalnym
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe

wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego adaptowania i/lub wdrożenia wyników prowadzonych badań.

⁴⁸ Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto może być wypłacony osobie, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia. Jednorazowy dodatek relokacyjny może być realizowany w ramach projektu wyłącznie w połączeniu z innymi aktywizującymi formami wsparcia przewidzianymi w typie operacji. Osoba dla której może być przyznany dodatek relokacyjny jest zatrudniona na warunkach określonych dla mierzenia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w Zasadach systemu sprawozdawczości PO KL. Spełnianie kryterium odległości jest weryfikowane na podstawie oświadczenia złożonego przez uczestnika projektu.

⁴⁹ W tym powiatowe urzędy pracy, w zakresie zgodnym z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – w odniesieniu do kwot, stawek, form wsparcia (usługi i instrumenty rynku pracy) oraz grupy docelowej (osoby bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy).

		Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie - projekty konkursowe wyłącznie dla powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy - szkolenia, doradztwo oraz dofinansowanie studiów podyplomowych, studiów licencjackich i studiów magisterskich uzupełniających dla pracowników publicznych służb zatrudnienia wykonujących zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych
----	--	--

		<p>- zgodnie z długofalowymi kierunkami kształcenia określonymi przez wojewódzki urząd pracy na podstawie analizy potrzeb oraz specyfiki problemów występujących na terenie regionu (1)</p> <p>– prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy (w tym w ramach regionalnych obserwatoriów rynku pracy), m.in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przewidywanej sytuacji na rynku pracy wybranych zawodów, sektorów/branż - przewidywanych oczekiwań pracodawców odnośnie pożądanых kwalifikacji i usług szkoleniowych - migracji zarobkowych na terenie regionu powiązanych z konkretnymi działaniami o charakterze wdrożeniowym⁵⁰ (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe urzędy pracy – wojewódzkie urzędy pracy w zakresie zadań realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i/lub odpowiednio inne departamenty merytoryczne wojewódzkiego urzędu pracy, zgodnie z zakresem kompetencji
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy – pracownicy powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe

⁵⁰ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych narzędzi i metod aktywizacji zawodowej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających zwiększeniu poziomu zatrudnienia na terenie regionu. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego adaptowania i/lub wdrożenia wyników prowadzonych badań.

		Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Instrumenty i usługi wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), finansowane ze środków Funduszu Pracy, obejmujące następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolenia, – staże, – przygotowanie zawodowe dorosłych, – prace interwencyjne – wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy, – przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawną, konsultacje i doradztwo związane z
----	--	--

		podjęciem działalności gospodarczej.
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 67, 68, 69
4.	Typ beneficjentów	powiatowe urzędy pracy
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne, w tym w szczególności osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienione w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

6.2 WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01 Pomoc (<i>pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje</i>) – 02
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w

		załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionów. Jednocześnie, z prowadzonych badań i analiz wynika, iż problem dostępu do kapitału stanowi główną barierę w wejściu na rynek dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Efektywność udzielanego wsparcia uzależniona jest również w dużej mierze od dywersyfikacji dostępnych instrumentów oraz źródeł finansowania, a także od dostosowania form wsparcia do potrzeb poszczególnych grup docelowych. Istotnym elementem wsparcia jest zatem wyposażenie uczestników projektu w niezbędną wiedzę i kompetencję z zakresu przedsiębiorczości zarówno na etapie zakładania działalności gospodarczej, jak również w początkowym okresie jej funkcjonowania.</p> <p>Pomoc o charakterze bezzwrotnym powinna być skierowana w pierwszej kolejności do osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w tym zwłaszcza do osób długotrwale bezrobotnych, osób do 25 roku życia, niepełnosprawnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, a także osób po 50 roku życia, które nie mają możliwości zaciągania kredytów w bankach komercyjnych na powszechnie dostępnych warunkach rynkowych. Z kolei pomoc zwrotna udzielana w postaci preferencyjnych pożyczek powinna być skierowana do pozostałych odbiorców, w tym zwłaszcza do osób pracujących, a także do pracowników naukowych, studentów i absolwentów planujących założyć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out, polegającą na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z

	ramach działania	<i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL oraz Notą wyjaśniającą w zakresie instrumentów inżynierii finansowej zgodnie z artykułem 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (COCOF 10-0014/04)</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	584 906 290 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	497 170 347 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	87 735 943 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pomoc de minimis: Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379, z 28.12.2006 r., str. 5) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (2) kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>

28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych(ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich(ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) b) liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych (ogółem/k/m) - Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie - liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m) <ul style="list-style-type: none"> - w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m) - w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m) - liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m) - liczba osób, które zostały objęte

		Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m)
		– Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
30.		–

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej - przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy członkowie są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie), do wysokości 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej)⁵¹ - wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące <ul style="list-style-type: none"> a) finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego i/lub b) szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji
----	--	---

⁵¹ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków na rozwój przedsiębiorczości przyznanych uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. Uczestnik projektu, który otrzymał środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) ma obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadził działalność gospodarczą lub był członkiem spółdzielni lub spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub gdy z winy uczestnika projektu zostały naruszone inne warunki umowy, w tym zwłaszcza dotyczące przeznaczenia tych środków.

		<p>(wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu)⁵² (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, polegającej na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii) obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę⁵³ - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla osób rozpoczynających działalność w ramach danego projektu (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	68
4.	Typ beneficjentów	W przypadku wsparcia bezzwrotnego: wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) ⁵⁴

⁵² Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta oraz wypłacane przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wypłaty wsparcia pomostowego do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego.

⁵³ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych w formie pożyczki uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. W przypadku, gdy uczestnik projektu zakończy lub zawiesi prowadzenie działalności gospodarczej przed upływem okresu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych, pośrednik finansowy udzielający pożyczki ma możliwość naliczenia odsetek w stosunku do zaległej kwoty pożyczki zgodnie z wartością rynkową, wyliczaną na podstawie stóp referencyjnych ustalonych zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.01.2008, str. 6) - przy czym do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zalicza się przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

⁵⁴ W tym powiatowe urzędy pracy - w zakresie zgodnym z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – w odniesieniu

		<p>W przypadku typu operacji nr (2): podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 3a rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.), w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe lub instytucje finansowe, – banki spółdzielcze, – podmioty, które nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek, – konsorcja powyższych podmiotów.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby fizyczne zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, z wyłączeniem osób zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu⁵⁵
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p> <p>Kryteria wyboru projektów określają przyporządkowanie grup docelowych do poszczególnych form wsparcia (wsparcie</p>

do kwot, stawek, form wsparcia (usługi i instrumenty rynku pracy) oraz grupy docelowej (osoby bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy).

⁵⁵ Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości w ramach Działania 6.2 PO KL jest zobowiązany do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków oferowanych w ramach PO KL na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej bądź też założeniem spółdzielni lub spółdzielni socjalnej.

		bezwrotne oraz pożyczki) – w zależności od sytuacji danej grupy na rynku pracy – przy czym z pomocy bezzwrotnej powinny korzystać w pierwszej kolejności osoby znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

6.3. INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH⁵⁶

⁵⁶ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana od 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Działania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VI

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 6.1 <i>POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA ORAZ WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE</i>	2 062 973 511	1 753 527 483	309 446 028
w tym Poddziałanie 6.1.1 <i>Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy</i>	467 813 811	397 641 739	70 172 072
w tym Poddziałanie 6.1.2 <i>Wspieranie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie</i>	99 195 532	84 316 202	14 879 330
w tym Poddziałanie 6.1.3 <i>Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych</i>	1 495 964 168	1 271 569 542	224 394 626
Działanie 6.2 <i>WSPARCIE ORAZ PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA</i>	584 906 290	497 170 347	87 735 943
Działanie 6.3 <i>INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ PODNOSZENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ NA OBSZRACH WIEJSKICH</i>	14 960 827	12 716 703	2 244 124
OGÓŁEM PRIORYTET VI	2 662 840 628	2 263 414 533	399 426 095

Priorytet VII
PROMOCJA INTEGRACJI
SPOŁECZNEJ

PRIORYTET VII

PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Opis Priorytetu VII

Przedstawiona w diagnozie charakterystyka obszaru integracji społecznej w Polsce, wskazuje, że ryzyko wykluczenia i sfera ubóstwa dotyczy przede wszystkim rodzin, których członkowie wywodzą się z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i borykają z problemem bezrobocia. Dlatego też niezbędne są działania ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez wspomniane grupy, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu będzie eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych), na jakie napotykać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych czy opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Ponieważ niektóre grupy zagrożone wykluczeniem społecznym mogą być wspierane zarówno przez instytucje pomocy społecznej, jak również przez publiczne służby zatrudnienia, przyjęto założenie, że osoby, które korzystają z usług systemu pomocy społecznej, będą otrzymywały wsparcie za jego pośrednictwem, natomiast pomoc w readaptacji zawodowej i dostępie do rynku pracy wobec tych osób, które nie są klientami pomocy społecznej świadczyć będą instytucje rynku pracy. Istotne jest również tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej, która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi, stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne. Wsparcie w ramach Priorytetu będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej.

Ponadto szczególny nacisk w ramach Priorytetu położono na realizację wsparcia na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, gdzie poziom rozwoju społeczno-gospodarczego jest znacznie niższy niż w ośrodkach zurbanizowanych, w wyniku czego występują liczne bariery nie tylko w dostępie do infrastruktury, lecz również w możliwościach podnoszenia kwalifikacji czy korzystania z usług społecznych. W związku z tym, poprzez system małych grantów finansowych wspierane są inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców i rozwój lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich, w celu zmniejszenia różnicowań pomiędzy tymi obszarami a ośrodkami miejskimi. Ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów mierzalnych, w wyniku przeglądu śródkresowego wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich nie będzie kontynuowane. Szczególny nacisk położony zostanie

natomiast na pomoc osobom niepełnosprawnym w zakresie ich aktywizacji zawodowej i społecznej.

Istotnym czynnikiem, wzmacniającym budowę otoczenia sprzyjającego aktywności zawodowej jest również upowszechnianie dialogu społecznego, partnerstwa lokalnego oraz współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym m.in. poprzez budowanie relacji partnerskich w procesie programowania, realizacji i oceny lokalnych strategii polityki społecznej.

W celu zapewnienia właściwych warunków dla realizacji przez instytucje pomocy i integracji społecznej zadań z zakresu aktywnej integracji, niezbędne jest stworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji ich kadr i potencjału organizacyjnego powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań, m.in. poprzez szkolenia i kursy oraz upowszechnianie pracy socjalnej i aktywnej integracji w środowiskach lokalnych. W wyniku zmian wprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego całość wsparcia związanego z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej, zarówno w formach szkolnych (np. studia I i II stopnia, studia podyplomowe i doktoranckie), jak i pozaszkolnych (m.in. szkolenia, doradztwo), będzie realizowane w ramach Priorytetu VII. Wsparcie to będzie ukierunkowane na dostarczenie konkretnych umiejętności, wynikających ze specyfiki pracy z poszczególnymi grupami docelowymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym, umożliwiającym ich efektywną integrację zawodową i społeczną. Jednocześnie ramach Priorytetu VII nie będą realizowane działania dotyczące podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr w zakresie nowych standardów usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej, gdyż działania te będą realizowane w ramach komponentu centralnego w Priorytecie I.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VII powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VII:

1. Objęcia 15% klientów instytucji pomocy społecznej (którzy jednocześnie: są w wieku aktywności zawodowej, nie pracują i korzystają z pomocy społecznej) działaniami aktywnej integracji.
2. Objęcia 10% klientów instytucji pomocy społecznej (w wieku aktywności zawodowej) kontraktami socjalnymi.
3. Objęcia 100% pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej (bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją) szkoleniami i innymi formami podnoszenia kwalifikacji.
4. Zapewnienia funkcjonowania instytucji wspierających ekonomię społeczną (przynajmniej dwie w każdym województwie), które otrzymały wsparcie ze środków EFS.
5. Osiągnięcie minimum 30% udziału przychodów własnych w ogólnej wartości przychodów jednostek ekonomii społecznej, które otrzymały dofinansowanie w ramach Priorytetu.
6. Objęcia 149 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym aktywizacją zawodową i społeczną w ramach Priorytetu.
7. Wzmocnienia potencjału sektora ekonomii społecznej poprzez wsparcie 300 podmiotów ekonomii społecznej.

7.1 ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem. Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Wsparciem dla przemian na rynku pracy powinny być skuteczne i nowoczesne usługi, świadczone przez instytucje pomocy i integracji społecznej. Niezbędny w tym celu jest rozwój form i narzędzi aktywnej integracji zarówno w jej wymiarze zawodowym, społecznym jak i edukacyjnym czy zdrowotnym. Ponadto wobec zwiększonej liczby zadań z zakresu pomocy społecznej zmierzających do szerszego niż dotychczas wykorzystania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia, konieczne jest wzmocnienie i doskonalenie kadr instytucji odpowiedzialnych za realizację tych działań. W szczególności dotyczy to pracowników ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, zajmujących się pomocą osobom wykluczonym i prowadzących działania w ramach aktywnej integracji. Służyć temu powinny kompleksowo prowadzone szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji i aktualizowania wiedzy w zakresie aktywnych form integracji społecznej, realizowane w ramach projektów systemowych ROPS, zgodnie ze specyfiką i potrzebami regionalnymi w tym zakresie.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	942 919 931 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	801 481 941 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	141 437 990 Euro

21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP.
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typów operacji nr (2) i (5) w ramach Poddziałania 7.1.3 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (ogółem/k/m),

		<p>w tym osoby z terenów wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (ogółem/k/m) - Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje (ogółem/k/m)
--	--	---

Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej (1) <p><i>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”</i></p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71, 66
4.	Typ beneficjentów	ośrodki pomocy społecznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - osoby spełniające łącznie trzy warunki: <ul style="list-style-type: none"> - korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej - wiek aktywności zawodowej (15-64 lata)⁵⁷ - niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

⁵⁷ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

		<p>społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁵⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> – otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu) – jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy (w zakresie upowszechniania pracy socjalnej)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

⁵⁸ W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej (1)</p> <p>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71, 70
4.	Typ beneficjentów	powiatowe centra pomocy rodzinie
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– osoby spełniające łącznie trzy warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej; - wiek aktywności zawodowej (15-64 lata)⁵⁹ - niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁶⁰ <p>– otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu)</p> <p>– jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy (w zakresie upowszechniania pracy</p>

⁵⁹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

⁶⁰ W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

		socjalnej)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz kadr prowadzących pracę z rodziną, działających na terenie regionu, powiązane bezpośrednio z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań, w szczególności dotyczące realizacji działań w zakresie aktywnej integracji i rozwoju pracy socjalnej (1) – studia, w tym: I i II stopnia, podyplomowe, doktoranckie, kursy zawodowe, w tym: I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (2)
----	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych o zasięgu i charakterze regionalnym z zakresu stosowania aktywnych form integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz z zakresu integracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym (3) – rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego na poziomie regionalnym (4) – prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie (w tym działań mających na celu przygotowanie i wdrażanie gminnych lub powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych) powiązanych z konkretnymi działaniami wdrożeniowymi⁶¹(5) – opracowanie, koordynacja realizacji, realizacja (w zakresie przewidzianym dla Poddziałania 7.1.3 PO KL) i monitoring wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w regionie (6) – realizacja wspólnych szkoleń dla kadr pomocy społecznej i kadr prowadzących pracę z rodziną oraz pracowników publicznych służb zatrudnienia w zakresie współdziałania tych instytucji na rzecz udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji społeczno-zawodowej (7) <p><i>Wsparcie realizowane zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w</i></p>
--	--	--

⁶¹ Przez działania wdrożeniowe należy rozumieć w szczególności opracowanie nowych lub udoskonalenie istniejących narzędzi i metod aktywizacji społecznej, programów nauczania, a także rozwiązań organizacyjnych sprzyjających inkluzji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działaniem wdrożeniowym nie są natomiast konferencje, publikacje, wizyty studyjne, a także działania informacyjno-promocyjne, które nie przyczyniają się do efektywnego wykorzystania wyników prowadzonych badań.

		ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	65
4.	Typ beneficjentów	regionalne ośrodki polityki społecznej
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej (zgodnie z definicją określoną w słowniczku terminologicznym) realizujący działania w zakresie aktywnej integracji – pracownicy publicznych służb zatrudnienia (w zakresie wspólnych działań partnerskich oraz w zakresie typu operacji 7) – przedstawiciele innych służb społecznych np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy urzędów pracy, pedagodzy, pielęgniarki środowiskowe, asystenci rodziny (w zakresie wspólnych szkoleń dotyczących udzielania kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji społeczno-zawodowej i/lub w zakresie organizacji i szkolenia wspólnych zespołów interdyscyplinarnych działających na rzecz osób wykluczonych) – przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego szczebla województwa, powiatu i gminy, przedsiębiorcy, media lokalne i regionalne (z zakresie typu operacji nr 6) – partnerzy społeczni i gospodarczy (w zakresie typów projektów nr 3, 4, 5, 6)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

7.2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Institucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej.</p>
		<p>Uzasadnienie działania: Osoby zaliczone do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem. Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Jednym z elementów systemu wsparcia osób wykluczonych może być rozwijający się sektor ekonomii społecznej, instytucje integracji społecznej oraz wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo, czy dyskryminowanych na rynku pracy. W ramach Działania przewiduje się realizację projektów skierowanych bezpośrednio do osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (m. in. poprzez stworzenie możliwości zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych), a także wzmacnianie podmiotów wspierających i realizujących usługi wobec podmiotów ekonomii społecznej oraz budowanie otoczenia sprzyjającego ich rozwojowi. W szczególności promowane będą inicjatywy partnerskie, wykorzystujące możliwości współpracy partnerów publicznych z organizacjami pozarządowymi.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	583 108 182 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	495 641 954 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	87 466 228 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach	85%

	kwalikowalnych (%)	
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie – Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie – Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną – Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS – Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/k/m)

**Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych
wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe**

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Projekty na rzecz integracji społeczno – zawodowej, obejmujące następujące typy realizowanych operacji⁶²:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie dla tworzenia i/lub działalności podmiotów integracji społecznej tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej (1) – działania prowadzące do poszukiwania i testowania długookresowych źródeł finansowania podmiotów integracji społecznej, wymienionych w typie operacji nr 1 (2) – kursy i szkolenia⁶³ umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy (3) – staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy⁶⁴ (4) – poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej (5) – rozwój nowych form i metod wsparcia
----	--	--

⁶² W przypadku realizacji części zadań w projekcie przez podwykonawcę, wartość dodana projektu może zostać zwiększona poprzez zastosowanie przez beneficjenta projektu klauzul społecznych, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz zmianie niektórych innych ustaw.

⁶³ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu.

⁶⁴ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz zajęć reintegracji zawodowej u pracodawcy, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

		<p>indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np. środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji lokalnej, animacji lokalnej, streetworkingu, coachingu, treningu pracy) (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój usług społecznych przewyższających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy (7) – wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne, w tym zaburzone psychicznie (8) – promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (9) – wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe) połączonych z realizacją działań w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej (10) – poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy (11) – wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) (12),
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	66, 69, 71, 65, 70
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby,	– Osoby niezatrudnione lub zatrudnione ⁶⁵ , w wieku aktywności zawodowej (15 - 64 lata) ⁶⁶ ,

⁶⁵.Do wsparcia kwalifikują się jedynie te osoby zatrudnione, których dochód nie jest wyższy niż dwukrotność kryteriów dochodowych, o których mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Osoby zatrudnione nie mogą

	instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)⁶⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> – otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu, w tym również w zakresie równoległej aktywizacji zawodowej i społecznej osób pełniących obowiązki opiekuńcze) – instytucje pomocy i integracji społecznej i ich pracownicy lub wolontariusze (w zakresie typu projektów nr 9) – podmioty integracji społecznej, o których mowa w typie operacji 1 i 2 i ich pracownicy i wolontariusze (w zakresie typu projektów nr 1, 2 i 9)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

stanowią więcej niż 25% uczestników projektu (ograniczenie dotyczy również osób zatrudnionych na chronionym rynku pracy). W projektach mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych, a także osoby niepełnosprawne zatrudnione na chronionym rynku pracy, w szczególności w ZAZ, bez względu na wysokość osiąganych dochodów, o ile wsparcie przewidziane dla osób zatrudnionych w ZAZ ma służyć ich wejściu na otwarty rynek pracy.

⁶⁶ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

⁶⁷ W przypadku uchodźców, cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemców posiadających zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objętych ochroną uzupełniającą, warunkiem zakwalifikowania jako uczestnika projektu jest złożenie oświadczenia o jednoczesnym niekorzystaniu z tych samych form wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną, zapewniających w ramach projektu w sposób komplementarny i łączny (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dostęp do usług prawnych, księgowych, marketingowych ▪ doradztwo (indywidualne i grupowe, m.in. w postaci punktów lub centrów doradztwa, inkubatorów społecznej przedsiębiorczości tworzących wspólną infrastrukturę rozwoju), w tym doradztwo w zakresie pozyskiwania przez podmioty ekonomii społecznej zewnętrznych źródeł finansowania np. w postaci pożyczek ▪ szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej ▪ usługi wspierające rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej (m.in. poprzez budowę sieci współpracy lokalnych podmiotów w celu wspierania rozwoju podmiotów
----	--	--

	<p>ekonomii społecznej)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej <p>– wsparcie na założenie spółdzielni socjalnej, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej poprzez zastosowanie w ramach projektu co najmniej dwóch z następujących instrumentów⁶⁸(2):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie szkoleniowe i doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub przystąpienia i/lub pracy w spółdzielni socjalnej, w tym szkolenia zawodowe potrzebne do pracy w spółdzielni socjalnej (a), ▪ przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej – do wysokości 20 tys. zł na (b): <ul style="list-style-type: none"> ○ założyciela w przypadku spółdzielni socjalnych utworzonych przez osoby fizyczne⁶⁹ ○ osobę fizyczną przystępującą do spółdzielni socjalnej⁷⁰
--	---

⁶⁸ Spółdzielnia socjalna ubiegająca się o przyznanie środków finansowych w ramach Poddziałania 7.2.2. PO KL zobowiązana jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków oferowanych w ramach PO KL, na pokrycie tych samych wydatków związanych z założeniem, przystąpieniem lub zatrudnieniem w spółdzielni socjalnej.

⁶⁹ Środki przyznawane są wyłącznie na (1) osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz (2) osoby inne niż wskazane w pkt 1, o ile są osobami niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Wsparcie nie może być przyznane na założyciela, który posiadał wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub był zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych.

⁷⁰ Środki przyznawane są na osoby niezatrudnione i narażone na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych lub okres członkostwa był krótszy niż 12 miesięcy (nie dotyczy sytuacji, w której członek występuje ze spółdzielni socjalnej z własnej inicjatywy).

		<ul style="list-style-type: none"> ○ osobę zatrudnianą w spółdzielni socjalnej zgodnie z art. 5a ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych w przypadku spółdzielni utworzonych przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych⁷¹ ▪ wsparcie pomostowe⁷², obejmujące finansowe wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznanych środków (c) <p>– działania prowadzące do poszukiwania i testowania długookresowych źródeł finansowania instytucji wspierających ekonomię społeczną oraz spółdzielni socjalnych (3)</p>
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	68
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na

⁷¹ Wsparcie nie może być przyznane na osobę, która posiadała wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub była zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków przyznanych danej spółdzielni socjalnej w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych. Spółdzielnia socjalna, która otrzymała środki finansowe ma obowiązek dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych lub czas trwania zatrudnienia zgodnie z art. 5a ustawy o spółdzielniach socjalnych był krótszy niż 12 miesięcy (nie dotyczy sytuacji, w której zwolnienie nastąpiło z inicjatywy pracownika).

⁷² Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek spółdzielni socjalnej składany do beneficjenta i świadczone jest przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wsparcia pomostowego do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Pomostowe wsparcie finansowe wypłacane jest miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień wypłacenia środków finansowych na założenie/przystąpienia do/zatrudnienie w spółdzielni socjalnej i przysługuje na założycieli/osoby przystępujące do spółdzielni socjalnej/ osoby zatrudniane w spółdzielni socjalnej, które w momencie przystąpienia do projektu były: (1) osobami, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, (2) osobami innymi niż wskazane w pkt 1, niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub narażonymi na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

		podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>w zakresie typu operacji nr 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej – podmioty o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie spółdzielni socjalnej – podmioty ekonomii społecznej – instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej w obszarze promocji ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa – jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie promocji ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa <p>w zakresie typu operacji nr 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia spółdzielni socjalnej – osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz inne osoby fizyczne, o ile są osobami niezatrudnionymi wykluczonymi społecznie lub narażonymi na wykluczenie społeczne z co najmniej jednego z powodów, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej – podmioty o których mowa w art. 4 ust 2 pkt 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych – spółdzielnie socjalne <p>w zakresie typu operacji nr 3</p> <ul style="list-style-type: none"> – spółdzielnie socjalne – instytucje wspierające ekonomie społeczną
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>

	Opis systemu wyboru projektów:	
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

7.3 INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI⁷³

⁷³ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r. Kwalifikowalność wydatków w ramach tego Działania jest możliwa jedynie w przypadku projektów zatwierdzonych do realizacji na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych do dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym wydatki w ramach projektu mogą być ponoszone do końca okresu kwalifikowalności określonego dla programu.

7.4 NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY – PROJEKTY KONKURSOWE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VII Promocja integracji społecznej
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy – projekty konkursowe

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Aktywizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych i poprawa dostępu do zatrudnienia dla tych osób.</p>
		<p>Uzasadnienie działania: Zmiany zachodzące na rynku pracy, w tym również w kontekście wyzwań demograficznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych. Skuteczność działań aktywizacyjnych adresowanych do osób niepełnosprawnych uzależniona jest od umiejętności dostosowania działań podejmowanych na rzecz tej grupy osób do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających m.in. z rodzajów niepełnosprawności, którymi są dotknięte. Dlatego w ramach działania upowszechniane będzie stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec każdego z uczestników projektu indywidualnego planu działania (IPD).</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	70 784 726 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	60 167 017 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	10 617 709 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu

		(ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego Działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 15 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (O/K/M)

Projekty konkursowe

8.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– programy aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych, w ramach których dla każdego z uczestników przygotowywane i realizowane są indywidualne plany działania, opracowane w oparciu o analizę predyspozycji zawodowych danej osoby niepełnosprawnej, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących (1): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, ▪ Kursy i szkolenia⁷⁴ umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę
----	--	--

⁷⁴ Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin

		<p>kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnictwo zawodowe, ▪ Pośrednictwo pracy, ▪ Zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy, ▪ Staże i praktyki zawodowe⁷⁵, ▪ Subsydiowane zatrudnienie, ▪ Skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ, ▪ Usługi społeczne przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego, ▪ Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) ▪ Specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej⁷⁶ osoby niepełnosprawnej, ▪ Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w
--	--	--

szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, Właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania szkolenia lub kursu, mając na uwadze zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu.

⁷⁵ Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

⁷⁶ Osoba jest zatrudniona na warunkach określonych dla mierzenia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w Zasadach systemu sprawozdawczości PO KL

		<p>początkowym okresie zatrudnienia (14)⁷⁷</p> <p>– Działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową, czyli osobami niepełnosprawnymi) (2).</p>
9.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
10.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	71
11.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty, w tym PFRON i Centralny Zarząd Służby Więziennej - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
12.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>– Osoby niepełnosprawne niezatrudnione lub zatrudnione⁷⁸ w wieku 15-64 lata⁷⁹</p> <p>– Otoczenie osób niepełnosprawnych (tylko łącznie z osobami niepełnosprawnymi i tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, w tym również w zakresie równoległej aktywizacji zawodowej i społecznej osób pełniących obowiązki opiekuńcze)</p>

⁷⁷ Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto może być wypłacony osobie, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia. Jednorazowy dodatek relokacyjny może być realizowany w ramach projektu wyłącznie w połączeniu z innymi aktywizującymi formami wsparcia przewidzianymi w typie operacji. Osoba dla której może być przyznany dodatek relokacyjny jest zatrudniona na warunkach określonych dla mierzenia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w Zasadach systemu sprawozdawczości PO KL. Spełnianie kryterium odległości jest weryfikowane na podstawie oświadczenia złożonego przez uczestnika projektu.

⁷⁸ Do wsparcia kwalifikują się jedynie te osoby zatrudnione, których dochód nie jest wyższy niż dwukrotność kryteriów dochodowych, o których mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Osoby zatrudnione nie mogą stanowić więcej niż 25% uczestników projektu (ograniczenie dotyczy również osób zatrudnionych na chronionym rynku pracy). W projektach mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne bez względu na fakt pobierania świadczeń rentowych, a także osoby niepełnosprawne zatrudnione na chronionym rynku pracy, w szczególności w ZAZ, bez względu na wysokość osiąganych dochodów, o ile wsparcie przewidziane dla osób zatrudnionych w ZAZ ma służyć ich wejściu na otwarty rynek pracy.

⁷⁹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, o ile wsparcie adresowane do tej grupy osób jest ściśle powiązane z przygotowaniem tych osób do podjęcia zatrudnienia, a osoby te zadeklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

13.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
14.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Indykacyjny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VII

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 7.1 <i>ROZWÓJ I UPOWSZECHNIENIE AKTYWNEJ INTEGRACJI</i>	942 919 931	801 481 941	141 437 990
w tym Poddziałanie 7.1.1 <i>Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej</i>	597 049 981	507 492 484	89 557 497
w tym Poddziałanie 7.1.2 <i>Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie</i>	276 292 617	234 848 724	41 443 893
w tym Poddziałanie 7.1.3 <i>Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej</i>	69 577 333	59 140 733	10 436 600
Działanie 7.2 <i>PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU I WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ</i>	583 108 182	495 641 954	87 466 228
w tym Poddziałanie 7.2.1 <i>Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	425 662 948	361 813 506	63 849 442
w tym Poddziałanie 7.2.2 <i>Wsparcie ekonomii społecznej</i>	157 445 234	133 828 448	23 616 786
Działanie 7.3 <i>INICJATYWY LOKALNE NA RZECZ AKTYWNEJ INTEGRACJI</i>	37 920 349	32 232 297	5 688 052
Działanie 7.4 <i>NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY</i>	70 784 726	60 167 017	10 617 709

OGÓŁEM PRIORYTET VII	1 634 733 188	1 389 523 209	245 209 979
---------------------------------	----------------------	----------------------	--------------------

Priorytet VIII
REGIONALNE KADRY
GOSPODARKI

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

Opis Priorytetu VIII

Procesy przemian gospodarczych zachodzące w poszczególnych regionach i sektorach gospodarki wymuszają potrzebę elastycznego reagowania kadr zarządzających przedsiębiorstw. Konieczność zakończenia procesów restrukturyzacyjnych oraz naturalne procesy zmiany profilu działalności przedsiębiorstw w regionach wymagają akceptacji przez ich pracowników, partnerów społecznych i gospodarczych oraz przez samych pracodawców. Niezbędne jest zatem zapewnienie szerokiego wsparcia dla przedsiębiorstw i osób objętych tymi procesami.

Stymulowanie podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych⁸⁰ przez osoby pracujące, zwłaszcza starsze i o niskich kwalifikacjach, jest kluczowe dla utrzymania ich aktywności na rynku pracy.

W celu wzmocnienia atrakcyjności regionów istotne będzie wspieranie transferu wiedzy w ramach współpracy pracowników przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych w sektorach o strategicznym znaczeniu dla regionu. Do osiągnięcia powyższego zamierzenia przyczyni się również współfinansowanie stypendiów dla uczestników studiów doktoranckich, kształcących się na kierunkach uznanych za przyczyniające się w największym stopniu do wzmocnienia konkurencyjności i rozwoju gospodarczego regionu.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu VIII powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu VIII:

1. Objęcia 144 tys. przedsiębiorstw wsparciem w zakresie szkolenia ich pracowników.
2. Objęcia 227 tys. pracujących osób dorosłych wsparciem w formie szkoleń lub kursów przekwalifikowujących.
3. Objęcie wsparciem 191 tys. pracowników o niskich kwalifikacjach.
4. Objęcie wsparciem 530 przedsiębiorstw w zakresie przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą
5. 50% uczestników projektów, którzy w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie znajdą pracę, rozpoczną działalność gospodarczą lub będą kontynuowali zatrudnienie w dotychczasowym miejscu pracy

⁸⁰ Z wyłączeniem szkoleń obowiązkowych, wymaganych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (np. z zakresu BHP)

8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42, PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania:

		<p>Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki</p> <p>Uzasadnienie Działania: Zmiany organizacyjne, w tym prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych, niosą ze sobą ryzyko redukcji zatrudnienia. W celu przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia wywołanego procesami adaptacyjnymi i modernizacyjnymi, należy w zarządzaniu tymi procesami wspomóc zarówno przedsiębiorstwa, samorząd lokalny, instytucje rynku pracy, jak i samorządy gospodarcze. Szczególnej uwagi i wyraźnego wsparcia wymagają w tym kontekście, działania zmierzające do opracowania działań zaradczych i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia niespodziewanej zmiany gospodarczej.</p> <p>Procesy modernizacyjne i adaptacyjne wymuszają także ciągłą aktualizację, podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz umiejętności pracowników. Rosnące zainteresowanie podnoszeniem kompetencji i umiejętności przez pracowników, a także ich pracodawców, zwiększa zapotrzebowanie na szkolenia. Tendencję tę należy wzmacniać, gdyż w porównaniu do innych krajów europejskich polskie przedsiębiorstwa znacznie rzadziej organizują i uczestniczą w szkoleniach. W największym stopniu problem ten dotyczy pracowników o niskich kwalifikacjach. Oferta szkoleniowa powinna być dopasowana do kierunków rozwoju danego regionu, wzmacniać jego przewagę komparatywną i potencjał rozwojowy, jednocześnie odpowiadając na zdiagnozowane potrzeby konkretnego przedsiębiorstwa i będąc dopasowaną w formie do jego możliwości organizacyjno – technicznych..</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	1 386 707 971 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	1 178 701 774 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	208 006 197 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro

22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) – Komunikat Komisji Europejskiej – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (2009/C 83/01) (Dz. Urz. UE C 83 z 07.04.2009, str. 1, z późn. zm.) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p> <p>Podstawą prawną udzielania zagrożonym przedsiębiorcom tymczasowej (do 31 grudnia 2010 r.) ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>⁸¹</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typu operacji nr (1) w Poddziałaniu 8.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa</p>

⁸¹ Od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

		<p>od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>W przypadku typu operacji nr (4) w Poddziałaniu 8.1.2 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1 stycznia 2012 r.</p>
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych – Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia – Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach – Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą – Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania – Liczba osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – ogólne i specjalistyczne szkolenia⁸² i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników⁸³ mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa. (1) – doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą⁸⁴ (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	– wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	– Mikro, mali i średni przedsiębiorcy ⁸⁵ i ich pracownicy ⁸⁶

⁸² Projekty nie mogą obejmować szkoleń obowiązkowych, wymaganych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (np. z zakresu BHP) tj. niekwalifikowalne ze środków EFS są szkolenia, które dotyczą okresowego potwierdzania kwalifikacji na danym stanowisku pracy by nie stracić uprawnień do wykonywania zawodu bez względu na fakt czy obowiązek finansowania takiego szkolenia spoczywa na pracodawcy czy pracowniku

⁸³ Ilekroć w Prioryecie VIII jest mowa o pracowniku (w odniesieniu do projektów objętych pomocą publiczną) należy przez tą definicję rozumieć: a) pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), b) właściciela, pełniącego funkcję kierownicze, c) wspólnika, w tym partnera prowadzącego regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiącego z niego korzyści finansowe

⁸⁴ Beneficjent wsparcia zobowiązany jest do dostarczenia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy z innych programów operacyjnych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem. Z wsparcia w ramach tego Poddziałania wykluczeni są uczestnicy Działania 6.2 lub Poddziałania 8.1.2, którzy otrzymali wsparcie pomostowe, czego dowodem jest oświadczenie złożone przed przystąpieniem do projektu.

⁸⁵ W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu VIII, ilekroć jest mowa o przedsiębiorcy.

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
7.	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – projekty konkursowe

⁸⁶ W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– wsparcie dla osób zwolnionych⁸⁷, przewidzianych do zwolnienia⁸⁸ lub zagrożonych zwolnieniem z pracy⁸⁹ z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu <i>outplacement</i>, obejmujących m.in. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia⁹⁰ i poradnictwo zawodowe (obligatoryjne formy wsparcia przewidziane w ramach projektu)⁹¹ (a) - poradnictwo psychologiczne (b) - pośrednictwo pracy (c) - staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie⁹² (d) - subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy (e) - bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów⁹³ (f):
----	--	---

⁸⁷ Dotyczy osób pozostających bez zatrudnienia, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu oraz nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty, którzy utracili pracę po dniu 31 grudnia 2012 roku .

⁸⁸ Dotyczy osób, które znajdują się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

⁸⁹ Dotyczy osób zatrudnionych u pracodawcy, który w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu potencjalnego uczestnika dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników.

⁹⁰ W przypadku szkoleń stanowiących element projektu *outplacementowego* uczestnikom projektu będących pracownikami może być przyznany dodatek szkoleniowy w wysokości nieprzekraczającej 4,00 PLN brutto za godzinę uczestnictwa w szkoleniu. Osobom pozostającym bez zatrudnienia uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie.

⁹¹ Nie dotyczy osób objętych wsparciem w formie studiów podyplomowych. W tym przypadku szkolenia mają charakter fakultatywny i mogą być realizowane w zależności od potrzeb poszczególnych uczestników projektu.

⁹² Osobom uczestniczącym w stażu lub odbywającym praktyki zawodowe przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia (właściwa IP/IP2 określi szczegółowe warunki odbywania stażu oraz praktyki zawodowej, biorąc pod uwagę zapewnienie właściwych warunków nabywania umiejętności przez uczestników projektu).

⁹³ Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie finansowe na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków

	<ul style="list-style-type: none"> • doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej, • przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tys. PLN na osobę⁹⁴, • wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu)⁹⁵ <p>- jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie</p>
--	--

Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PO KL, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Z otrzymania wsparcia tego rodzaju są wyłączone osoby zarejestrowane w Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.

⁹⁴ Beneficjent ma obowiązek monitorowania prawidłowości wydatkowania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości przyznanych uczestnikowi projektu w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej. Uczestnik projektu, który otrzymał środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości ma obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami, jeżeli prowadził działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy, albo naruszone zostały inne warunki umowy, w tym zwłaszcza dotyczące przeznaczenia tych środków.

⁹⁵ Podstawowe wsparcie pomostowe przyznawane jest na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta przez okres do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. W uzasadnionych przypadkach oraz na wniosek uczestnika projektu składany do beneficjenta dopuszczalne jest przedłużenie wypłaty wsparcia pomostowego przez okres do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego. Beneficjent może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na pokrycie wydatków ponoszonych przez uczestnika projektu w okresie od dnia rejestracji działalności gospodarczej do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego.

		<p>w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia⁹⁶ (g)</p> <p>- studia podyplomowe (h)</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia)⁹⁷ (2) - szkolenia lub doradztwo dla przedsiębiorców i ich pracowników wspomagające przeprowadzenie procesu zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa (3) - badania i analizy, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie, służące programowaniu działań instytucji samorządu województwa w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników (4)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób

⁹⁶ Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto może być wypłacony osobie, która uzyskała nowe zatrudnienie (poza dotychczasowym miejscem pracy) w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia. Jednorazowy dodatek relokacyjny może być realizowany w ramach projektu wyłącznie w połączeniu z innymi aktywizującymi formami wsparcia przewidzianymi w typie operacji. Osoba dla której może być przyznany dodatek relokacyjny jest zatrudniona na warunkach określonych dla mierzenia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w Zasadach systemu sprawozdawczości PO KL. Spełnianie kryterium odległości jest weryfikowane na podstawie oświadczenia złożonego przez uczestnika projektu.

⁹⁷ Grupę docelową projektów realizowanych w tym typie operacji stanowią: 1) osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa) – z własnej inicjatywy; 2) pracownicy – tylko z inicjatywy pracodawcy (delegowanie); w tym przypadku pracodawca będący przedsiębiorcą, kierujący pracownika na szkolenie jest beneficjentem pomocy publicznej.

		fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracodawcy i pracownicy pracodawców przechodzących procesy restrukturyzacyjne (1,2) – osoby, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu (1) – nauczyciele i pracownicy instytucji sektora oświaty zwolnieni, zagrożeni zwolnieniem lub przewidziani do zwolnienia po dniu 31 grudnia 2012 roku (1) – przedsiębiorcy i ich pracownicy (3) – osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa)⁹⁸ (2) – jednostki samorządu terytorialnego (4)
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z

⁹⁸ Zgodnie z definicjami zawartymi w *Słowniku terminologicznym*.

	sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie (1): <ul style="list-style-type: none"> - organizacji pracy (a) - form świadczenia pracy (b) - promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych (c) - godzenia życia zawodowego i prywatnego (d) – promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	62, 64
4.	Typ beneficjentów	partnerzy społeczni (związki pracodawców ⁹⁹ i związki zawodowe ¹⁰⁰) oraz podmioty, których treść statutu wskazuje na to, że posiadają status

⁹⁹ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz.U. z 2002 Nr 112 poz. 979 z późn. zm) – dotyczy całego Priorytetu VIII.

¹⁰⁰ W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) – dotyczy całego Priorytetu VIII.

		związku pracodawców lub związku zawodowego lub są organizacją członkowską, regionalną i branżową, wchodzącą w skład organizacji pracowników i pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – pracodawcy i pracownicy – organizacje pracodawców – związki zawodowe – jednostki samorządu terytorialnego – instytucje rynku pracy – społeczność lokalna – organizacje pozarządowe
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd

		województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
--	--	--

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe¹⁰¹

¹⁰¹ Realizacja Poddziałania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r.

8.2 TRANSFER WIEDZY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42, PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	Działanie 8.2 Transfer wiedzy

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Zwiększenie transferu wiedzy i wzmocnienie powiązań sfery B+R z przedsiębiorstwami, służące rozwojowi gospodarczemu regionów</p> <p>Uzasadnienie Działania: Wysoka aktywność innowacyjna przedsiębiorstw oraz efektywne wykorzystanie przez przemysł wiedzy i badań naukowych są obecnie kluczowymi czynnikami konkurencyjności gospodarki zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Skala tworzenia i absorbowania innowacji jest w Polsce wysoce niewystarczająca. Niskie zaangażowanie sektora przedsiębiorczości w finansowanie działalności badawczo-rozwojowej świadczy o braku współpracy pomiędzy przemysłem i sferą nauki oraz wskazuje na strukturalną słabość sektora badawczo-rozwojowego w Polsce. Jednym ze sposobów zwiększenia poziomu innowacyjności polskich przedsiębiorstw i nawiązania bliskich powiązań pomiędzy nauką i przemysłem jest inicjowanie na poziomie regionów współpracy podmiotów z sektora B+R oraz przedsiębiorstw w celu wypracowywania koncepcji wdrożeń o charakterze naukowym i technologicznym. Realizacja działania przyczyni się do wzmocnienia korzystnych procesów i zmian, jakie obecnie zachodzą w poszczególnych regionach w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Poprawie innowacyjności i zwiększeniu konkurencyjności regionu będzie sprzyjało również inwestowanie w młode kadry naukowe, realizowane za pomocą naukowych stypendiów doktoranckich. Dobór sektorów gospodarki, w których wspierana będzie współpraca sfery B+R i biznesu oraz wspierane będą kadry naukowe, będzie następował na podstawie Regionalnych Strategii Innowacji jako dokumentu określającego kierunki strategii województw w obszarze transferu wiedzy i innowacji.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	260 990 288 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	221 841 745 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	39 148 543 Euro

21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	<p>Tam gdzie ma zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) – Komunikat Komisji Europejskiej – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (2009/C 83/01) (Dz. Urz. UE C 83 z 07.04.2009, str. 1, z późn. zm.) <p>Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1598, z późn. zm.)</p> <p>Podstawą prawną udzielania zagrożonym przedsiębiorcom tymczasowej (do 31 grudnia 2010 r.) ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem jest <i>rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>¹⁰²</p>
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu

¹⁰² Od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

	kwalikowalności wydatków	późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych w podziale na: <ul style="list-style-type: none"> - pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych - pracowników naukowych w przedsiębiorstwach – Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – staże i/lub szkolenia praktyczne dla (1): <ul style="list-style-type: none"> - pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych (a) - pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych uczelni – w przedsiębiorstwach (b) – tymczasowe zatrudnienie w MMŚP wysoko wykwalifikowanego personelu¹⁰³ (2) – wsparcie dla przedsiębiorstw obejmujące szkolenia i/lub doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw prowadzone przez (lub z udziałem) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych jednostek naukowych i uczelni ukierunkowane na wdrożenie danych przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach (3) – wsparcie współpracy między jednostkami
----	--	---

¹⁰³ W rozumieniu art. 30 pkt. 5 rozporządzenia Komisji 800/2008 (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) „wysoko wykwalifikowany personel” oznacza badaczy, inżynierów, projektantów i osoby odpowiedzialne za marketing, posiadające wyższe wykształcenie i co najmniej pięcioletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe. Do doświadczenia zawodowego można zaliczyć studia doktoranckie

		<p>naukowymi a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii obejmujące wypracowanie konkretnych efektów wdrożeniowych (4)</p> <p>– stypendia naukowe i wsparcie towarzyszące (np. szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy) dla doktorantów kształcących się na kierunkach matematyczno – przyrodniczych i technologicznych (SMT)¹⁰⁴ oraz zgodnych z RSI danego województwa, a także pokrycie kosztów¹⁰⁵ opiekuna doktoranta na uczelni lub w jednostce naukowej¹⁰⁶(5)</p>
	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – przedsiębiorcy – pracownicy przedsiębiorstw – uczelnie – jednostki naukowe – pracownicy naukowci jednostek naukowych¹⁰⁷ – pracownicy naukowci, naukowo-dydaktyczni dydaktyczni uczelni¹⁰⁸ – doktoranci¹⁰⁹

¹⁰⁴ Zakres kierunków SMT określany jest na podstawie międzynarodowej klasyfikacji ISCED97

¹⁰⁵ O ile koszty te nie wynikają z zadań objętych zakresem obowiązków lub pragmatyką zawodową opiekunów doktorantów określoną w innych dokumentach wewnętrznych danej uczelni bądź jednostki naukowej.

¹⁰⁶ Koszty opiekuna doktoranta wypłacane w formie ryczałtu do wysokości 1/3 stypendium doktoranckiego miesięcznie.

¹⁰⁷ W rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2010 r. Nr 96 poz. 615 z późn. zm) ilekroć o nich mowa w opisie Priorytetu VIII.

¹⁰⁸ W rozumieniu art. 110 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. Poz. 572).

¹⁰⁹ Ilekroć w Działaniu 8.2 jest mowa o „doktorantach”, należy przez to rozumieć: 1) uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich (studiów trzeciego stopnia) w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. Poz. 572) oraz 2) inne niż wymienione w pkt 1 osoby, których przewód doktorski został wszczęty zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) – do dnia podjęcia uchwały o nadaniu stopnia doktora.

6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – stypendia naukowe i wsparcie towarzyszące (np. szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy) dla doktorantów kształcących się na kierunkach matematyczno – przyrodniczych i technologicznych (SMT)¹¹⁰ oraz zgodnych z RSI¹¹¹ danego województwa, a także pokrycie
----	--	--

¹¹⁰ Zakres kierunków SMT określany jest na podstawie międzynarodowej klasyfikacji ISCED97

¹¹¹ System zgłoszeń, sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez beneficjenta systemowego w porozumieniu z Instytucją Pośredniczącą w ten sposób, że średniomiesięczna wysokość stypendium wynosi od 3.000 do 5.000 PLN; kwota ta w całości stanowi przychód stypendysty i nie podlega rozliczeniu – może być wydatkowana przez stypendystę na dowolny cel.

		kosztów¹¹² opiekuna doktoranta na uczelni lub w jednostce naukowej¹¹³ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	74
4.	Typ beneficjentów	Jednostka organizacyjna samorządu województwa wskazana przez Instytucję Pośredniczącą w Planie działania.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – uczelnie oraz ich pracownicy naukowi i naukowo-dydaktyczni – pracownicy naukowi – doktoranci
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

¹¹² O ile koszty te nie wynikają z zadań objętych zakresem obowiązków lub pragmatyką zawodową opiekunów doktorantów określoną w innych dokumentach wewnętrznych danej uczelni bądź jednostki naukowej.

¹¹³ Koszty opiekuna doktoranta wypłacane w formie ryczału do wysokości 1/3 stypendium doktoranckiego miesięcznie.

	przyznaniu wsparcia dla projektu	
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu VIII

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 8.1 <i>ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE</i>	1 386 707 971	1 178 701 774	208 006 197
w tym Poddziałanie 8.1.1 <i>Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw</i>	1 009 054 321	857 696 172	151 358 149
w tym Poddziałanie 8.1.2 <i>Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie</i>	343 182 376	291 705 019	51 477 357
w tym Poddziałanie 8.1.3 <i>Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności</i>	20 139 889	17 118 906	3 020 983
w tym Poddziałanie 8.1.4 <i>Przewidywanie zmiany gospodarczej</i>	14 331 385	12 181 677	2 149 708
Działanie 8.2 <i>TRANSFER WIEDZY</i>	260 990 288	221 841 745	39 148 543
w tym Poddziałanie 8.2.1 <i>Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw</i>	153 483 390	130 460 882	23 022 508
w tym Poddziałanie 8.2.2 <i>Regionalne Strategie Innowacji</i>	107 506 898	91 380 863	16 126 035
OGÓŁEM PRIORYTET VIII	1 647 698 259	1 400 543 519	247 154 740

Priorytet IX
ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I
KOMPETENCJI
W REGIONACH

PRIORYTET IX

ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Opis Priorytetu IX

Priorytet IX stanowi odpowiedź na problem nierównego dostępu do edukacji osób, które zgodnie z diagnozą napotykać na trudności w tym zakresie. Analiza zawarta w programie wskazuje w szczególności na potrzebę realizowania działań obejmujących wsparcie kierowane do osób i placówek realizujących proces kształcenia, mających na celu stworzenie równych szans poprzez upowszechnienie edukacji przedszkolnej i kształcenia ustawicznego. Problem wyrównywania szans dotyczy też likwidacji zjawiska wewnętrznej segregacji uczniów w szkołach, co wiąże się z problemem wykluczenia społecznego.

Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji wymaga systemowego wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach gdzie edukacja przedszkolna jest upowszechniona w niewystarczającym zakresie, czyli w dużej mierze na obszarach wiejskich. Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej przyczyni się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji. Jednocześnie, w ramach przeglądu śródkresowego została wprowadzona zmiana polegająca na skierowaniu wsparcia w szczególności do obszarów o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Wobec tego, w drugiej połowie okresu programowania wsparcie zostało ukierunkowane na obszary, które w skali regionu odnotowały najniższy stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W tym celu wsparcie zostanie ograniczone do 30% obszarów każdego województwa, na których stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest najniższy. Wprowadzone w ramach przeglądu śródkresowego ograniczenie okazało się niewspółmierne do identyfikowanych na poziomie regionalnym potrzeb w obszarze edukacji przedszkolnej i uniemożliwiło skierowanie wsparcia do obszarów, które nie znajdowały się wśród gmin o najniższym stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, iż dotychczasowe wsparcie EFS przyczyniło się do wyrównania dysproporcji wewnątrzregionalnych w zakresie stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Tym samym dalsze ograniczanie możliwości wykorzystania środków EFS wyłącznie przez 30% gmin o najgorszym stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w skali regionu, w sytuacji wyrównania poziomów upowszechnienia w tych gminach uniemożliwia objęcie wsparciem tych obszarów, które rzeczywiście mają potencjał do wspierania edukacji przedszkolnej. Większą efektywność wsparcia PO KL w zakresie upowszechnienia edukacji przedszkolnej mogą zapewnić działania, które skoncentrowane zostaną na obszarach, gdzie pomimo obecnie oferowanych usług przedszkolnych nadal istnieją deficyty w zakresie dostępności miejsc edukacji przedszkolnej oraz istnieje potencjał do wielokrotnienia efektów inwestycji w tę formę wyrównywania szans edukacyjnych. Ponadto, szczególny nacisk zostanie położony na mechanizmy zapewnienia trwałości ośrodków przedszkolnych, które otrzymały wsparcie ze środków EFS.

Śródkresowa ocena rezultatów wdrażania programu wykazała konieczność lepszego zaadresowania działań polegających na upowszechnieniu idei uczenia się przez całe życie, a także zmiany logiki i struktury dotychczasowego wsparcia udzielanego osobom dorosłym, co też znajduje uzasadnienie zarówno w doświadczeniach z przebiegu realizacji Programu, a także odzwierciedla sytuację na polskim rynku pracy. Zmniejszeniu dysproporcji w upowszechnieniu kształcenia ustawicznego, zwłaszcza na terenach wiejskich i miejskich zagrożonych degradacją, będą służyć zarówno programy skierowane do osób dorosłych, które umożliwią uzupełnianie lub podwyższanie wykształcenia ogólnego oraz kwalifikacji zawodowych, jak też usługi doradcze i informacyjne w zakresie formalnego i pozaformalnego kształcenia osób dorosłych. Zmiany w tym zakresie, zaproponowane w ramach przeglądu śródkresowego obejmują koncentrację wszystkich form kształcenia osób dorosłych w ramach Priorytetu IX. W związku z powyższym w ramach Priorytetu wspierane będzie kształcenie osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia ogólnego i kwalifikacji zawodowych w

formach szkolnych lub w formach pozaszkolnych (wymienionych w *Rozporządzeniu MEN z dn. 11 stycznia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych*). Jednocześnie wsparcie placówek prowadzących formalne kształcenie ustawiczne umożliwi m.in. podniesienie jakości oferowanych usług, ich dostosowanie do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz wdrożenie innowacyjnych form kształcenia ustawicznego. W obszarze rozwoju kompetencji kluczowych osób dorosłych wsparcie zostanie skoncentrowane na podnoszeniu kompetencji językowych oraz wykorzystania technologii ICT poprzez kształcenie pozaformalne. Zaproponowane ograniczenie katalogu kompetencji ma największy wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie wskazanych powyżej umiejętności przyczynia się do zwiększenia szans zatrudnienia. Z jednej strony podejście koncentrujące się na wybranych obszarach deficytu kompetencji przyczyni się do wyrównywania istniejących dysproporcji w tym zakresie (np. w wymiarze miasto - wieś) i podniesienia zdolności tych osób do dalszego uczenia się, z drugiej zaś strony poprzez promowanie idei uczenia się przez całe życie, będzie stanowić katalizator zmian społecznych zachodzących w tym obszarze.

Uzupełnieniem działań edukacyjnych podejmowanych w ramach Priorytetu IX będą usługi doradcze w zakresie wyboru formy i kierunku kształcenia formalnego i pozaformalnego osób dorosłych. Rozwiązanie to będzie wprowadzone pilotażowo i będzie ono realizowane jedynie w ograniczonym zakresie, obejmującym wstępnie 2 powiaty z danego regionu. Usługi brokeringu będą obejmowały pomoc w zdiagnozowaniu potrzeb oraz wyborze odpowiedniej oferty szkoleniowej dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy podejmują działania w zakresie podwyższania własnych kwalifikacji. W rezultacie rozwiązanie to nie będzie obejmowało kosztów tworzenia zaplecza instytucjonalnego, lecz jedynie koszt rzeczywiście świadczonych usług na rzecz odbiorców. Wprowadzenie powyższego mechanizmu, przy obecnym rozproszeniu i różnorodności ofert szkoleniowych pozwoli na lepsze dostosowanie wsparcia do rzeczywistych potrzeb edukacyjnych.

Istotnym elementem Priorytetu IX będą instrumenty bezpośredniego wsparcia szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) uczniów oraz słuchaczy szkół i placówek oświatowych, pochodzących z rodzin najuboższych, poprzez dofinansowanie lokalnych oraz regionalnych programów pomocy stypendialnej. Efektem tych działań powinno być zwiększenie udziału osób objętych wsparciem w kształceniu na poziomie wyższym, zwłaszcza na kierunkach studiów istotnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

W ramach Priorytetu zaplanowano działania służące zmniejszaniu nierówności w jakości edukacji (kształcenia i szkolenia) na terenach miejskich i wiejskich. W tym celu będą realizowane projekty rozwojowe szkół i placówek oświatowych, wprowadzające nowy model pracy szkoły oraz służące podniesieniu jakości edukacji. Elementami projektów będą m.in. działania szkoły na rzecz podniesienia kompetencji kluczowych uczniów, zwłaszcza w zakresie matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych i technicznych, m.in. poprzez zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne. W konsekwencji zostaną zmniejszone dysproporcje w stopniu opanowania kompetencji kluczowych przez uczniów wewnątrz poszczególnych szkół oraz pomiędzy nimi, a także pomiędzy uczniami szkół miejskich i wiejskich. Nowy model pracy szkoły zakłada ponadto poprawę sprawności zarządzania szkołą.

Realizacja regionalnych polityk edukacyjnych wymaga dostosowania kierunków kształcenia zawodowego na szczeblu województw do regionalnych i lokalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki. W ramach Priorytetu cel ten zostanie osiągnięty – z jednej strony – poprzez modernizację kształcenia zawodowego oraz jego dostosowanie do potrzeb regionu, zgodnie ze strategią rozwoju regionu, w ścisłej współpracy z przedsiębiorcami. Działania te będą uzupełnione poprzez wyposażenie szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne, w tym podręczniki. Z drugiej strony, programy doradztwa edukacyjno-zawodowego dostarczą uczniom i innym uczestnikom procesu kształcenia informacji ułatwiających wybór kierunku kształcenia, dającego większe szanse na znalezienie zatrudnienia. Tym samym kompleksowe wsparcie realizowane w ramach Priorytetu przyczyni się do podniesienia atrakcyjności i popularności kształcenia zawodowego. Ponadto w celu poprawy jakości kształcenia zawodowego, w drugiej połowie okresu programowania podejmowane będą działania mające na

celu zwiększenie udziału pracodawców w programowaniu treści kształcenia i szkolenia pod kątem potrzeb rynku pracy oraz organizacji staży i praktyk zawodowych.

Poprawie jakości kształcenia i zarządzania oświatą będzie służyć realizacja programów rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli oraz pracowników administracyjnych systemu oświaty.

Istotnym elementem Priorytetu jest również wsparcie na rzecz przeciwdziałania marginalizacji obszarów wiejskich. Procesy decydujące o rozwoju społeczno-gospodarczym koncentrują się obecnie w ośrodkach silniej zurbanizowanych. Niekorzystna sytuacja mieszkańców obszarów wiejskich jest zdeterminowana m.in. przez niski poziom wykształcenia, wynikający z utrudnionego dostępu do usług edukacyjnych, a także niską świadomość korzyści płynących z edukacji. Ze względu na ten fakt Priorytet IX obejmuje również wsparcie inicjatyw lokalnych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie działań przyczyniających się do zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej oraz podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców.

Odpowiednie projekty realizowane w ramach działań Priorytetu IX powinny przyczynić się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu IX:

1. Objęcia w ramach Priorytetu 20% dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich.
2. Objęcia 1% osób w wieku 25-64 lata kształceniem ustawicznym w ramach Priorytetu.
3. Wdrożenia przez 70% szkół podstawowych w każdym województwie projektów dotyczących indywidualizacji nauczania.
4. Wdrożenia przez 60% szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych), projektów rozwojowych obejmujących m.in. nowoczesny system zarządzania, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne (szkoły wiejskie 80%, miejskie 42%).
5. Objęcia 50% szkół prowadzących kształcenie zawodowe programami rozwojowymi.
6. Zapewnienia współpracy z przedsiębiorstwami 75% szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które zrealizowały programy rozwojowe.
7. Zwiększenia do 11% odsetka nauczycieli podnoszących swoje kompetencje poprzez doskonalenie zawodowe w krótkich formach w ramach osi priorytetowej (w tym odsetka nauczycieli na obszarach wiejskich do 33%, a odsetka nauczycieli kształcenia zawodowego do 8%).

9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Institucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Institucja Pośrednicząca	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Institucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Institucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Institucja Wdrażająca (Institucja Pośrednicząca II stopnia)	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Institucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Institucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotyających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych - wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia <p>Uzasadnienie Działania:</p> <p>Warunkiem niezbędnym do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa jest stworzenie warunków powszechnego dostępu do edukacji już od najwcześniejszych etapów wychowania i kształcenia tj. etapu edukacji przedszkolnej. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci, szczególnie z obszarów wiejskich, wymaga wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej przy jednoczesnym wzmocnieniu działającej sieci ośrodków przedszkolnych i uelastycznieniu ich oferty do rzeczywistych potrzeb dzieci i ich opiekunów.</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa wymaga również od systemu oświaty stworzenia mechanizmów eliminujących lub kompensujących oddziaływanie czynników utrudniających uczestnictwo w procesie kształcenia. Istotnym elementem polityki wyrównywania szans edukacyjnych powinno być zatem wzmocnienie działań instytucji oświatowych ukierunkowane na pomoc uczniom, którzy ze względu na czynniki ekonomiczne, społeczne czy kulturowe nie funkcjonują prawidłowo w systemie oświaty. Do grupy takich uczniów można zaliczyć: uczniów o niskich osiągnięciach w nauce, uczniów niepełnosprawnych, uczniów pochodzących z mniejszości narodowych lub etnicznych, uczniów pochodzących z rodzin patologicznych oraz uczniów dotkniętych patologiami społecznymi itp., a także młodzież, która ze względu na różne czynniki przedwcześnie opuściła system szkolnictwa.</p> <p>Wsparcie szkoły powinno obejmować nie tylko realizację programów edukacyjnych (dodatkowych</p>
-----	------------------------------	---

		<p>zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych) skierowanych do powyższych grup uczniów, ale także wsparcie pedagogiczno – psychologiczne skoncentrowane na eliminacji czynników lokujących uczniów w niekorzystnej sytuacji edukacyjnej.</p> <p>Powszechnemu dostępowi do edukacji powinna towarzyszyć atrakcyjna i o wysokiej jakości oferta edukacyjna instytucji systemu oświaty. W obecnej sytuacji istotnym problemem polskiego systemu edukacji jest znaczne zróżnicowanie jakości pracy szkół pod względem ich lokalizacji (miasto – wieś) oraz poziomu szkolnictwa. Wsparcie wdrażane w ramach Działania umożliwi zmniejszenie tych różnic poprzez realizację programów ukierunkowanych na podniesienie jakości pracy szkół m.in. poprzez wprowadzenie innowacyjnych form nauczania o wyższej skuteczności czy wdrażania bardziej efektywnych modeli zarządzania placówką oświatową.</p> <p>Programy rozwojowe szkół będą również przyczyniać się do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania edukacji. W tym celu szkoły oraz ich organy prowadzące otrzymają wsparcie na rozszerzenie swojej oferty edukacyjnej o elementy wykraczające poza standardowy program nauczania np. dodatkowy język obcy. Realizacja programów rozwojowych przyczyni się do podniesienia jakości nauczania w szkole, a co za tym idzie do lepszych wyników w nauce osiągniętych przez uczniów, którzy uzyskają dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.</p> <p>Dodatkowo, w związku z trudną sytuacją osób młodych na rynku pracy wsparcie udzielane w ramach Działania umożliwi realizację w szkołach ponadgimnazjalnych programów stażowych ukierunkowanych na wyposażenie uczniów w kompetencje ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i zwiększające szanse na przyszłe zatrudnienie.</p> <p>Jednocześnie, w celu wyeliminowania negatywnych czynników utrudniających dostęp do edukacji niezbędne jest podejmowanie działań wspomagających szkołę w organizacji kształcenia i wychowania na początkowym etapie edukacyjnym, ukierunkowane na indywidualizację nauczania, która stanowi konsekwencję nowej podstawy</p>
--	--	---

		programowej kształcenia ogólnego.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	1 153 953 397 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	980 860 386 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	173 093 011 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	<p>Dla projektów konkursowych w ramach Poddziałania 9.1.1 (typ operacji 1a i 1b), których wybór i kontraktacja następuje na podstawie konkursów ogłoszonych w 2012 r. i później – 15% wartości projektu.</p> <p>Dla projektów systemowych w ramach Poddziałania 9.1.1 (typ operacji 1c), których wybór i kontraktacja następuje na podstawie naborów ogłoszonych w 2013 r. zniesiony został obowiązek wniesienia wkładu własnego beneficjenta.</p>
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego</p> <p>W przypadku typów operacji nr (1a)) w ramach Poddziałania 9.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 10 maja 2013 r., a ogłaszanie konkursów od dnia wejścia w życie zmienionej wersji SzOP.</p> <p>W przypadku typów operacji nr (1b) w ramach Poddziałania 9.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie od dnia 1</p>

		stycznia 2012 r. W przypadku typu operacji nr (1c) w ramach Poddziałania 9.1.1 - kwalifikowalność wydatków jest możliwa od dnia 10 maja 2013 r.,
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej (ograniczenie nie dotyczy systemowych projektów indywidualizacji nauczania w klasach I-III szkół podstawowych (Poddziałanie 9.1.2) oraz systemowych projektów w zakresie przygotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym – Poddziałanie 9.1.1)
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	Działanie 9.1 do 10%, za wyjątkiem Poddziałania 9.1.1, gdzie <i>cross-financing</i> określany jest zgodnie z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i>
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania – Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na obszary miejskie i wiejskie – Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - *projekty konkursowe/ projekty systemowe*

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, obejmujące (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego¹¹⁴) w gminach z terenu
----	--	---

¹¹⁴ W rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 161, poz. 1080 z późn. zm.)

		<p>województwa o najwyższym zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej¹¹⁵ (a) – projekty konkursowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych, przyczyniające się do wzrostu całkowitej liczby miejsc w przedszkolach i/lub innych formach wychowania przedszkolnego podlegających pod jeden organ prowadzący i umiejscowionych na terenie danej gminy (b) – projekty konkursowe – przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym¹¹⁶ (c) - projekty systemowe
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> - wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) (1a, 1b) - organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi (1c)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	– dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w <i>Ustawie o systemie oświaty</i> (1a, 1b ¹¹⁷ , 1c)

¹¹⁵ W przypadku konkursów ogłoszonych do dnia wejścia w życie zmienionej wersji Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL tworzenie przedszkoli możliwe jest wyłącznie na terenie 30% gmin z województwa o najniższym w skali regionu stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Podtyp operacji stosuje się do konkursów ogłoszonych po dniu wejścia w życie nowej wersji Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL.

¹¹⁶ Kwestie dotyczące realizacji projektów zostały uregulowane w *Zasadach przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w ramach Poddziałania 9.1.1 w zakresie przygotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym*, przygotowanych przez IZ PO KL.

¹¹⁷ W przypadku gdy obowiązkowe przygotowanie przedszkolne realizowane jest w przedszkolu, uczestniczące w nim dzieci mogą stanowić grupę docelową Poddziałania 9.1.1. Wsparcie w ramach Poddziałania 9.1.1 nie może być skierowane do dzieci objętych obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej. W tej sytuacji dzieci te stanowią grupę docelową programów

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – rodzice dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w <i>Ustawie o systemie oświaty</i> (1a, 1b, 1c) – istniejące przedszkola, w tym przedszkola specjalne (1b) – funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego, w rozumieniu <i>Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania</i> (1b) – oddziały przedszkolne w publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych, prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne (1b, 1c),
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe/ projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki</i> .
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	W przypadku projektów konkursowych - Instytucja

rozwojowych realizowanych przez szkoły w ramach Poddziałania 9.1.2. Przypis ma zastosowanie do podtypów operacji 1a i 1b.

		wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
		W przypadku projektów systemowych – nie dotyczy

Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>- Programy rozwojowe¹¹⁸ szkół i placówek¹¹⁹ prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (z wyłączeniem działań dotyczących indywidualizacji nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych)¹²⁰ (1), w szczególności obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia (a) - doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym
----	--	---

¹¹⁸ Programy rozwojowe szkół i placówek realizowane w Poddziałaniu 9.1.2 spełniają łącznie następujące cechy:

1. kompleksowo odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze danej szkoły/placówki oświatowej i jej uczniów (szkół/placówek oświatowych i ich uczniów);
2. kompleksowo i trwale przyczyniają się do jakościowych zmian w funkcjonowaniu szkoły/placówki oświatowej i/lub trwałego rozszerzenia oferty edukacyjnej danej szkoły/placówki oświatowej (szkół/placówek oświatowych);
3. zawierają określone cele, rezultaty i działania już na etapie aplikowania;
4. działania określone w programie rozwojowym przyczyniają się do rozwoju kompetencji kluczowych określonych w *Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)* i stanowią co najmniej 70% ogółu działań merytorycznych podejmowanych w projekcie;
5. zawierają elementy zgodne z polityką edukacyjną państwa i województwa.

¹¹⁹ Placówki w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 j.t. z późn. zm.)

¹²⁰ Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych wynika z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.(Dz. U. z 2012 r. Nr. 0, poz. 977)

		<p>wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym) (b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki (c) - dodatkowe zajęcia (pozaekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (d) - rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery) (e) - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne (f) - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania (g) <p>- staże zawodowe¹²¹ realizowane u pracodawców, skierowane do uczniów szkół</p>
--	--	---

¹²¹ W ramach Poddziałania 9.1.2 możliwa jest organizacja staży u pracodawców, mających na celu wyposażeniu uczniów w praktyczne umiejętności. Staże powinny uwzględniać następujące zasady:

- Okres realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia.

		ponadgimnazjalnych, prowadzących kształcenie ogólne (2)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> - Szkoły oraz placówki w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy o systemie oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych¹²²) i ich organy prowadzące - uczniowie i wychowankowie szkół i placówek

-
- Za udział w stażu uczniowie mogą otrzymywać stypendium stażowe, w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie ustawy z 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
 - Katalog wydatków może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenia miejsca pracy stażysty, szkolenia BHP stażysty itp.) (w łącznej wysokości nie przekraczającej 3 000 zł w przeliczeniu na 1 osobę odbywającą staż).
 - Do zadań opiekuna stażysty należy w szczególności: diagnoza kompetencji i kwalifikacji stażysty (we współpracy z nauczycielem), określenie celu i programu staży (we współpracy z nauczycielem), zapoznanie uczniów z programem stażu, nadzór nad realizacją stażu oraz sporządzenie dokumentu potwierdzającego odbycie stażu
 - Koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty u pracodawcy powinno uwzględniać jedną z opcji:
 - refundację pracodawcy całości lub części wynagrodzenia opiekuna stażysty w zakresie odpowiadającym delegowaniu go do zadań związanych z opieką nad stażystą, ale nie więcej niż 500 zł brutto,
 - refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna stażysty w wysokości nie przekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia, wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad stażystą), ale nie więcej niż 500 zł brutto,
 - Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty, z tytułu wypełnienia ww. obowiązków odnosi się do zrealizowanej przez niego usługi, a nie do liczby uczniów, wobec których tę usługę świadczy.
 - Dokument potwierdzający odbycie stażu powinien zawierać co najmniej: okres stażu, cel i program stażu, opis zadań wykonywanych przez stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez stażystę w wyniku stażu oraz ocenę stażysty dokonaną przez opiekuna.

¹²² Zgodnie z art. 3 pkt 15) ustawy o systemie oświaty poprzez szkoły dla dorosłych należy rozumieć szkoły, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy o systemie oświaty, w których stosuje się odrębną organizację kształcenia i do których są przyjmowane osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły.

		(w rozumieniu art. 2 ust 3, 5 ustawy o systemie oświaty) prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych) – osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

projekty systemowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	programy indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych¹²³ (1)
2.	Zakres stosowania cross-	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie</i>

¹²³ Kwestie dotyczące programów indywidualizacji zostały uregulowane w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w zakresie indywidualizacji nauczania realizowanych przez organy prowadzące szkoły w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* przygotowanych przez IZ PO KL

	finansingu	<i>kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	Organy prowadzące szkoły podstawowe ¹²⁴
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– uczniowie i uczennice klas I-III szkół podstawowych
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekty systemowe

¹²⁴ Beneficjentami systemowymi mogą być organy prowadzące szkoły inne niż wskazane w ramach Poddziałania 3.3.3

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	– realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. ¹²⁵ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	Jednostka organizacyjna samorządu województwa wskazana przez Instytucję Pośredniczącą w Planie działania.

¹²⁵ Szczegółowe zasady realizacji regionalnych programów stypendialnych zostaną określone w regulaminach przyznawania pomocy stypendialnej opracowanych przez beneficjentów systemowych Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez Instytucję Pośredniczącą. Przyjęte zasady muszą jednak zachować zgodność z przedstawionymi poniżej wspólnymi ramami dla wszystkich regionalnych programów stypendialnych:

- Wysokość stypendiów ustalają beneficjenci systemowi Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez Instytucję Pośredniczącą, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 600 zł. Minimalny okres na jaki przyznawane będzie stypendium wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego
- Kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów określone zostanie w regulaminach regionalnych programów stypendialnych w oparciu o: średnią uzyskiwanych ocen (w szczególności średnią ocen z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i technicznych), wyniki egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych, osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i turniejach szczebla co najmniej wojewódzkiego, a także inne czynniki określone przez beneficjenta systemowego zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez IP
- Kryterium dochodowe (na jednego członka rodziny) określa się jako maksymalnie dwukrotność kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Dochody na członka rodziny przewyższające tą kwotę uniemożliwiają otrzymanie stypendium.
- Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium
- W trakcie otrzymywania stypendium uczeń – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia. Opiekun stypendysty za związane z tą funkcją obowiązki może otrzymywać wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej 30% wysokości stypendium ucznia (wg kalkulacji miesięcznej).

5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	– szczególnie uzdolnieni uczniowie (zwłaszcza w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którym trudna sytuacja materialna utrudnia rozwój edukacyjny
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.2 Podniesienie jakości i atrakcyjności

		szkolnictwa zawodowego
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Szkolnictwo zawodowe w obecnej sytuacji znacznie odbiega jakością od szkolnictwa ogólnego przez co cieszy się znacznie niższym zainteresowaniem uczniów. W tym kontekście oraz zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy niezbędne jest zwiększenie potencjału szkół zawodowych i propagowanie korzyści płynących z wyboru tej ścieżki kształcenia. Jednocześnie modernizacja szkolnictwa zawodowego powinna być wspierana dodatkowymi zachętami dla uczniów, którzy podejmą kształcenie w tym kierunku. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia popularności wyboru kształcenia zawodowego jako ścieżki edukacyjnej, a także dostosowania jego oferty do potrzeb rynku pracy (szczególnie w wymiarze lokalnym i regionalnym). Dzięki temu system szkolnictwa zawodowego będzie w stanie dostarczyć na rynek pracy większą liczbę wykwalifikowanych specjalistów o kwalifikacjach odpowiadających aktualnym wymogom pracodawców.</p> <p>Działania w powyższym zakresie będą realizowane poprzez kompleksowe programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe obejmujące zarówno wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy osiągnięciami uczniów, modernizację procesu kształcenia poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne rozwijające kompetencje kluczowe uczniów, doradztwo edukacyjno – zawodowe. Programy rozwojowe umożliwią również włączenie pracodawców w proces kształcenia zawodowego w innych, szerszych niż praktyczna nauka zawodu, formach np. diagnozowanie popytu rynku pracy na absolwentów o określonych kwalifikacjach zawodowych. W ramach programów rozwojowych szkoły i placówki realizujące kształcenie zawodowe będą mogły również wyposażać uczniów w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne), które zagwarantują wysoką jakość kształcenia zgodną z</p>

		wymogami współczesnej gospodarki. Dodatkowo, w celu poprawy jakości kształcenia zawodowego podejmowane będą działania mające na celu zwiększenie udziału pracodawców w organizacji staży i praktyk zawodowych.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	491 289 996 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	417 596 497 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	73 693 499 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	Określany zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i>
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe – Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania

		<p>programów rozwojowych</p> <p>– Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Działania</p>
--	--	---

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>– współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie (1):</p> <p>– organizacji staży¹²⁶ i/lub praktyk¹²⁷ dla uczniów szkół zawodowych obejmujących</p>
----	--	--

¹²⁶ Pod pojęciem stażu realizowanego w ramach wszystkich typów operacji w ramach Działania 9.2 należy rozumieć takie formy nabywania umiejętności praktycznych, których zakres wykracza poza ramy określone dla praktyki zawodowej. W ramach Działania 9.2 możliwa jest organizacja staży u pracodawców, mających na celu praktyczna naukę zawodu. Staże powinny uwzględniać następujące zasady:

- Okresu realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia.
- Za udział w stażu uczniowie mogą otrzymywać stypendium stażowe, w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie ustawy z 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
- Katalog wydatków może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenia miejsca pracy stażysty, szkolenia BHP stażysty itp.) (w łącznej wysokości nie przekraczającej 3 000 zł w przeliczeniu na 1 osobę odbywającą staż.
- Do zadań opiekuna stażysty należy w szczególności: diagnoza kompetencji i kwalifikacji stażysty (we współpracy z nauczycielem), określenie celu i programu staży (we współpracy z nauczycielem), zapoznanie uczniów z programem stażu, nadzór nad realizacją stażu oraz sporządzenie dokumentu potwierdzającego odbycie stażu
- Koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty u pracodawcy powinno uwzględniać jedną z opcji:
 - refundację pracodawcy całości lub części wynagrodzenia opiekuna stażysty w zakresie odpowiadającym delegowaniu go do zadań związanych z opieką nad stażystą, ale nie więcej niż 500 zł brutto,
 - refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna stażysty w wysokości nie przekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia, wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad stażystą), ale nie więcej niż 500 zł brutto,
- Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty, z tytułu wypełnienia ww. obowiązków odnosi się do zrealizowanej przez niego usługi, a nie do liczby uczniów, wobec których tę usługę świadczy.
- Dokument potwierdzający odbycie stażu powinien zawierać co najmniej: okres stażu, cel i program stażu, opis zadań wykonywanych przez stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez stażystę w wyniku stażu oraz ocenę stażysty dokonaną przez opiekuna.

¹²⁷ Podstawą prawną organizacji praktyk zawodowych jest *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie praktycznej nauki zawodu.*

		<p>praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu (a),</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowania zawodowego młodocianego pracownika, obejmującego naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy (b) - programy rozwojowe¹²⁸ szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (2) w szczególności obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> - dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia (a) - doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym) (b) - dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk
--	--	---

¹²⁸ Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych realizowane w Działaniu 9.2 spełniają łącznie następujące cechy:

1. kompleksowo odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze danej szkoły/placówki oświatowej i jej uczniów (szkół/placówek oświatowych i ich uczniów);
2. kompleksowo i trwale przyczyniają się do jakościowych zmian w funkcjonowaniu szkoły/placówki oświatowej i/lub trwałego rozszerzenia oferty edukacyjnej danej szkoły/placówki oświatowej (szkół/placówek oświatowych);
3. zawierają określone cele, rezultaty i działania już na etapie aplikowania;
4. działania określone w programie rozwojowym przyczyniają się do rozwoju kompetencji kluczowych określonych w *Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)* lub kompetencji zawodowych zgodnie z kierunkiem kształcenia zawodowego i stanowią co najmniej 70% ogółu działań merytorycznych podejmowanych w projekcie;
5. zawierają elementy zgodne z polityką edukacyjną państwa i województwa.

		<p>przyrodniczo – matematycznych (c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywne programy doradztwa edukacyjno – zawodowego (d) - modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących) (e) - współpracę szkół i/lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (w tym w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki zawodowe) oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu (f) - wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia (g) - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne (h) - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania (i)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne)	– uczniowie i słuchacze szkół i placówek

	bezpośrednio korzystające z pomocy)	<p>prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych¹²⁹ oraz szkół policealnych)</p> <ul style="list-style-type: none"> – młodociani pracownicy – szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych oraz szkół policealnych) – partnerzy społeczno – gospodarczy – pracodawcy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

¹²⁹ Zgodnie z art. 3 pkt 15) ustawy o systemie oświaty poprzez szkoły dla dorosłych należy rozumieć szkoły, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy o systemie oświaty, w których stosuje się odrębną organizację kształcenia i do których są przyjmowane osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły

9.3 UPOWSZECHNIENIE FORMALNEGO KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W FORMACH SZKOLNYCH¹³⁰

9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

¹³⁰ Realizacja Działania nie będzie kontynuowana po 1 stycznia 2012 r.

14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniająca się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.</p> <p>Uzasadnienie Działania: Działanie umożliwi regionalnym instytucjom edukacyjnym kreowanie własnej polityki kształcenia i doskonalenia kadr systemu oświaty (nauczycieli oraz kadry administracyjnej) w kontekście uwarunkowań regionalnych oraz zmieniającej się sytuacji demograficznej. W ramach Działania wspierane będą studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i kursy doskonalące dla nauczycieli umożliwiające zdobycie nowych lub rozszerzenie posiadanych kwalifikacji niezbędnych z punktu widzenia zapewnienia jak najwyższej jakości procesu nauczania. Kształcenie nauczycieli będzie realizowane w ramach polityki edukacyjnej państwa, tj. zgodnie ze standardami merytorycznymi i organizacyjnymi ustalonymi przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania oraz ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego lecz kierunki kształcenia i doskonalenia nauczycieli powinny wynikać z regionalnej polityki edukacyjnej. Wsparcie zostanie również udzielone nauczycielom, którzy będą zainteresowani uzupełnieniem lub rozszerzeniem posiadanego wykształcenia formalnego (np. zdobyciem stopnia naukowego). Niezwykle istotne jest również podnoszenie kwalifikacji kadr administrujących systemem oświaty na poziomie regionalnym, co przyczyni się do wzrostu kompetencji w zakresie finansowania, zarządzania, monitoringu, oceny rezultatów polityki edukacyjnej, a więc generalnie podniesienia jej jakości. Istotnym elementem Działania powinno być</p>

		również wsparcie na rzecz zwiększenia elastyczności systemu kształcenia nauczycieli w związku z cyklicznymi uwarunkowaniami demograficznymi. W obliczu zmniejszającej się z roku na rok liczby dzieci w wieku szkolnym konieczne jest przekwalifikowanie części nauczycieli szkolnych w taki sposób by mogli oni prowadzić drugi przedmiot lub zajęcia w ramach zatrudnienia w jednej szkole (przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) albo nauczać lub prowadzić zajęcia w placówkach kształcenia ustawicznego dorosłych...(przygotowanie w zakresie andragogiki). Równocześnie wsparciem zostanie objęta grupa nauczycieli kształcenia zawodowego i ustawicznego, co przyczyni się do podniesienia jakości szkolnictwa zawodowego i ustawicznego.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	119 931 900 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	101 942 115 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	17 989 785 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%

29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach w tym: <ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele na obszarach wiejskich - nauczyciele kształcenia zawodowego
-----	--------------------------------	---

projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> - studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) (1) - studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu (2) - studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia (3) - studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej (4) - programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych) (5)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	72
4.	Typ beneficjentów (projektodawcy)	wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na

		podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, szkół i placówek oświatowych – instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktycznej nauki zawodu – kadra administracyjna i zarządzająca oświatą w szkołach i placówkach oświatowych i ich organach prowadzących
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43,, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach

		wiejskich
16.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Cel Działania: Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich</p> <p>Uzasadnienie Działania: Obszary wiejskich są miejscem spiętrzenia wielu problemów rozwojowych, które na ogół są trudniejsze do rozwiązania niż na terenie miast. W znacznym zakresie dotyczy to edukacji, do której dostęp na obszarach wiejskich jest znacznie trudniejszy niż w dużych aglomeracjach miejskich. Jednocześnie świadomość wielu mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wagi edukacji i wykształcenia dla życia zawodowego i społecznego jest niższa niż w przypadku mieszkańców miast. W rezultacie zjawiska te ogniskują się w negatywnych wskaźnikach edukacyjnych w odniesieniu do obszarów wiejskich: m.in. niższym poziomie wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, niższym stopniem upowszechnienia edukacji przedszkolnej, gorszymi osiągnięciami edukacyjnymi uczniów pochodzących z obszarów wiejskich (wg badań PISA) czy niższym stopniem upowszechnienia kształcenia ustawicznego. Na tym tle jako znaczący problem należy postrzegać zbyt niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich w obszarze edukacji.</p> <p>W ramach Działania nastąpi koncentracja wsparcia w zakresie inicjatyw oddolnych na przedsięwzięciach przewidzianych do realizacji w ramach pozostałych Działań/Poddziałań Priorytetu IX (9.1.1, 9.1.2, 9.2, 9.4, 9.6.1, 9.6.2). Działania te będą obejmować zarówno rozwój oferty edukacyjnej, wzmocnienie znaczenia instytucji oświatowych w środowiskach lokalnych, jak również podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. Wszystkie powyższe instrumenty będą prowadziły do zmniejszenia różnicowań w obszarze edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a ośrodkami miejskimi. Pozwolą one również na bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej funkcjonującej na terenach wiejskich, która może zostać zagospodarowana w ramach</p>

		projektów skierowanych dla mieszkańców wsi. Wsparcie zostanie skierowane do gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. Zgodnie ze specyfiką obszarów wiejskich oraz potencjalnych ostatecznych odbiorców wsparcia działających na tych obszarach, system wdrażania Priorytetu zostanie skierowany do podmiotów o mniejszym potencjale organizacyjnym (które nie miałyby możliwości realizacji projektów w ramach pozostałych Działań Priorytetu IX) i będzie obejmował realizację małych projektów (do 50 tys. PLN) skierowanych do małych społeczności lokalnych i oddziałujących na rzecz ich aktywizacji.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL</i> .
18.	Alokacja finansowa na działanie	70 440 242 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	59 874 206 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	10 566 036 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IP nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	Maksymalna wartość - 50 tys. zł
27.	Forma płatności	zgodnie z <i>Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	– Liczba oddolnych inicjatyw społecznych

		podejmowanych w ramach Działania
--	--	----------------------------------

Projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	projekty skierowane do obszarów wiejskich realizujące typy operacji określone dla Działań/Poddziałań: 9.1.1, 9.1.2, 9.2, 9.4, 9.6.1, 9.6.2
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.) • Lokalne Grupy Działania.
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), którzy w niskim stopniu uczestniczą w kształceniu przez całe życie, wskazani jako grupa docelowa w ramach Działań/Poddziałań: 9.1.1, 9.1.2, 9.2, 9.4, 9.6.1, 9.6.2 – inne podmioty wpisujące się w katalog grup docelowych dla Działań/Poddziałań 9.1.1, 9.1.2, 9.2, 9.4, 9.6.1, 9.6.2, zlokalizowane na terenie gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców – społeczności lokalne aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich – podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania ich marginalizacji i zapewnienia ich odpowiedniego rozwoju
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe

		Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teled adresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

9.6 UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi

		teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
6.	Instytucja Certyfikująca	Departament Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	00, 05 (obszary wiejskie)
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy – 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS2 – PL11, PL12, PL21, PL22, PL31, PL32, PL33, PL34, PL41, PL42 PL43, PL51, PL52, PL61, PL62, PL63
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
15.	Nazwa i numer działania	9.6 Upowszechnienie uczenia się dorosłych
16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w edukacji formalnej i pozaformalnej
		Uzasadnienie Działania: Wskaźnik uczestnictwa osób powyżej 25 roku życia w kształceniu i szkoleniu, który obejmuje uczenie się formalne i pozaformalne ma w Polsce bardzo niską wartość, co więcej, jest on uzależniony od posiadanego poziomu wykształcenia uczestników ww. form wsparcia. Osoby posiadające wykształcenie wyższe są znacznie częściej zainteresowane uczestnictwem w różnych ramach edukacji, niż osoby o niskich

		<p>kwalifikacjach i relatywnie gorszej sytuacji na rynku pracy. Przyczyną istniejących rozbieżności jest słabo rozwinięty system uczenia się dorosłych, umożliwiający podnoszenia przez nich kompetencji i podwyższanie poziomu posiadanych kwalifikacji.</p> <p>W ramach Działania wsparciem objęte zostaną programy skierowane do osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia wiedzy, umiejętności i kwalifikacji ogólnych i zawodowych. Zainteresowane osoby będą mogły również formalnie potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w drodze nieformalnej lub pozaformalnej. Istotnym elementem Działania będą również programy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego ukierunkowane na rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do regionalnych uwarunkowań, w tym podniesienie jakości kształcenia oraz uzyskanie akredytacji kuratora oświaty.</p> <p>Zmniejszeniu dysproporcji i szerszemu upowszechnieniu idei uczenia się przez całe życie będą służyć uruchamiane w ramach Działania, inicjatywy skierowane na podnoszenie kompetencji regionalnych zasobów ludzkich (osób dorosłych) w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych. Zaproponowany katalog kompetencji ma horyzontalny wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie wskazanych powyżej umiejętności przyczynia się do pełnej integracji społecznej i zatrudnienia, jednocześnie umożliwia dalszą samorealizację i rozwój osobisty.</p> <p>Uzupełnieniem działań edukacyjnych podejmowanych w ramach Priorytetu IX obejmujących cały cykl życia człowieka będzie pilotażowe wdrożenie regionalnych usług doradztwa edukacyjnego. Będą one obejmowały pomoc w zdiagnozowaniu potrzeb oraz wyborze i znalezieniu odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej na każdym etapie życia człowieka.</p>
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	97 763 012 Euro

19.	Wkład ze środków unijnych	83 098 561 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	14 664 451 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	Do określenia przez IP
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	Wydatki ponoszone w ramach tego działania mogą być uznane za kwalifikowalne od dnia 30 czerwca 2011 r., a zawieranie umów o dofinansowanie jest możliwe od dnia 1 stycznia 2012 r.
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	minimum 50 tys. zł – jeżeli IP nie określi inaczej
27.	Forma płatności	Zaliczka dla beneficjentów
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10%
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób dorosłych w wieku 25–64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu: <ul style="list-style-type: none"> a) w tym w zakresie form szkolnych b) w tym w zakresie języków obcych c) w tym w zakresie ICT d) w tym w zakresie kwalifikacyjnych kursów zawodowych – Liczba osób dorosłych, które skorzystały z usług doradztwa edukacyjno-szkoleniowego

Poddziałanie 9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<ul style="list-style-type: none"> – kształcenie w formach szkolnych¹³¹ lub w formach pozaszkolnych określonych w <i>Rozporządzeniu MEN z dn. 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych</i> zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kwalifikacji zawodowych (1) – programy formalnej oceny i potwierdzania odpowiednich efektów uczenia się uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny, prowadzące do podniesienia poziomu wykształcenia ogólnego lub nabycia kwalifikacji zawodowych (2) – wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (3) ukierunkowane na: <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (a) - podwyższenie jakości oferty edukacyjnej, w tym również uzyskanie akredytacji kuratora oświaty (b) - rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu (c)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> .
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

¹³¹ Kształcenie w formach szkolnych definiowane jest jako formy uzyskiwania i uzupełniania formalnego wykształcenia przez osoby dorosłe w szkołach dla dorosłych (z wyłączeniem studiów wyższych), w tym także w szkołach policealnych różnego typu.

5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	<ul style="list-style-type: none"> – osoby w wieku 18 – 64 lat¹³², zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia) – placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego – szkoły policealne różnego typu – partnerzy społeczno – gospodarczy – pracodawcy
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.</p>
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w

132

Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, bez względu na ich status na rynku pracy, o ile zadeklarują gotowość do podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	załączniku)
--	-------------

Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych – projekty konkursowe

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych ¹³³ (1)
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	73
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- osoby w wieku 18 – 64 lat ¹³⁴ uczestniczące z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.

¹³³ W przypadku kursów/ szkoleń językowych ich organizacja obejmuje moduły 60 godzinne (lub ich wielokrotność) i nauka przebiega w grupach liczących nie więcej niż 12 uczestników.

¹³⁴ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, bez względu na ich status na rynku pracy, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji w zakresie ICT i języków obcych, o ile zadeklarują gotowość do podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	Opis systemu wyboru projektów:	
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji – projekty konkursowe¹³⁵

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	- usługi doradcze ¹³⁶ dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane uzyskaniem pomocy w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej (1)
2.	Zakres stosowania cross-finansingu	Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme)	73

¹³⁵ Poddziałanie ma na celu pilotażowe uruchomienie i przetestowanie koncepcji doradztwa. Pilotaż będzie obejmował 2 powiaty w województwie (w sumie 32 powiaty). Po przeprowadzeniu kolejnych etapów pilotażu prowadzona będzie ewaluacja zrealizowanych działań.

¹³⁶ Minimalny zakres usługi doradczej określi IZ PO KL.

	dimension)	
4.	Typ beneficjentów	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	- osoby w wieku 18 – 64 lat ¹³⁷
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	Kryteria: – ogólne – szczegółowe Dokładne wskazanie kryteriów wyboru finansowanych operacji nastąpi w Planie działania, przygotowywanym przez IP dla każdego Priorytetu.
Opis systemu wyboru projektów:		
7.	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty konkursowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	Informacje na temat procedury zawarte są w rozdziale I (pkt 5.) <i>Opis systemu wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.</i>
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)
	Procedura odwoławcza	Instytucja wskazana przez samorząd województwa (pełna lista instytucji wraz z danymi teleadresowymi zostanie opublikowana w załączniku)

¹³⁷ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 64 roku życia, bez względu na ich status na rynku pracy, o ile zadeklarują gotowość do podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu IX

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 9.1 <i>WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY</i>	1 153 953 397	980 860 386	173 093 011
w tym Poddziałanie 9.1.1 <i>Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i>	414 062 957	351 953 513	62 109 444
w tym Poddziałanie 9.1.2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</i>	691 142 687	587 471 283	103 671 404
w tym Poddziałanie 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i>	48 747 753	41 435 590	7 312 163
Działanie 9.2 <i>PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO</i>	491 289 996	417 596 497	73 693 499
Działanie 9.3 <i>UPOWSZECHNIENIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W FORMACH SZKOLNYCH</i>	84 782 428	72 065 064	12 717 364
Działanie 9.4 <i>WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY</i>	119 931 900	101 942 115	17 989 785
Działanie 9.5 <i>ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH</i>	70 440 242	59 874 206	10 566 036
Działanie 9.6 <i>UPOWSZECHNIENIE UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH</i>	97 763 012	83 098 561	14 664 451
w tym Poddziałanie 9.6.1 <i>Upowszechnienie formalnego kształcenia przez całe życie osób</i>	11 146 842	9 474 815	1 672 027

<i>dorosłych</i>			
w tym Poddziałanie 9.6.2 <i>Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych</i>	79 230 734	67 346 125	11 884 609
w tym Poddziałanie 9.6.3 <i>Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji</i>	7 385 436	6 277 621	1 107 815
OGÓŁEM PRIORYTET IX	2 018 160 975	1 715 436 829	302 724 146

Priorytet X
POMOC TECHNICZNA

PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA

Opis Priorytetu X:

Podstawowym celem Priorytetu Pomoc Techniczna jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji EFS. Jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w zarządzaniu funduszami strukturalnymi UE jest zapewnienie adekwatnego potencjału administracyjnego dla zarządzania funduszami, zgodnie z obowiązującymi regulacjami wspólnotowymi.

Priorytet Pomocy Technicznej zapewnia wsparcie procesów zarządzania i wdrażania programu, jak również efektywne wykorzystanie zasobów UE i krajowych, zgodnie z prawem i polityką Wspólnoty, poprzez:

- utrzymanie wysokiej jakości i spójności działań związanych z wdrażaniem Programu,
- zagwarantowanie zgodności wdrażanych projektów z regulacjami i polityką Wspólnot,
- wprowadzenie i realizację odpowiednich procedur zarządzania i kontroli, zgodnych ze standardami Komisji Europejskiej,
- organizację systemu informacji, promocji i szkoleń,
- wdrożenie i organizację systemu narzędzi informatycznych dla sprawnego zarządzania i wdrażania działań.

Zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja oraz kontrola działań planowanych w ramach Programu wymagają posiadania odpowiedniego potencjału i zdolności od instytucji zaangażowanych w wyżej wymienione działania. Aby sprostać tym wysokim wymaganiom, na wszystkich szczeblach wdrażania musi być zapewniony personel odpowiedzialny za te zadania, posiadający odpowiednie kompetencje, przeszkolony i dysponujący odpowiednimi środkami na realizację wyznaczonych zadań.

Pomoc Techniczna służyć będzie w szczególności:

- zapewnieniu technicznego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli oraz prac Komitetu Monitorującego PO KL, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS,
- sprawnej i efektywnej realizacji obowiązków dotyczących prowadzenia przez państwa członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych,
- zapewnieniu sprawnej ewaluacji, monitoringu oraz audytu projektów realizowanych w ramach Programu,
- współpracy ponadnarodowej, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk z innymi krajami.

Odpowiednie Roczne Plany Działania realizowane w ramach Priorytetu X powinny przyczyniać się do osiągnięcia odpowiednich efektów realizacji określonych dla Priorytetu X:

1. Zapewnienia organizacyjnego, administracyjnego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli oraz prac Komitetu Monitorującego PO KL, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS.
2. Zapewnienia organizacyjnego, administracyjnego i finansowego wsparcia procesu ewaluacji, informacji i promocji EFS, służącego sprawnemu wdrażaniu PO KL oraz efektywnemu wykorzystaniu środków EFS.

10.1 Pomoc techniczna

1.	Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
2.	Nazwa i numer priorytetu	Priorytet X Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Społeczny
4.	Instytucja Zarządzająca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
5.	Instytucja Pośrednicząca	nie dotyczy
6.	Instytucja Certyfikująca	Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego - Departament Instytucji Certyfikującej
7.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	nie dotyczy
8.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Minister właściwy do spraw finansów publicznych
9.	Forma pomocy (form of finance)	Pomoc bezzwrotna – 01
10.	Wymiar terytorialny (territory type)	nie dotyczy - 00
11.	Obszar działalności gospodarczej (economic activity)	nie dotyczy - 00
12.	Zasięg terytorialny NUTS (location)	NUTS0 – PL
13.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)	nie dotyczy
14.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów	nie dotyczy
15.	Nazwa i numer działania	10.1 Pomoc techniczna

16.	Cel i uzasadnienie działania	Cel Działania: Zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji PO KL.
		Uzasadnienie Działania: Konieczność zapewnienia środków na realizację zadań związanych z zarządzaniem, wdrażaniem i promocją PO KL.
17.	Kwalifikowalność wydatków w ramach działania	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie korzystania z pomocy technicznej</i>
18.	Alokacja finansowa na działanie	451 707 486 Euro
19.	Wkład ze środków unijnych	383 951 363 Euro
20.	Wkład ze środków publicznych krajowych	67 756 123 Euro
21.	Przewidywana wielkość środków prywatnych	0 Euro
22.	Udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych stanowiących podstawę certyfikacji na poziomie projektu, tj. w publicznych wydatkach kwalifikowalnych (%)	85%
23.	Pomoc publiczna	nie dotyczy
24.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)	<i>Zgodnie z Zasadami realizacji Pomocy technicznej w ramach PO KL</i>
25.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	12 grudnia 2006 r. – jeżeli IZ nie określi terminu późniejszego
26.	Minimalna/maksymalna wartość projektu	nie dotyczy
27.	Forma płatności	<i>zgodnie z Zasadami finansowania PO KL</i>
28.	Wysokość udziału cross-finansingu (%)	do 10 %
29.	Wskaźniki realizacji Działania	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba stanowisk pracy finansowanych z Pomocy Technicznej – Liczba beneficjentów szkoleń, uczestników konferencji i seminariów – Liczba wejść na stronę internetowa PO KL

Projekty systemowe – w trybie właściwym dla Pomocy Technicznej

1.	Typ realizowanych operacji (projektów)	<p>Wsparcie funkcjonowania instytucji, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – administracyjne, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - wynajem powierzchni biurowej - wsparcie kadrowe - zakupu wyposażenia biurowego i materiałów biurowych, w tym sprzętu komputerowego i elektronicznego - pokrycie wydatków związanych z eksploatacją budynków – pokrycie kosztów archiwizacji i przechowywania dokumentów – pokrycie kosztów delegacji i wyjazdów służbowych <p>Wykonywanie zadań w zakresie informacji, promocji i ewaluacji PO KL, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie i realizacja Planu Komunikacji PO KL oraz Strategii Informacji i Promocji (regionalnych i dla priorytetów centralnych) – ewaluacja PO KL <p>Operacje mające na celu usprawnienie wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacja i przeprowadzenie szkoleń – doradztwo, przygotowanie analiz, ekspertyz i raportów – przeprowadzanie kontroli na miejscu – obsługa i organizacja pracy Komitetów, grup roboczych, spotkań, warsztatów i seminariów – wsparcie dla procesu wyboru projektów
2.	Zakres stosowania cross-financingu	Kryteria kwalifikowalności wydatków są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie korzystania z pomocy technicznej</i>
3.	Kategoria interwencji funduszy strukturalnych (priority theme dimension)	85, 86
4.	Typ beneficjentów	<p>Instytucja Zarządzająca PO KL</p> <p>Instytucje Pośredniczące PO KL</p> <p>Instytucje Wdrażające (Instytucje Pośredniczące II stopnia)</p> <p>Beneficjenci systemowi</p>
5.	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z	Instytucje uczestniczące w realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

	pomocy)	
6.	Propozycje kryteriów wyboru finansowanych operacji	<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólne – szczegółowe <p>Propozycje kryteriów wyboru podlegają procedurze zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący PO KL.</p>
7.	Opis systemu wyboru projektów:	
	Instytucja odpowiedzialna za wybór projektów	Instytucja Zarządzająca
	Tryb dokonywania wyboru projektów	projekty systemowe
	Procedura oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie	IP przesyłają Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej do 31 sierpnia każdego roku. Instytucja Zarządzająca dokonuje weryfikacji Roczego Planu Działania PT PO KL i w przypadku stwierdzenia jego poprawności zatwierdza go, nie później niż do 31 października na podstawie kryteriów ogólnych i szczegółowych.
	Instytucja odpowiedzialna za wydanie ostatecznej decyzji w sprawie dofinansowania projektu i podpisanie umowy/decyzji o przyznaniu wsparcia dla projektu	Instytucja Zarządzająca
	Procedura odwoławcza	nie dotyczy

Indykatywny podział alokacji finansowej w ramach Priorytetu X

DZIAŁANIE	Alokacja (euro)		
	Ogółem	EFS	Środki krajowe
Działanie 10.1 <i>POMOC TECHNICZNA</i>	451 707 486	383 951 363	67 756 123
OGÓŁEM PRIORYTET X	451 707 486	383 951 363	67 756 123

IV. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK I

Tabela Podział alokacji ogółem na województwa w ramach Komponentu Regionalnego PO KL w rozbiciu na Priorytety, Działania i Poddziałania (w euro)

	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Razem Priorytet VI-IX	510 776 590	470 054 256	577 121 059	190 461 739	557 472 035	642 419 018	943 571 135	237 040 671	548 287 243	289 838 302	421 259 582	760 937 811	375 866 980	398 234 228	630 703 393	409 389 008
Priorytet VI	162 192 681	170 561 846	191 419 454	61 658 428	175 834 983	201 441 156	288 268 283	86 187 160	210 484 081	94 335 573	141 423 774	251 004 029	129 196 499	156 763 323	192 564 696	149 504 662
Działanie 6.1	133 200 647	134 129 428	152 198 390	51 292 502	136 952 807	142 689 959	221 154 267	57 990 779	164 554 794	76 201 304	105 587 720	196 521 287	106 162 899	128 010 307	142 548 815	113 777 606
Poddziałanie 6.1.1	23 012 720	26 262 633	36 847 908	10 586 788	23 382 668	32 414 228	47 977 986	21 140 688	44 133 943	18 086 112	23 851 536	42 054 278	26 532 919	28 739 760	36 269 828	26 519 816
Poddziałanie 6.1.2	6 146 504	5 598 519	6 260 005	1 700 934	8 571 569	7 342 323	12 083 071	2 333 100	5 558 063	3 347 887	5 429 557	11 769 444	5 527 361	4 545 340	8 309 798	4 672 057
Poddziałanie 6.1.3	104 041 423	102 268 276	109 090 477	39 004 780	104 998 570	102 933 408	161 093 210	34 516 991	114 862 788	54 767 305	76 306 627	142 697 565	74 102 619	94 725 207	97 969 189	82 585 733
Działanie 6.2	28 324 289	34 740 757	38 670 684	9 772 060	37 268 877	57 771 824	65 545 805	27 884 671	45 572 289	17 464 013	35 384 684	52 138 857	22 449 908	27 838 000	48 976 018	35 103 554
Działanie 6.3	667 745	1 691 661	550 380	593 866	1 613 299	979 373	1 568 211	311 710	356 998	670 256	451 370	2 343 885	583 692	915 016	1 039 863	623 502
Priorytet VII	106 133 694	96 782 029	122 931 477	40 604 627	114 170 630	132 143 574	198 346 304	36 937 873	108 624 642	61 877 847	82 109 559	161 846 302	71 466 466	79 446 329	133 228 629	88 083 206
Działanie 7.1	66 293 243	49 457 728	76 753 697	22 600 431	71 394 157	80 101 295	115 194 356	17 132 862	61 445 736	28 036 131	46 755 896	93 199 548	43 838 476	48 343 229	70 709 643	51 663 503
Poddziałanie 7.1.1	31 967 117	41 035 346	41 027 120	12 730 532	49 878 934	54 845 100	64 975 036	10 371 863	40 601 607	16 031 227	37 735 268	73 546 359	29 522 977	40 794 750	41 213 410	10 773 335
Poddziałanie 7.1.2	28 884 882	5 665 693	31 931 294	7 837 943	16 754 920	19 380 163	42 470 765	4 898 172	16 542 927	9 165 231	5 703 591	11 610 000	11 364 038	4 184 118	22 364 109	37 534 771
Poddziałanie 7.1.3	5 441 244	2 756 689	3 795 283	2 031 956	4 760 303	5 876 032	7 748 555	1 862 827	4 301 202	2 839 673	3 317 037	8 043 189	2 951 461	3 364 361	7 132 124	3 355 397
Działanie 7.2	30 530 645	38 174 534	40 785 748	16 082 446	33 298 284	40 076 710	66 479 827	18 136 179	44 095 459	27 807 218	31 881 374	59 761 434	24 004 838	28 290 354	53 371 690	30 331 442
Poddziałanie 7.2.1	22 223 322	31 460 640	25 479 408	9 343 310	24 484 165	28 865 425	47 216 862	14 333 584	33 732 004	20 632 161	26 067 009	45 869 111	18 204 989	19 992 677	36 594 870	21 163 411
Poddziałanie 7.2.2	8 307 323	6 713 894	15 306 340	6 739 136	8 814 119	11 211 285	19 262 965	3 802 595	10 363 455	7 175 057	5 814 365	13 892 323	5 799 849	8 297 677	16 776 820	9 168 031
Działanie 7.3	4 047 074	2 287 785	2 939 739	884 113	3 787 259	2 293 550	8 346 885	446 534	737 616	1 350 398	1 072 289	3 237 180	1 009 203	1 096 537	2 990 008	1 394 179
Działanie 7.4	5 262 732	6 861 982	2 452 293	1 037 637	5 690 930	9 672 019	8 325 236	1 222 298	2 345 831	4 684 100	2 400 000	5 648 140	2 613 949	1 716 209	6 157 288	4 694 082
Priorytet VIII	110 141 719	78 392 747	125 269 827	39 000 425	119 954 983	136 375 435	202 889 966	53 904 486	103 891 583	61 245 465	93 708 842	160 196 253	74 896 092	71 621 560	137 872 511	78 336 365
Działanie 8.1	89 856 715	65 854 853	110 619 696	33 509 716	104 920 240	108 843 059	172 411 716	40 282 113	88 889 026	50 149 564	85 198 355	132 012 868	61 670 683	57 027 257	117 527 373	67 934 737
Poddziałanie 8.1.1	69 857 219	47 807 195	88 242 760	24 696 615	76 518 954	84 257 755	120 913 401	33 584 476	61 773 658	32 125 013	56 870 870	99 551 712	42 789 847	37 370 216	84 510 706	48 183 924
Poddziałanie 8.1.2	18 017 771	16 741 947	19 559 564	7 910 373	26 951 133	20 720 046	46 480 705	5 838 959	25 799 497	16 063 625	25 808 281	29 493 164	16 756 855	18 391 491	30 919 411	17 729 554
Poddziałanie 8.1.3	1 392 140	1 218 183	1 348 549	256 932	1 017 153	1 434 582	1 677 974	390 857	265 985	792 138	2 073 037	2 065 456	1 882 459	1 075 872	1 873 874	1 374 698
Poddziałanie 8.1.4	589 585	87 528	1 468 823	645 796	433 000	2 430 676	3 339 636	467 821	1 049 886	1 168 788	446 167	902 536	241 522	189 678	223 382	646 561
Działanie 8.2	20 285 004	12 537 894	14 650 131	5 490 709	15 034 743	27 532 376	30 478 250	13 622 373	15 002 557	11 095 901	8 510 487	28 183 385	13 225 409	14 594 303	20 345 138	10 401 628
Poddziałanie 8.2.1	11 665 625	7 721 701	7 013 930	3 645 034	13 354 168	14 530 141	17 169 026	12 926 672	5 001 626	7 027 941	4 406 920	17 128 835	5 452 146	10 565 871	10 571 858	5 301 896
Poddziałanie 8.2.2	8 619 379	4 816 193	7 636 201	1 845 675	1 680 575	13 002 235	13 309 224	6 957 701	10 000 931	4 067 960	4 103 567	11 054 550	7 773 263	4 028 432	9 773 280	5 099 732
Priorytet IX	132 308 496	124 317 634	137 500 301	49 198 259	147 511 439	172 458 853	254 066 582	60 011 152	125 286 937	72 379 417	104 017 407	187 891 227	100 307 923	90 403 016	167 037 557	93 464 775
Działanie 9.1	59 042 951	73 244 977	84 146 321	26 623 739	82 950 089	97 926 972	134 235 072	39 240 103	77 596 298	40 716 041	62 333 369	113 557 858	59 112 798	52 060 832	92 059 060	59 106 917
Poddziałanie 9.1.1	18 189 276	40 083 312	35 703 172	8 278 380	30 988 742	36 499 959	44 242 622	6 298 196	29 422 061	17 905 557	21 135 013	29 454 865	27 223 048	18 811 691	31 347 588	18 479 475
Poddziałanie 9.1.2	38 722 571	30 038 076	45 725 351	17 606 478	47 962 058	54 348 592	85 775 170	31 930 707	40 114 569	21 421 861	38 289 074	81 029 925	30 460 293	30 585 159	58 613 966	38 518 837
Poddziałanie 9.1.3	2 131 104	3 123 589	2 717 798	738 881	3 999 289	7 078 421	4 217 280	1 011 200	8 059 668	1 388 623	2 909 282	3 073 068	1 429 457	2 663 982	2 097 506	2 108 605
Działanie 9.2	35 643 322	29 078 926	28 598 927	12 985 818	38 372 966	49 465 118	66 258 649	12 484 659	28 891 228	19 243 248	21 166 845	39 289 561	23 065 085	21 455 014	45 887 368	19 403 262
Działanie 9.3	4 667 776	8 847 785	5 956 087	2 248 003	10 345 320	2 070 765	10 867 888	1 120 148	1 499 302	2 386 463	6 164 568	9 113 912	2 706 147	4 616 337	8 539 330	3 632 597
Działanie 9.4	7 999 643	5 462 804	8 840 796	2 439 532	9 519 547	6 280 162	16 977 462	3 460 125	6 545 761	2 476 301	7 973 260	13 068 198	7 757 654	5 310 016	11 695 550	4 125 089
Działanie 9.5	7 729 057	2 713 886	1 597 591	2 509 396	2 809 039	7 955 513	11 859 614	1 145 151	4 026 556	4 140 598	2 379 365	7 590 490	3 521 086	3 485 008	3 985 773	2 992 119
Działanie 9.6	17 225 747	4 969 256	8 360 579	2 391 771	3 514 478	8 760 323	13 867 897	2 560 966	6 727 792	3 416 766	4 000 000	5 271 208	4 145 153	3 475 809	4 870 476	4 204 791
Poddziałanie 9.6.1	831 666	3 063 353	0	160 283	531 004	0	845 460	0	2 476 411	595 203	0	495 504	453 000	371 909	225 575	1 097 474
Poddziałanie 9.6.2	15 964 428	1 475 921	8 015 486	1 761 132	2 694 269	7 211 740	12 651 363	2 168 085	3 751 218	2 416 823	3 290 000	4 575 704	3 345 719	2 868 831	4 259 098	2 780 917
Poddziałanie 9.6.3	429 653	429 982	345 093	470 356	289 205	1 548 583	371 074	392 881	500 163	404 740	710 000	200 000	346 434	235 069	385 803	326 400

ZAŁĄCZNIK IIa Podział krajowego wkładu publicznego na poszczególne źródła finansowania

Załącznik II a Podział krajowego wkładu publicznego

Priorytet	Województwo	Krajowy wkład publiczny				
		Ogółem	Budżet państwa	Budżet jednostek samorządu terytorialnego	Fundusz Pracy	PFRON
Priorytet I		66 928 404	51 267 334	6 001 950	0	9 659 120
Priorytet II		112 801 786	112 801 786	0	0	0
Priorytet III		107 809 948	107 809 948	0	0	0
Priorytet IV		147 805 026	147 805 026	0	0	0
Priorytet V		68 395 154	58 937 637	9 457 517	0	0
Komponent regionalny (Priorytety VI-IX) w tym:		1 194 514 960	741 793 949	202 846 076	230 866 150	19 008 785
	dolnośląskie	76 616 488	45 937 862	13 317 480	16 093 512	1 267 634
	w tym 6.1.3 *	15 606 213	0	0	15 606 213	0
	kujawsko-pomorskie	70 508 138	40 812 048	13 498 166	15 152 054	1 045 870
	w tym 6.1.3 *	15 340 242	0	0	15 340 242	0
	lubelskie	86 568 161	54 598 230	13 755 300	16 877 562	1 337 069
	w tym 6.1.3 *	16 363 572	0	0	16 363 572	0
	lubuskie	28 569 260	17 105 161	4 939 332	6 038 811	485 956
	w tym 6.1.3 *	5 850 717	0	0	5 850 717	0
	łódzkie	83 620 804	51 103 619	14 944 739	16 255 890	1 316 556
	w tym 6.1.3 *	15 749 785	0	0	15 749 785	0
	małopolskie	96 362 854	61 851 917	16 935 521	16 032 957	1 542 459
	w tym 6.1.3 *	15 440 011	0	0	15 440 011	0
	mazowieckie	141 535 670	89 203 844	24 888 164	25 074 663	2 368 999
	w tym 6.1.3 *	24 163 981	0	0	24 163 981	0
	opolskie	35 556 103	24 402 969	5 345 246	5 352 577	455 311
	w tym 6.1.3 *	5 177 549	0	0	5 177 549	0
	podkarpackie	82 243 085	51 112 555	12 338 016	17 663 449	1 129 065
	w tym 6.1.3 *	17 229 418	0	0	17 229 418	0
	podlaskie	43 475 747	26 826 697	7 372 427	8 491 533	785 090
	w tym 6.1.3 *	8 215 096	0	0	8 215 096	0
	pomorskie	63 188 939	40 082 283	10 302 970	11 822 990	980 696
	w tym 6.1.3 *	11 445 994	0	0	11 445 994	0
	śląskie	114 140 672	69 474 587	20 524 453	22 214 045	1 927 587
	w tym 6.1.3 *	21 404 635	0	0	21 404 635	0
	świętokrzyskie	56 380 046	34 420 985	9 716 502	11 413 372	829 187
	w tym 6.1.3 *	11 115 393	0	0	11 115 393	0
	warmińsko-mazurskie	59 735 133	35 250 829	9 240 194	14 368 774	875 336
	w tym 6.1.3 *	14 208 782	0	0	14 208 782	0
	wielkopolskie	94 605 509	61 093 865	16 625 423	15 303 718	1 582 503
	w tym 6.1.3 *	14 695 378	0	0	14 695 378	0
	zachodniopomorskie	61 408 351	38 516 498	9 102 143	12 710 243	1 079 467
	w tym 6.1.3 *	12 387 860	0	0	12 387 860	0
Priorytet X		67 756 123	26 203 108	37 419 118	4 133 897	0
Łącznie		1 766 011 401	1 246 618 788	255 724 661	235 000 047	28 667 905

* w ramach Poddziałania 6.1.3 również część UE finansowana jest ze środków Funduszu Pracy

ZAŁĄCZNIK III Lista instytucji uczestniczących we wdrażaniu PO KL

Komponent centralny Priorytety I - V				
	Instytucja Pośrednicząca	Kontakt	Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wdrażająca)	Kontakt
Priorytet I	Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl	1. Władza Wdrażająca Programy Europejskie, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji 2. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	Ul. Wspólna 2/4 00-926 Warszawa Tel. 022 461-87-39 Fax. 022 461-93-42 Email: phare@wwpe.gov.pl
				Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 237 00 00 Fax. 022 237 00 99 Email: crzl@crzl.gov.pl sekretariat@crzl.gov.pl
Priorytet II	Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl	1. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości 2. Departament Funduszy Europejskich, Ministerstwo Zdrowia	Ul. Pańska 81/83 Tel. 022 432-80-80 Fax. 022 432-86-20 Email: biuro@parp.gov.pl
				Ul. Miodowa 15 00-953 Warszawa Tel. 022 860-69-00 Fax. 022 860-68-79 dep-fe@mz.gov.pl
Priorytet III	Departament Funduszy Strukturalnych, Ministerstwo Edukacji Narodowej	Al. Szucha 25 00-918 Warszawa Tel. 022 34-74-881 Fax. 022 34-74-883	Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE)	Al. Szucha 25 00-918 Warszawa Tel. 22 347 48 50 Fax: 22 347 48 51 Email:

		Email: sekretariatsf@men.gov.pl		katarzyna.martynowska@ip2.men.gov.pl
Priorytet IV	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	Ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa Tel. 022 24 42 858 Fax. 022 20 13 408 Email: sekretariat@ncbir.gov.pl	brak	brak
Priorytet V	Departament Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	Ul. Królewska 27 00-060 Warszawa Tel. 22 245 59 11 Email: dwjst@mac.gov.pl	1. Departament Kontroli i Nadzoru, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów 2. Departament Wdrażania EFS, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Al. Ujazdowskie 1/3 00-583 Warszawa Tel. 022 694-75-36 Fax. 022 694-68-25 Email: dkin@kprm.gov.pl
				Ul. Tamka 3 00 - 349 Warszawa Tel. 022 461 63 04 Fax. 022 461 62 64 Email: sekretariatdwf@mpips.gov.pl
Komponent regionalny Priorytety VI – IX				
Dolnośląskie	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Departament Funduszy Europejskich	Ul. Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław Tel. 071 776-96-00 Fax 071 776-96-02 sekretariat.efs@umwd.pl	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Ogrodowa 5b 58-306 Wałbrzych Tel. 074 84-08-193 Fax. 074 84-07-389 Email: wroclaw.dwup@dwup.pl

Lubelskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin, Tel. 081 44-16-850 Fax. 081 44-16-853 Email: defs@lubelskie.pl .	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Okopowa 5 20-020 Lublin Tel. 081 463-53-00 Fax. 081 463-53-05 Email: sekretariat@wup.lublin.pl
Lubuskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra Tel. 068 45-65-314 Fax. 068 45-65-350 Email: sekretariat@efs.lubuskie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Wyspiańskiego 15 65-036 Zielona Góra Tel. 068 456-56-56 Fax. 068 327-01-11 Email: wup@wup.zgora.pl
Kujawsko- Pomorskie	Urząd Marszałkowski, Wydział Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym	Ul. M. Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń Tel. 056 656 11 30 Fax. 056 656 11 29 Email: politykaregionalna@kujawsko-pomorskie.pl	1. Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Szosa Chełmińska 30/32 87-100 Toruń Tel. 056 622-86-00 Fax. 056 622-74-85 Email: wup@wup.torun.pl
			2. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Ul. Słowackiego 114 87-100 Toruń Tel. 056 657-14-60 Fax. 056 657-14-61 Email: ropstor@to.onet.pl
Łódzkie	Urząd Marszałkowski, Departament ds. PO KL	Al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź Tel. 042 663 – 30 – 80 Fax 042 663 – 30 – 82 Email: pokl@lodzkie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Wólczańska 49 90-608 Łódź Tel. 042 632-01-12 Fax. 042 636-77-97 Email: lowu@praca.gov.pl
Małopolskie	Urząd Marszałkowski, Departament Polityki Regionalnej	ul. Wielicka 72 30-552 Kraków Tel. 012 29 90 700 Fax: 012 29 90 726 Email: pokl@malopolska.mw.gov.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Plac Na Stawach 1 30-107 Kraków Tel. 012 422-98-92 Fax. 012 422-97-85 Email: sekrwup@wup-krakow.pl
Mazowieckie	Urząd Marszałkowski, Departament Strategii i Funduszy Europejskich	Ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa Tel. 022 597 97 81 Fax. 022 597 97 52 Email: dsrr@mazovia.pl	1. Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Młynarska 16 03-718 Warszawa Tel. 022 578-44-00 Fax. 022 578-44-07 Email: wup@wup.mazowsze.pl
			2. Mazowiecka	Ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa Tel. 022 29 52 000

			Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	Fax. 022 29 52 001 Email: sekretariat@mazowia.eu
Opolskie	Urząd Marszałkowski, Departament Koordynacji Programów Operacyjnych	Ul. Piastowska 14 45-082 Opole Tel. 077 54-16-565 Fax. 077 54-16-567 Email: dpo@opolskie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Głogowska 25c 45-315 Opole Tel. 077 44-16-701 Fax. 077 44-16-567 Email: wup@wup.opole.pl
Podkarpackie	WUP Rzeszów	Ul. Lisa Kuli 20 35-025 Rzeszów Tel. 017 850-92-00 Fax. 017 850-44-57 Email: wup@wup-rzeszow.pl	brak	brak
Podlaskie	Urząd Marszałkowski, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Ul. Kleeberga 20 15-691 Białystok Tel. 085 654-82-00 Fax. 085 654-82-01 Email: kancelaria@umwp-podlasie.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Pogodna 22 15-354 Białystok Tel. 085 74-97-200 Fax. 085 74-97-209 Email: biwu@praca.gov.pl
Pomorskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk, Tel. 058 326-81-90 Fax. 058 326-81-93 Email: defs@pomorskie.eu	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Podwale Przedmiejskie 30 80-824 Gdańsk Tel. (058) 326-18-00 Fax. (058) 326-18-16 Email: wup@wup.gdansk.pl
Śląskie	Urząd Marszałkowski, Wydział EFS	Ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice Tel. 032 77 40 125 Fax. 032 77 40 402 Email: efs@silesia-region.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice Tel. 032 757 33 60 Fax. 032 757 33 62 Email: efs@wup-katowice.pl
Świętokrzyskie	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, Biuro PO KL	Ul. Jagiellońska 70 25-956 Kielce Tel. 041 335-06-11 Fax. 041 335-06-07 Email: pokl_sekr@pokl.sbr.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Witosa 86 25-561 Kielce Tel. 041 36-41-600 Fax. 041 36-41-666 Email: wup@wup.kielce.pl

Warmińsko-Mazurskie	Urząd Marszałkowski, Departament EFS	Ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn Tel. 089 521-97-00 Fax. 089 521-97-09 Email: dfs@warmia.mazury.pl	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Głowackiego 28, 10-448 Olsztyn Tel. 089 522-79-00 Fax. 089 522-79-01 Email: olwu@up.gov.pl
Wielkopolskie	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Kościelna 37 60-537 Poznań Tel. 061 846-38-19 Fax. 061 846-38-20 Email: efs@wup.poznan.pl	brak	brak
Zachodniopomorskie	Wojewódzki Urząd Pracy	Ul. Mickiewicza 41 70-383 Szczecin Tel. 091 42-56-101 Fax. 091 42-56-103 Email: pd@wup.pl	brak	brak

ZAŁĄCZNIK IV WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU DLA DZIAŁAŃ W RAMACH PO KL

Wartości wskaźników produktu dla Działań w ramach priorytetów komponentu centralnego PO KL

PRIORYTET I		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 1.1	Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje	4 200
	Liczba instytucji PSZ, które uczestniczyły w projektach mających na celu wdrożenie standardów usług	355
Działanie 1.2	Liczba instytucji pomocy społecznej, które uczestniczyły w projektach systemowych, mających na celu wdrożenie standardów usług	2 600
	Liczba kluczowych pracowników instytucji pomocy społecznej, którzy w wyniku udzielonego wsparcia podnieśli swoje kwalifikacje	12 000
Działanie 1.3	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:	100 000
	<i>a) młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym (15-25 lat),</i>	27 000
	<i>b) więźniowie,</i>	38 000
	<i>c) osoby przebywające w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,</i>	5 000
	<i>d) Romowie,</i>	15 000
	<i>e) osoby niepełnosprawne</i>	15 000
Działanie 1.4	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które skorzystały ze wsparcia finansowego w ramach Priorytetu	250
Działanie 1.5	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu	6 500

PRIORYTET II

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 2.1	Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem	60 000
	Liczba pracowników przedsiębiorstw, którzy zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym:	350 000
	➤ <i>liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia</i>	70 000
	Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej), którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	2 300
	Liczba przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w ramach Działania	1 800
Działanie 2.2	Liczba przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, którzy skorzystali z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach	300 000
Działanie 2.3	Liczba programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy opracowanych w ramach Działania	10
	Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia pomostowe w ramach Działania	24 000
	Liczba lekarzy deficytowych specjalizacji którzy ukończyli w ramach Działania cykl kursów w ramach realizacji programu specjalizacji w podziale na specjalizacje:	
	<i>a) onkologia</i>	311
	<i>b) kardiologia</i>	404
	<i>c) medycyna pracy</i>	362
	Liczba przedstawicieli kadry zarządzającej oraz dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia, którzy zakończyli szkolenie z zakresu zarządzania w ramach Działania	1 500
	Liczba jednostek służby zdrowia, które uzyskały akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w ramach Działania	188

PRIORYTET III		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 3.1	Liczba pracowników nadzoru pedagogicznego, którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania	1 280
Działanie 3.2	Liczba szkół, w których upowszechniono narzędzie i metodologię pomiaru EWD (edukacyjnej wartości dodanej)	30 499
Działanie 3.3	Liczba jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich), które zastosowały nowe formy i zasady kształcenia nauczycieli	71
	Liczba jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli, które otrzymały wsparcie w ramach Działania w celu uzyskania akredytacji	76
	Liczba podstaw programowych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej objętych przeglądem w celu lepszego ich zorientowania na potrzeby rynku pracy	144
	Liczba opracowanych i upowszechnionych innowacyjnych programów nauczania w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych	100
Działanie 3.4	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach Działania	14 500
	Liczba kwalifikacji odniesionych do poziomów w Polskich Ramach Kwalifikacji	350
Działanie 3.5	Liczba szkół i przedszkoli objętych pilotażem w zakresie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli jako elementu wsparcia, w podziale na: a) szkoły b) przedszkola	O: 5 840 a): 5 440 b) 400

PRIORYTET IV		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 4.1 / Działanie 4.3	Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania	400
	Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania	140 000
	Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące	28 000
	Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych	48
Działanie 4.1	Liczba instytucji szkolnictwa wyższego, które wdrożyły modele zarządzania jakością i kontroli jakości w ramach Działania, w tym:	120
	<i>a) publiczne instytucje szkolnictwa wyższego</i>	26
	<i>b) prywatne instytucje szkolnictwa wyższego</i>	94
	Liczba studentów I roku na kierunkach zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	20 800
	Liczba absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych, zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	18 000
Działanie 4.2	Liczba pracowników sektora B+R, którzy ukończyli szkolenie w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych w ramach Działania (ogółem/ kobiet/ mężczyzn)	O: 9000 K: 3000 M: 6000

PRIORYTET V		
	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 5.1	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania	15 000
	Odsetek dysponentów I stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	100%
	Odsetek dysponentów II stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	100%
	Odsetek dysponentów III stopnia środków budżetowych państwa, którzy byli objęci wsparciem w zakresie przygotowania i wdrożenia wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym	40%
	Liczba pracowników administracji publicznej i przedstawicieli partnerów społecznych, którzy ukończyli udział w projektach w ramach Priorytetu w zakresie:	
	<i>a) oceny wpływu i konsultacji online,</i>	150
	<i>b) technik legislacyjnych i wdrażania prawa UE</i>	700
	Liczba urzędów administracji rządowej, z wyłączeniem administracji skarbowej, w których wdrożono zarządzanie przez cele oraz/lub zarządzanie przez kompetencje oraz/lub podejście procesowe	169
	Liczba urzędów administracji rządowej, na szczeblu powiatu lub województwa, realizujących zadania związane z obsługą przedsiębiorców, w których wdrożono usprawnienia zarządcze	257
Liczba pracowników administracji rządowej, na szczeblu powiatu lub województwa, uczestniczących w szkoleniach z zakresu poprawy jakości usług, w tym świadczonych drogą elektroniczną na rzecz klienta zewnętrznego	5 000	
Działanie 5.2	Liczba pracowników jednostek samorządu terytorialnego, pracowników organów nadzoru nad działalnością jst oraz pracowników organów wyższego stopnia w rozumieniu KPA, którzy ukończyli udział w szkoleniach z zakresu poprawy zdolności regulacyjnych	23 000

PRIORYTET V		
	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
	Liczba jednostek samorządu terytorialnego oraz zespolonej wojewódzkiej administracji rządowej, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu świadczenia elektronicznych usług publicznych	800
	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu monitorowania polityk publicznych w województwie	8
	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli udział w szkoleniach z zakresu:	
	<i>a) zarządzania satysfakcją klienta,</i>	562
	<i>b) zarządzania jakością,</i>	843
	<i>c) zarządzania zasobami ludzkimi,</i>	1 124
	<i>d) poprawy dostępu do informacji publicznej</i>	562
Działanie 5.3	Liczba pracowników administracji publicznej, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie poprawy jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w ramach Działania	12 500
	Liczba nowych lub znowelizowanych aktów prawnych ze zmierzonymi kosztami administracyjnymi	30
	Liczba pracowników administracji publicznej i przedstawicieli partnerów społecznych, którzy ukończyli udział w projektach w ramach Priorytetu w zakresie:	
	<i>a) oceny wpływu i konsultacji online,</i>	3 150
	<i>b) technik legislacyjnych i wdrażania prawa UE</i>	600
	Liczba pracowników sektora wymiaru sprawiedliwości, którzy ukończyli udział w projektach w zakresie	6 000

PRIORYTET V

	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
	poprawy efektywności sądownictwa gospodarczego w ramach Działania	
	Liczba wdrożonych rozwiązań nakierowanych na poprawę zarządzania sprawą	6
	Liczba przedstawicieli kadry menadżerskiej sądów przeszkolonych w zakresie zarządzania	300
	Liczba wdrożonych usług rejestrów sądowych, dostępnych drogą elektroniczną	4
	Liczba przeszkolonych prokuratorów dokonujących ocen okresowych i podlegających ocenie	2 400
	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, których pracownicy ukończyli szkolenia z zakresu zarządzania strategicznego rozwojem, w tym programowania, monitorowania i ewaluacji strategii opracowywanych na poziomie lokalnym i regionalnym	2 100
Działanie 5.4	Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy ukończyli udział w projekcie w ramach Działania	5 100
	Liczba centrów wsparcia organizacji pozarządowych nowoutworzonych lub wspartych w ramach Działania,	60
	Liczba powiatów, na terenie których wdrożono programy z zakresu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego	112
	Liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły standardy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Priorytetu,	187
	w tym liczba jednostek samorządu terytorialnego, które wdrożyły standardy w zakresie mechanizmów finansowych	20
	Liczba konsultacji społecznych, przy użyciu aktywnych narzędzi/technik konsultacji, przeprowadzonych w ramach Priorytetu	100
	Liczba sieci objętych wsparciem, w tym liczba nowoutworzonych sieci w ramach Priorytetu	25
	Liczba Rad Działalności Pożytku Publicznego działających na poziomie województwa, powiatu oraz gminy wspartych w ramach Priorytetu	70

PRIORYTET V		
	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Działanie 5.5	Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy zostali objęci wsparciem w zakresie budowania potencjału eksperckiego, w tym:	12 300
	<i>a) liczba przedstawicieli organizacji pracodawców</i>	2 800
	<i>b) liczba przedstawicieli związków zawodowych</i>	9 500
	Liczba organizacji partnerów społecznych, które zostały objęte wsparciem w zakresie budowania potencjału instytucjonalnego	30

Zdezagregowane wartości wskaźników produktu dla Działań w ramach priorytetów komponentu regionalnego PO KL

PRIORYTET VI																		
Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 6.1	Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy (ogółem/k/m).	5 848	517	409	391	190	445	407	549	156	344	192	340	608	219	306	447	328
Działanie 6.1/ Działanie 6.2/ Działanie 6.3	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m), w tym:	1 047 984	72 584	71 244	69 218	28 398	69 376	76 128	118 884	26 373	81 172	35 569	54 057	96 381	51 007	62 526	73 174	61 893

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>a) liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m)</i>	339 806	19 485	28 321	26 485	9 932	21 515	25 437	25 287	9 800	31 855	13 142	15 656	27 466	21 696	22 729	20 756	20 244
	<i>b) liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m) zamieszkujących obszary wiejskie</i>	170 849	7 758	14 695	15 376	4 155	9 382	15 570	15 371	5 188	19 919	5 380	6 738	7 192	14 094	9 941	12 000	8 090
	<i>c) liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m)</i>	413 013	28 238	25 397	36 776	9 998	29 176	44 516	28 312	10 780	34 598	13 869	18 759	32 437	24 232	23 247	33 325	19 353
	<i>- w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m)</i>	104 447	8 822	7 564	6 896	1 614	8 975	9 575	7 257	2 220	5 841	2 794	3 994	10283	6 944	6 958	8 287	6 423

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	- w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m)	31 598	2 182	1 923	3 085	1 011	2 037	3 559	1 961	770	2 358	1 072	1 780	2 563	1 450	1 840	2 495	1 512
	- w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)	168 479	8 141	9 189	16 884	4 024	9 782	19 118	11 904	6 105	19 648	6 457	7 846	8 800	11 005	9 880	13 424	6 272
	d) liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m)	157 296	13 238	8 753	9 438	4 780	11 892	11 370	19 346	4 274	7 732	5 481	8 775	17 009	8 289	7 164	11 181	8 574
	e) liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania (ogółem/k/m)	293 279	21 427	18 880	19 323	8 587	19 343	21 934	32 531	8 340	17 459	9 712	16 172	29 360	12 595	18 659	23 390	15 567

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 6.1/ Działanie 6.2	Liczba osób, które uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej (ogółem/k/m), w tym:	137 150	8 769	7 975	9 270	3 452	11 839	10 456	14 065	3 929	10 770	4 517	7 927	12 288	6 628	7 219	9 324	8 722
	a) liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje (ogółem/k/m), w tym:	134 605	8 621	7 635	9 223	3 405	11 805	10 352	13 789	3 679	10 512	4 438	7 777	12 060	6 488	7 124	9 140	8 557
	- liczba osób w wieku 15-24 lata (ogółem/k/m)	26 733	1 705	1 561	2 029	726	1 890	2 688	1 954	782	2 190	1 051	1 846	2 473	1 047	1 420	2 007	1 364

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	- liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (ogółem/k/m)	41 457	2 825	2 799	3 645	1 000	2 918	4 452	2 831	1 215	3 449	1 387	1 935	3 243	2 220	2 267	3 333	1 938
	o w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych (ogółem/k/m)	10 587	882	844	682	162	898	957	726	276	619	280	418	1 028	655	696	829	635
	o w tym liczba osób niepełnosprawnych (ogółem/k/m)	3 133	255	207	164	101	257	234	322	81	185	107	190	323	131	177	242	157
	o w tym liczba osób z terenów wiejskich (ogółem/k/m)	16 883	814	1 080	1 669	403	978	1 912	1 190	717	1 951	646	797	880	958	905	1 342	641

PRIORYTET VI

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	- liczba osób w wieku 50-64 lata (ogółem/k/m)	11 245	804	696	793	306	951	940	911	328	786	376	810	1 152	460	503	816	613
	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	110 000	8 050	5 989	9 335	3 358	8 745	10 800	9 963	2 947	8 023	3 930	5 144	10 906	5 127	4 814	8 522	4 347
Działanie 6.2	b) liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych (ogółem/k/m)	2 545	148	340	47	47	34	104	276	250	258	79	150	228	140	95	184	165

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 7.1	Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (ogółem/ kobiet/ mężczyzn), w tym:	506 186	34 218	28 231	36 092	12 607	35 538	41 636	63 947	12 290	30 477	18 358	26 472	52 032	22 382	25 922	42 717	23 267
	➤ <i>osoby z terenów wiejskich</i>	176 947	9 286	12 594	13 772	5 900	10 122	14 039	20 388	4 176	16 017	5 865	10 932	6 801	9 943	12 898	14 344	9 870
	Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (ogółem/k/m).	425 281	31 756	30 809	27 787	13 904	30 213	27 255	41 684	10 954	24 306	18 448	22 188	43 940	16 321	26 699	32 297	26 720

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje (ogółem/k/m).	17 000	1 226	986	1 155	442	1 187	1 402	2 099	399	1 003	583	930	1 946	677	763	1 422	780
Działanie 7.2	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie	151 914	9 516	11 301	9 932	4 185	10 170	10864	17 230	3 205	11 229	5 956	8 162	13 708	6 592	9 012	11676	9 176

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie	44	2	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2	7
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS	300	22	19	20	8	21	23	38	7	20	10	16	30	13	15	23	15

PRIORYTET VII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną	6 801	482	357	461	174	453	587	905	180	419	230	346	641	260	281	595	430
	Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/k/m)	33 216	2 267	2 213	1 995	957	2 065	1 688	2 832	802	1 925	1 258	1 516	3 066	1 173	2 429	2 186	4 844
Działanie 7.4	Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania (ogółem/k/m)	10 990	541	528	530	394	1206	1458	1 297	163	513	489	519	627	649	371	678	1027

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 8.1	Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych	144877	10316	7413	9159	3619	9608	12125	20553	4342	6776	4191	8771	15691	5199	6252	13217	7645
	Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym:	227239	14942	10284	15844	4827	13423	16908	33670	9220	10018	5423	14227	23962	7745	12653	18996	15097
	➤ liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia	42817	3041	2005	2553	1016	2822	3309	6518	1436	2103	1126	2498	4627	1518	2517	3615	2113
	Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach	191046	14231	10035	10742	4931	13660	16057	29646	4457	9945	5436	10349	22664	6745	6763	17889	7496
	Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą	530	40	28	29	16	35	46	54	16	27	16	32	51	18	19	43	60

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	12221	666	567	579	272	795	1198	2371	252	768	253	1058	1249	342	343	969	539
	Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	12204	813	669	654	293	847	1043	1805	246	943	305	767	1266	418	423	1101	611
Działanie 8.2	Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych, w podziale na :	800	45	30	35	14	41	55	106	93	27	17	34	67	18	140	54	24
	<i>a) pracowników przedsiębiorstw w jednostkach</i>	320	22	15	16	8	20	25	51	17	15	8	17	36	10	20	28	12

PRIORYTET VIII

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
	<i>naukowych</i>																	
	<i>b) pracowników naukowych w przedsiębiorstwach</i>	480	23	15	19	6	21	30	55	76	12	9	17	31	8	120	26	12
	Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe	3 600	318	156	261	33	271	409	682	159	92	84	201	354	45	84	316	135

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.1	Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania	6143	336	563	548	126	416	413	761	169	417	311	266	450	335	338	407	287
	Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania	9 880	628	534	681	255	605	943	1 335	254	679	329	564	980	371	397	923	402
	Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na:	15 898	876	800	1 237	369	956	1 702	2 052	486	1 366	499	793	1 296	696	699	1 406	665
	a) obszary miejskie	4 820	395	251	213	140	316	351	657	173	204	151	282	672	152	180	400	283
	b) obszary wiejskie	11 078	481	549	1 024	229	640	1 351	1 395	313	1 162	348	511	624	544	519	1 006	382

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.2	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	3 045	223	183	207	82	199	293	349	74	168	105	168	331	119	131	274	139
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	2 280	167	137	155	61	149	216	262	56	126	79	126	248	89	98	206	105
	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Działania	245 586	16 496	14 379	15 738	6 742	15 386	21 927	28 274	6 442	16 027	8 639	13 917	27 605	10 196	10 517	22 870	10 431

PRIORYTET IX

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa																
		Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
Działanie 9.3 / Działanie 9.6	Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Działania	140 000	10 240	7 762	8 780	3 660	9 685	11 751	18 586	3 637	7 984	4 650	7 799	15 928	5 360	5 664	12 297	6 217
Działanie 9.4	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym:	80 700	5 542	4 483	5 377	2 070	5 358	7 034	10 782	2 035	4 883	2 781	4 552	8 831	3 112	3 328	7 072	3 460
	a) <i>nauczyciele na obszarach wiejskich</i>	65 000	3 754	3 587	5 138	1 483	4 268	6 602	8 503	1 698	4 850	2 118	3 549	5 578	2 972	2 639	5 947	2 314
	b) <i>nauczyciele kształcenia zawodowego</i>	7 700	530	433	510	199	520	669	934	197	485	278	421	886	295	334	674	335
Działanie 9.5	Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania	6 036	517	225	181	201	240	699	1 149	150	160	360	190	611	336	309	345	363

ZAŁĄCZNIK V SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY DLA SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Absolwent	Osoba w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, która nie ukończyła 27 roku życia.
Alternatywne formy opieki nad dzieckiem	Placówki publiczne i prywatne prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne, stanowiące uzupełnienie instytucjonalnej infrastruktury opiekuńczej, wykorzystujące elastyczne i zindywidualizowane formy opieki nad dzieckiem, które wspomagają rodzinę w funkcjach opiekuńczych oraz umożliwiają godzenie życia zawodowego i rodzinnego. Alternatywne formy opieki nad dzieckiem nie podlegają takim samym rygorom formalnym jak publiczne przedszkola i żłobki.
Dialog obywatelski	Formy kontaktu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.
Dialog społeczny	Formy kontaktu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym a partnerami społecznymi (dialog trójstronny) oraz pomiędzy partnerami społecznymi (autonomiczny). Prowadzony w formie zinstytucjonalizowanej (poprzez m.in. Trójstronną Komisję ds. Społeczno-Gospodarczych) i pozainstytucjonalnej (poprzez m.in. zawieranie układów zbiorowych pracy)
Doskonalenie zawodowe nauczycieli w krótkich formach	Szkolenia i kursy dla nauczycieli, trwające co najmniej 40 godzin szkoleniowych (z wyłączeniem studiów podyplomowych oraz studiów wyższych)
Działalność pozarolnicza	Działalność, która nie obejmuje produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej.
Europejskie Ramy Kwalifikacji (<i>European Qualification Framework</i>)	Wspólna terminologia opisująca kwalifikacje, która umożliwi państwom członkowskim, pracodawcom i jednostkom porównywanie ze sobą kwalifikacji właściwych różnorodnym systemom kształcenia i szkolenia funkcjonującym w różnych krajach UE. Zasadniczym elementem europejskich ram kwalifikacji jest system ośmiu poziomów odniesienia, opisujących wiedzę i umiejętności nabyte w procesie uczenia się tj. „wyniki nauczania” - bez względu na to, w jakim systemie uczący się zdobył dany typ kwalifikacji. Poziomy odniesienia ERK oznaczają zatem inne rozłożenie akcentów w stosunku do podejścia tradycyjnego, które kładzie nacisk na wkład edukacyjny (czas trwania nauki, typ instytucji itp.). Jako narzędzie służące propagowaniu uczenia się przez całe życie ERK obejmują także kształcenie ogólne, kształcenie dorosłych, kształcenie i szkolenie zawodowe, a także szkolnictwo wyższe. Wspomnianych osiem poziomów obejmuje cały zakres kwalifikacji, począwszy od tych otrzymywanych wraz z zakończeniem okresu obowiązku szkolnego, po kwalifikacje przyznawane na najwyższych szczeblach kształcenia akademickiego i zawodowego.
Flexicurity	<p>Zintegrowana strategia równoczesnego zwiększania elastyczności i bezpieczeństwa rynku pracy, o której mowa w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z 27.6.2007 r. <i>Wspólne zasady wdrażania modelu flexicurity</i> (COM(2007)359).</p> <p>W dziedzinie <i>flexicurity</i> należy uwzględnić cztery następujące komponenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Elastyczne i przewidywalne warunki umów</i> (z perspektywy pracownika i pracodawcy, a także osób posiadających i nieposiadających stałego zatrudnienia) osiągnięte dzięki nowoczesnemu prawu pracy, układom zbiorowym i organizacji pracy; – <i>Kompleksowe strategie uczenia się przez całe życie</i>, zapewniające stałą zdolność pracowników, szczególnie osób z najniższych grup społecznych, do dostosowywania się i do bycia zatrudnionym; – <i>Skuteczna aktywna polityka rynku pracy</i>, pomagająca w radzeniu sobie z szybkimi zmianami, umożliwiającą skrócenie okresów bezrobocia i ułatwiająca zmianę pracy; <p><i>Nowoczesne systemy zabezpieczenia społecznego, zapewniające odpowiednie</i></p>

	wsparcie dochodów, sprzyjające zatrudnieniu i ułatwiające mobilność na rynku pracy. Chodzi tu o uwzględnienie szerokiego spektrum przepisów dotyczących zabezpieczenia społecznego (świadczenia dla bezrobotnych, emerytury, ochrona zdrowia), umożliwiających pogodzenie pracy z obowiązkami związanymi z życiem prywatnym i rodzinnym, takimi jak opieka nad dziećmi.
Fundusz szkoleniowy	Fundusz przeznaczony na finansowanie lub współfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, którego utworzenie, funkcjonowanie i likwidację reguluje układ zbiorowy pracy lub regulamin funduszu szkoleniowego.
Inne formy wychowania przedszkolnego	Uzupełnienie sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego w przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi i geograficznymi, a także przez osoby prawne i fizyczne. Inne formy wychowania przedszkolnego mogą być organizowane dla dzieci w wieku 3-5 lat, w miejscu możliwie najbliższym miejsca ich zamieszkania. Zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego prowadzi nauczyciel posiadający kwalifikacje wymagane od nauczycieli przedszkoli. Szczegółowe warunki tworzenia i funkcjonowania innych form edukacji przedszkolnej określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania.
Instytucje pomocy i integracji społecznej	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593 z późn. zm.), jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 Nr 149 poz. 887 z późn. zm.) oraz jednostki zatrudnienia socjalnego, organizacje pozarządowe, działające w sferze pomocy i integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie, warsztaty terapii zajęciowej i inne podmioty prowadzące działalność w sferze pomocy i integracji społecznej (których głównym celem nie jest prowadzenie działalności gospodarczej).
Instytucje rynku pracy	Instytucje realizujące zadania na rzecz promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, wskazane w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj. publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego oraz instytucja partnerstwa lokalnego.
Jednostka naukowa	Podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615).
Kompetencje kluczowe	Kompetencje zdefiniowane w <i>zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)</i> jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. W ramach zalecenia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych: 1) porozumiewanie się w języku ojczystym, 2) porozumiewanie się w językach obcych, 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, 4) kompetencje informatyczne, 5) umiejętność uczenia się, 6) kompetencje społeczne i obywatelskie, 7) inicjatywność i przedsiębiorczość oraz 8) świadomość i ekspresja kulturalna.
Krajowe ramy kwalifikacji	Opis wzajemnych relacji między kwalifikacjami, integrujący różne krajowe podsystemy kwalifikacji, służący większej przejrzystości, dostępności i jakości kwalifikacji, stworzony dla potrzeb rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego.
Kształcenie formalne (<i>formal learning</i>)	Kształcenie w systemie instytucjonalnym, którego wyróżnikiem jest nie tyle miejsce (np. szkoła lub instytucja szkoląca), co program umożliwiający zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji

Kształcenie nieformalne (<i>informal learning</i>)	Kształcenie zamierzone (samodzielne uczenie się) i niezamierzone (występujące bezwiednie w sytuacjach życia codziennego, także w pracy poza organizowanymi tam szkoleniami formalnymi i pozaformalnymi).
Kształcenie pozaformalne (<i>non-formal learning</i>)	Kształcenie instytucjonalne i sformalizowane realizowane poza programami umożliwiającymi zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji (typowym przykładem są szkolenia oparte na doświadczeniu firm, korporacji, organizacji społecznych).
Kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych	Formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego oraz ośrodkach doksztalcania i doskonalenia zawodowego.
Kształcenie ustawiczne w formach szkolnych	Formy uzyskiwania i uzupełniania formalnego wykształcenia przez osoby dorosłe w szkołach dla dorosłych, przez którą na podstawie ustawy o systemie oświaty rozumie się szkołę, w której stosuje się odrębną organizację kształcenia i do której przyjmowane są osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym przyjmowane są do szkoły
Nadzór pedagogiczny	Zespół działań polegających na ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli, analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek, udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych.
Oddolna inicjatywa lokalna	Na potrzeby realizacji PO KL za oddolną inicjatywę lokalną należy uznać projekt o zasięgu lokalnym, skierowany do określonej grupy docelowej (w tym przypadku mieszkańców gmin wiejskich, wiejsko – miejskich i miast do 25 tys. mieszkańców) zakładający udział grupy docelowej w formułowaniu założeń i realizacji projektu. Charakter inicjatywy wymusza na projektach realizowanych w ramach Działania, iż udzielane wsparcie musi wynikać w jakiś sposób z potrzeby społeczności lokalnej np. służyć rozwiązaniu problemu zdiagnozowanego przez tą społeczność lub służyć pobudzeniu aktywności tj. zwiększeniu własnych zdolności społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów w zakresie objętym Działaniem. Tym samym oddolne inicjatywy lokalne wpisują się w realizację zasady <i>empowerment</i> czyli udziału grup napotykaających na problemy społeczne w identyfikacji potrzeb i zakresu wsparcia na etapie przygotowania i realizacji projektu. Zasada <i>empowerment</i> jest stosowana w celu zaangażowania się i podniesienia rzeczywistej zdolności tych grup do wpływania na sprawy, które ich dotyczą i zwiększenia w ten sposób efektywności projektów.
Organizacja pozarządowa	Niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje lub stowarzyszenia, z wyłączeniem: <ul style="list-style-type: none"> a) partii politycznych, b) samorządów zawodowych, c) fundacji utworzonych przez partie polityczną, d) klubów sportowych niedziałających w formie prawnej stowarzyszenia, oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. <i>o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.): <ul style="list-style-type: none"> a) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, b) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
Osoba odchodząca z rolnictwa	Rolnik ubezpieczony w KRUS lub jego domownik (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników),

	zamieszkujący w gminie wiejskiej i miejsko-wiejskiej oraz w mieście do 25 tys. mieszkańców, który wykonuje działalność rolniczą, lecz w momencie przystąpienia do projektu składa oświadczenie o zamiarze podjęcia zatrudnienia w obszarach niezwiązanych z działalnością rolniczą lub o zamiarze podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej.
Osoba odchodząca z rybołówstwa (rybactwa)	Osoba zatrudniona przy połowie (pozyskiwaniu) ryb i innych organizmów wodnych (np. raków) w wodach powierzchniowych (śródlądowych i morskich), a także przy gospodarowaniu i ochronie zasobów ryb i innych organizmów wodnych, która w momencie przystąpienia do projektu składa oświadczenie o zamiarze podjęcia zatrudnienia niezwiązanego z wymienioną powyżej działalnością.
Osoba pozostająca bez zatrudnienia	Osoba w wieku powyżej 15 roku życia niezatrudniona, niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, w tym osoba zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt a-k ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.). <i>Jako osobę pozostającą bez zatrudnienia należy uznać również osobę w wieku powyżej 64 roku życia, o ile adresowane do niej wsparcie jest ściśle powiązane z przygotowaniem do podjęcia zatrudnienia oraz osoba ta zadeklaruje gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.</i>
Outplacement	Usługi rynku pracy świadczone na rzecz pracownika znajdującego się w okresie wypowiedzenia umowy o pracę/stosunku służbowego, zagrożonego zwolnieniem lub zwolnionego z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. <i>Outplacement</i> może obejmować w szczególności: poradnictwo zawodowe i psychologiczne, pomoc w znalezieniu nowego miejsca pracy, finansowanie szkoleń i kursów przekwalifikowujących, kursów doszkalających, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
Partnerstwo publiczno - społeczne	Forma współpracy pomiędzy jednostkami publicznymi a podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych i niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku
Partnerzy społeczni	Organizacje pracodawców i pracowników uczestniczące w dialogu społecznym.
Partnerzy społeczno-gospodarczy	W rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. <i>o zasadach prowadzenia polityki rozwoju</i> (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.)
Podmioty ekonomii społecznej	W ramach PO KL do tej kategorii zaliczone zostały: spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z dnia 29 maja 2003 r. z późn. zm.), Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej.
Podstawa programowa	Obowiązkowy, na danym etapie kształcenia, zestaw celów i treści nauczania oraz umiejętności, a także zadań wychowawcze szkoły, które są uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego i programach nauczania oraz umożliwiają ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.
Poradnictwo obywatelskie	Niebędące poradnictwem prawnym udzielanie osobom fizycznym i organizacjom pozarządowym porad i informacji o prawach i obowiązkach obywatela będące metodą wsparcia osób, które w wyniku nieznamości przepisów znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Porady dotyczyć mogą m.in. spraw mieszkaniowych, rodzinnych, świadczeń socjalnych i ubezpieczenia społecznego oraz zatrudnienia i bezrobocia, a informacje m.in. spraw imigracji i repatriacji, relacji z administracją publiczną, finansowych, niepełnosprawności, pozbawienia wolności, spraw spadkowych, konsumenckich i własnościowych.
Poradnictwo prawne	Udzielanie osobom fizycznym porady prawnej lub informacji o obowiązującym stanie prawnym regulującym daną sprawę oraz wynikających z niego prawach i obowiązkach oraz o trybie, podmiocie lub organizacjach

	właściwych do jej załatwienia, a także pomoc w opracowywaniu pisma dotyczącego danej kwestii prawnej, prowadzone przez osoby, które ukończyły wyższe studia prawnicze, w tym przez aplikantów sądowych, adwokackich, prokuratorskich, radcowskich i notarialnych lub studentów prawa.
Pracownicy kluczowi PSZ	Pracownicy, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj.: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści do spraw rozwoju zawodowego, specjaliści do spraw programów, doradcy EURES oraz liderzy klubów pracy).
Program nauczania	Opis sposobu realizacji celów i zadań ustalonych w <i>podstawie programowej</i> lub innych zadań wspomagających realizację tych celów.
Spin off	Nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle zależne w pewien sposób (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo itp.) od organizacji macierzystej (np. uczelni).
Spin out	Nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej (osoba ze stopniem naukowym co najmniej doktora) albo studenta bądź absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, zwykle niezależne pod względem organizacyjnym od jednostki macierzystej (np. uczelni) oraz posiadające niezależne źródła finansowania.
Wykluczenie społeczne	Brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.
Wsparcie towarzyszące	Działania o charakterze dodatkowym wobec głównych działań w projekcie, ułatwiające dostęp grup docelowych do projektu np. poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi na czas realizacji zajęć w projekcie.